

ÚJSZÓ

HÍREK PERCRŐL
PERCRE
AZ UJSZO.COM-ON

2024. május 18-19., szombat–vasárnap | 77. évfolyam | 114. szám | Ára 1,09 € | Előfizetőknek 13% kedvezmény | ujszo.com

Ficót ismét megműtötték

Hétfőn dönt az orvosi konzílium a miniszterelnök kezelésének további módjáról

ÖSSZEFOGLALÓ

Pozsony. **Robert Fico miniszterelnök állapota továbbra is stabil azt követően, hogy szerdán a kormány nyitabányai ülését követően egy lévai férfi tüzet nyitott rá. A kormányfőt pénteken újra megműtötték, továbbra is az intenzív osztályon kezelik.**

Fico egészségi állapota kapcsán csak néhány újabb fejleményt ismertettek a hatóságok. A nap folyamán megszólalt a kormányhivatal: az információk szerint a miniszterelnök a közeljövőben még biztosan a besztecebányai Rooseveltt kórház intenzív osztályán marad és lassan gyógyul, egészségi állapotában az elmúlt napon nem léptek fel komplikációk és nem is esett vissza. Ennek ellenére még nem lehet véglegesen kijelenteni, hogy túl van az életveszélyen, az orvosi konzílium hétfőn ül össze, hogy döntsön a kezelés további módjáról.

A kormányhivatal egyben a nyilvánosság figyelmét is felhívta arra, hogy senki ne adjon hitelt a világhálón terjedő megalapozatlan pletykáknak, a lakosság lehetőség szerint a közösségi hálókön is korlátozza a kommunikációt Fico állapota kapcsán.

Házkutatást tartottak

Pénteken a Nemzeti Bünyöldöző Ügynökség (NAKA) munkatársai átkutatták Fico merénylete, a 71 éves Juraj Cintula lévai otthonát. A kriminológusok több órán keresztül kutakodtak a lakásban, bizonyítékokat keresve. Lefoglalták többek között az

Robert Fico kormányfő egészségi állapotáról tegnap ismét a helyettese, Robert Kaliňák védelmi miniszter tájékoztatót (TASR-felvétel)

elkövető gépkocsiját és mobiltelefonját is. A férfit, aki öt lövést adott le a kormányfőre, amelyekből négy el is találta, a rendőrök ugyancsak elkísérték a lakásra. Golyóálló mellényben és fején sisakkal jelent meg a helyszínen az úgynevezett Lynx Commando különleges bevetési egység kíséretében. Cintulát a későbbiekben Léván tartják majd őrizetben, előre kitervelt emberölési kísérlettel gyanúsítják, amiért legalább 25 évig vagy életfogytiglanig tartó szabadságvesztés fenyegeti.

Fico lábadozása várhatóan nem bénítja meg teljesen a kormány és a törvényhozás munkáját. A merénylet hírére félbeszakított parlamenti ülés a jövő héten folytatódhat, ahogy az eredetileg betervezett kormányülést is

megtartják. Folytatódik annak a pártok közötti egyeztetésnek a megszervezése is, melyet a júniusban egymást váltó két államfő, Peter Pellegrini és Zuzana Čaputová helyezett kilátásba.

Terjednek az álhírek

Időközben már nemcsak idehaza, hanem minden jel szerint külföldön is terjednek az álhírek a merénylettel kapcsolatban. Orbán Viktor magyar kormányfő kampányában kihasználta a Robert Fico elleni merényletet, a tényeket elferdítve háborúpárti és baloldali elkövetőről beszélt. „Az elkövető egy háborúpárti ember volt. Miután a baloldal háborúpárti, nem indokolatlan azt mondani, hogy egy progresszív, baloldali elkövetővel van dolgunk” – mondta Orbán a Kossuth

rádióban, a Fico ellen elkövetett merényletről, holott már egy nappal korábban kiderült, hogy Cintulát a magyar média egy része félrefordítás miatt nevezte baloldalinak (az eredeti szlovák szövegben szereplő „levický” (Léva városába való) jelzést fordítja úgy a legtöbb fordítóprogram, hogy baloldali („lavicový”). Ódor Lajos korábbi szlovák kormányfő a Partizánnak adott interjújában arról beszélt, „jó lenne ezt a tudtára adni a külföldi politikusoknak is, hogy ne informálják félre a külföldi embereket, és ne ebből kovácsoljanak maguknak politikai tőkét, mert láttuk, hogy az csak megint visszajön hozzánk, mint a bumeráng” – mondta. További részleteket a 2. és a 4. oldalon olvashatnak. (tg, shz)

Tudósok és üstökösök

Pozsonyban zajlott a Starmus, a világ legnagyobb tudomány-népszerűsítő fesztiválja

14. oldal

DAC: az év meccsén Európa a tét

Ma Trencsénben a szezon legfontosabb mérkőzése vár a DAC labdarúgócsapatára

15. oldal

A NAP MONDATA

Az egyetlen ember, aki arra utasíthat, hogy menjek oda, Robert Fico.

Andrej Danko arról, részt vesz-e a parlamenti pártok elnökeinek találkozóján, amelyet a jelenlegi és az újonnan megválasztott államfő, Zuzana Čaputová és Peter Pellegrini kezdeményeztek

IDŐJÁRÁS

Derült égbolt várható, a nappali hőmérséklet 16 és 22 fok között alakul.

JEGYBANKI ÁRFOLYAMOK

USD	GBP	CZK	HUF
▼ 1,0844	▼ 0,8568	▲ 24,722	▲ 387,60

ÚJ SZÓ-ELŐFIZETÉS

predplatne@newsandmedia.sk
0905 384 933

9 771335 705069

Városi autókat gyártanának Füleken

Fülekre új befektető érkezik az egykori Kovosmalt területén újonnan kiépített ipari gyárcaarnokba. Ahogy arról már korábban többször beszámoltunk, hosszú ideje kereste a megfelelő céget az önkormányzat.

Fülek. Ondrej Lunter, a Besztecebányai Megyei Önkormányzat (BB-SK) elnöke arról tájékoztatót, hogy a Patack Motors társaság új munkalehetőségeket kínál. A társaság stílusos városi autókat fog gyártani a '30-as évek dizájnájával. „Ez egy sikeres startup, amely terjeszkedik, és épp itt, ebben a városban fog új munkahelyeket teremteni. Még pár hét, és a befektető várhatóan beköltözik a csarnokba” – közölte Lunter.

Agócs Attila, Fülek polgármestere elmondta, hogy a cég legalább 36 munkahelyet teremt Füleken. „Bérelti szerződést írnak alá öt plusz öt évre, azaz legalább öt évre, amit további öt évvel meg lehet hosszabbítani.

A Füleken letelepedő társaság stílusos városi autókat fog gyártani a '30-as évek dizájnájával (Fotó: Mesto Filakovo/Fülek Város)

Ez egy nagyszerű hír” – állapította meg Agócs.

Az új gyárcaarnok építése a volt Kovosmalt területén tavaly februárban kezdődött meg, a munkálatokat öszre fejezték be. A projekt megva-

lósítására több mint négymillió eurót szerzett a város az Interreg programból és az állami költségvetésből, illetve a megyei önkormányzat társbefektetőként 400 000 euróval támogatta a projektet. (TASR, önkormányzat)

NAHÁT!

Csípős csipsz végzett egy férfival

Boston. Egy online tortilla-csipsz-kihívásban vett részt az a massachusettsi tinédzser, aki végül meghalt a túl sok chilipaprika-kivonat miatt. Az AP most a boncolási eredmények alapján azt írja, a fiúnak veszületett szívnagyobbodása volt. A boncolási jegyzőkönyv szerint a fiú a „magas kapszaicin-koncentrációjú élelmiszer-alapanyag elfogyasztása során bekövetkezett szív- és légzésleállásban halt meg”. Dr. James Udelson, a Tufts Medical Center kardiológus főorvosa az AP-nek azt mondta, bár valószínűleg egy szívhiba miatt reagált érzékenyebben az áldozat a chilipaprika-kivonatra, a kockázati tényezők nélküli embereknel is előfordulhatnak szívproblémák túl sok kapszaicin elfogyasztása után. (444.hu)

Danko nem kér a közös kiállásból

TOKÁR GÉZA

Pozsony. A Robert Fico elleni merénylet a szlovákiai politikai események menetében is súlyos zavarokat okozott. A törvényhozás és a kormány munkája a jövő héten visszatér a régi mederbe.

Peter Pellegrini megválasztott államfő, korábbi házelnök a TA3 hírtelevíziónak adott interjújában foglalkozott a függőben levő kérdésekkel – mint a parlamenti munka folyamatossága. Kifejtette, az államnak fontos jeleznie, hogy a merénylők, terroristák, vagy akár bombával fenyegetőző magánszemélyek nem tudják megbénítani az állam működését. Várható, hogy a kormánykoalíció képviselői szorgalmazni fogják a minél korábbi visszatérést a törvényalkotási folyamatokhoz, ami ugyanakkor ismét felszíthatja az ellentéteket a koalíció és az ellenzék között.

Folytatódó ülések

A parlament ülését a Fico elleni merényletet követően május 21-éig, azaz jövő hét keddig függesztették fel. A képviselők az incidens napján a szlovák közmédiá, az RTVS radikális átalakításáról vitáztak, személyeskedő hangnemben, a tiltakozó ellenzéki pártok eredetileg egy fővárosi tömegdemonstrációt is meghírdettek a vita napjára. A kulturális támogatásokkal foglalkozó Művészeti Alap hatásköreinek átrendezése, vagy akár az SNS által szorgalmazott, valószínűleg a jövőben fellazított civil szervezetekre

vonatkozó finanszírozási törvény is ellentmondásos, nagy társadalmi vitát kiváltó témának számít. Pellegrini állítása szerint módot kell találni arra, hogy a törvényjavaslatokat méltó módon, szidalmak és sértések nélkül lehessen megbeszélni, példát mutatva ezzel a társadalomnak.

A parlamenthez hasonlóan a kormány is folytatja a munkát, az eredetileg május 22-re tervezett ülést Robert Kaliňák, a Smer védelmi minisztere és kormányfőhelyettese vezetésével tartják meg. A megbeszélésen ismertetik a tárcák törvényalkotási javaslatát is.

Pártok találkozója

A parlamenti pártok képviselői jövő hét kedden ülnek egy asztalhoz, hogy találkozzanak Zuzana Čaputová államfővel és utódjával, Peter Pellegrinivel. A találkozó részleteiről az elnöki iroda csak később szolgál részletekkel, a megbeszélésen egy közös, az agresszió és az erőszak elutasításáról szóló dokumentumot szeretnének elfogadni. Minden parlamenti párt elnöke meghívót kapott az eseményre – a részvétel szinte biztosan gondot okoz majd Andrej Dankónak (SNS), aki a nap folyamán kijelentette, őt csak Robert Fico kényszerítheti rá arra, hogy elmenjen egy ilyen megbeszélésre. Robert Kaliňák a Smer nevében kifejtette, hogy még nem foglalkozott a felhívással és Ficóval sem konzultált a párt részvételéről, ugyanakkor fontosnak tartja a társadalmi feszültségek csökkentését. A megválasztott államfő a kampány megszakitására vagy jelentős visszafogására is felszólította a pártokat

Zuzana Čaputová államfő és utódja, Peter Pellegrini a héten kezecskéztek és közösen álltak ki az újságírók elé, hogy elutasítsák a kormányfő elleni merényletet. Abban bíznak, jövő héten a parlamenti pártok képviselői is csatlakoznak hozzájuk az elnöki palotában, hogy elfogadjanak egy közös, az agresszió és az erőszak elutasításáról szóló dokumentumot.

(TASR-felvétel)

a közelgő EP-választás előtt, a szélsőjobboldali Republika már kijelentette, hogy ignorálja a kérést.

Újabb fenyegetések

A hatóságok az események közepette a parlamenti képviselőket és közszereplőket érő fenyegetések fokozott kivizsgálásával is foglalkoz-

nak. A legnagyobb ellenzéki párt, a Progresszív Szlovákia vezetője, Michal Šimečka a Nemzeti Bünyöldöző Ügynökségnél (NAKA) tett tanúvallomást a személyét és családját ért halálos fenyegetések miatt, melyeket konkrét személyektől kapott. A politikus száz nap nyugalmat tartana célszerűnek a társadalmi megbéké-

léshez és az új szabályok felállításhoz. Nem ő az egyetlen politikus, akit a közelmúltban megfenyegettek, hasonlóképp tett feljelentést Nyitra megyefőnöke, a Hlas EP-listáját vezető Branislav Becik, Richard Glück (Smer) és Jaroslav Nad' (Demokrati) szintén fenyegető üzeneteket szívaltak be.

A merénylet komoly hatással lehet az emberek lelki állapotára

A Robert Fico (Smer) miniszterelnök ellen elkövetett merénylet pszichológiai szempontból is számos kérdést vet fel, legyen szó akár a kormányfő felépüléséről, az elkövető mentális állapotáról vagy éppen arról, hogy az embereknek hogyan kellene reagálniuk egy ilyen incidensre.

Pozsony. E cikkünk megjelenéséig Robert Fico egészségügyi állapotáról annyit lehetett tudni, hogy pénteken újabb sebészeti beavatkozáson esett át. Miriam Lapuníková, a beszercebányai F. D. Roosevelt Egyetemi Kórház igazgatója elmondta, a kormányfőt az intenzív osztályon kezelik, eszméletlenül van, és bár állapota stabil, továbbra is súlyosnak mondható. Bővebb információkat nem közölt.

Peter Pellegrini (Hlas) leendő köztársasági elnök csütörtökön tett látogatást a miniszterelnöknél. Elárulta, Fico képes a kommunikációra, de csak rövid ideig, mert rendkívül fáradt és gyógyszerek hatása alatt áll. Hozzátette, a kormányfő mindenre emlékszik a támadásból és a kórházba szállításának körülményeiről.

Azt, hogy a miniszterelnök mentális állapotára a későbbiekben milyen hatással lehet a merénylet, nyilván csak akkor derülhet ki, ha az állapota kevésbé lesz súlyos.

Felesleges találgatás

A támadóval kapcsolatban a sajtóban számos információ kering, például kiszivárgott egy olyan videó is, amelyben azt mondja, azért lőtt Ficóra, mert nem értett egyet a kormány politikájával. A 71 éves férfi fia az ak-

Marek Madro pszichológus, a pszichológiai segítségnyújtással foglalkozó IPČko polgári társulás vezetője úgy gondolja, fontos, hogy a nyilvánosság válasz kapjon a kérdéseire az incidenst illetően, de amíg ez nem történik meg, addig felesleges találgatásokba bocsátkozni olyan ügyekben, amelyekben nem ismerhetjük az objektív tényeket, mivel a spekulációval csak további érzelmeket és dühöt keltünk

(TASR-felvétel)

tuality.sk hírportálnak azt nyilatkozta, az apja korábban sosem utalt arra, hogy bántalmazni szeretne egy politikus, és nem is volt pszichiátriai beteg. Amíg azonban a rendőrség nem tesz közzé hivatalos tájékoztatást, addig az elkövető indítékáról és mentális állapotáról legfeljebb találgatni lehet, ami Marek Madro pszichológus szerint csak további problémákhoz vezet. A pszichológiai segítségnyújtással foglalkozó IPČko polgári társulás vezetője úgy gondolja, fontos, hogy a nyilvánosság választ kapjon a kérdéseire az incidenst illetően, de amíg ez nem történik meg, addig felesleges találgatásokba bocsátkozni olyan ügyekben, amelyekben nem ismerhetjük az objektív tényeket. „A spekulációval csak további érzelmeket és dühöt keltünk, és éppen ennek nem szabadna megtörténnie” – fogalmazott a szakember. Kiemelte, jelen helyzetben az a legfontosabb, hogy a miniszterelnök felépüljön, illetve hogy a családja és a hozzátartozói megkapják a szükséges támogatást.

Az interneten terjedő videókkal kapcsolatban Madro rámutatott, több olyan reakciót is látott, ahol az emberek nevétség tárgyává tették a szemtanúkat a viselkedésük miatt. A pszichológus szerint ezeknek a személyeknek is főként támogatásra lenne szüksége, hiszen egy nem mindennapi helyzet részeseivé váltak, amely során életveszélybe kerültek. „Ha belátják, hogy nagyon kevésen múltott, hogy belőlük is áldozat váljon, az komoly megrázkódást jelenthet” – jelentette ki az IPČko vezetője.

Sokakat megviselhet

A miniszterelnök ellen elköve-

tett merénylet sokakban ébreszthet félelmet, szorongást, ezért is fontos, hogy ilyenkor ne maradjanak egyedül az érzéseikkel – hívták fel a figyelmet a Nefejeles (Nezabúdka) nevű segélyvonal szakemberei, amelyet a Liga a Leleki Egészségért (LDZ) is támogat. „Az ehhez hasonló váratlan és súlyos helyzetekre egyéneknél eltérő módon reagálhatunk. A félelem, a szorongás és egy sor más érzés, mint például a düh, a zavarodottság, a szomorúság, a bizonytalanság nagyon természetes reakció. A felsorolt érzések intenzitása, kifejeződése és időtartama személyenként eltérő lehet. Fontos, hogy ne nyomjuk el őket, hanem fogadjuk el, hogy ezek az érzések is az életünk részét képezik, főleg a történelem fényében. Már csak az elfogadásuk is segíthet, hogy könnyebben tudjunk dolgozni velük” – üzenték a segélyvonal szakértői.

A feszültség kezelésére hatékony módszer, ha találunk időt magunkra, és olyan dolgokat teszünk, amelyek megnyugtatók bennünket. „Valakinek ez egy beszélgetés egy közeli emberrel, másnak viszont egy séta egyedül, sportolás vagy megnyugvás légzőgyakorlatokkal, relaxációval” – tették hozzá.

Az is előfordulhat, hogy az ilyen incidensek szorongást és félelmet válthatnak ki a jövővel kapcsolatban. A szakértők szerint ilyenkor érdemes inkább a jelenre foglalkozni, amit irányítani tudunk, és ami növeli a biztonságérzetünket. Továbbá azt ajánlják, tartózkodjunk a hírek és a közösségi médiában zajló viták folyamatos figyelésétől, ami szintén a stressz forrása lehet. (nar, TASR, TA3)

Megújultak a freskók

NÉMETI RÓBERT

A „Freskók Pelsőcön” nevű projektnek sikerült olyan műemlékeket és festményeket felelevenítenie, amelyek hiteles betekintést nyújtanak a középkorba. Ez a kezdeményezés új életre kelti a templom legértékesebb és legképrázatosabb részeit – a gótikus freskókat.

PELSŐC

A 14. századi épület megmaradt, kivételes minőségű freskódíszítésnek köszönhetően fontos kulturális műemlék, amely 2022 óta büszkélkedhet az Európai Kulturális Örökség címmel. „Gömör lassan, de biztosan a kassai régió turisztikai térképének művészeti középpontjává válik, melynek varázsát és történelmét már teljes mértékben élvezhetik a látogatók. A Terra Incognita támogatási program keretében 13 000 eurót fektettünk be a lenyűgöző freskódíszek restaurálásába. A projekt célja az volt, hogy a legnagyobb akadályt, vagyis a megközelíthetőségét megszüntessük, és a belső térben található festmények értékesebbé váljanak. Ez a kezdeményezés lehetővé tette, hogy újra megcsodálhassuk a művészek mesteri tudását és tehetségét, akiknek művészi gyökerei Olaszországba nyúlnak vissza. A freskók a legszebbek közé tartoznak, amelyek nem csak megyei, de országos szinten is egyediek” – mondta lapunknak Katarína Strojná megyei szövívő.

A gömői régió a természet szépségét, értékes történelmi emlékeket, egyedülálló földalatti barlangokat, hagyományokat, valamint gasztró-

nómiai élményeket kínál. Mivel a templomok közötti összeköttetés a turisták számára meglehetősen nehézkes, a Kassai Régió Turizmus idengenforgalmi társaság az úgynevezett gótikus útvonal mentén közlekedő kisbusszal rendszeres szállítást kínál a Pelsőc–Csetnek–Martonháza–Gecefalva útvonalon minden szombaton, május 16. és szeptember 14. között. „Annak érdekében, hogy a turisták számára minél könnyebben elérhetővé tegyük Gömör kincseit, különjáratos autóbusszos kirándulásokat szervezünk, mint például a Varázslatos Gömör vagy a Gömör

szakrális titkai, amelyek keretén belül kényelmesen, busszal szállítják az érdeklődőket Kassáról a gömői régió különböző helyszíneire. Nagyon örülök, hogy ebben a régióban is egyre több minőségi szolgáltatást nyújtanak a turistáknak, az információkat telefonos alkalmazásokban, több idegen nyelven is közlik, és a csoportos műhelyekben is fokozatosan egyre nagyobb az érdeklődés. Ennek a régiónak gyönyörű és gazdag történelme van, amelyet mindenképpen érdemes személyesen is megismerni” – közölte Lenka Vargová Jurková, az idegenforgalmi társaság igazgatója.

A pelsőci gótikus templomhoz hasonlóan a közeli Csetneken, Martonházán és Gecefalván is hasonló festményeket láthatnak a látogatók (A szerző felvétele)

Hagyományörzés és könnyed szórakozás

TORNYAI BIANKA

Színes, változatos programmal várták a Niget Polgári Társulás tagjai a közönséget a Hagományörző Estre. A szervezők célja a kezdetektől változatlan: megmutatni ezt a fajta kultúrát minél szélesebb közönségnek.

NEGYED

Idén is a negyedi futballpályán valósult meg a Hagományörző Est, amelyet kétfévente az iskola szervezésében megtartott Suli-bulival felváltva szervez a Niget Polgári Társulás. A tizenharmadik alkalommal megrendezett esemény célja, hogy a hagyományos népzene, népi kultúrát újra megismertesse a közönséggel, illetve a gyerekeknek megmutassa az értékes, színvonalas szórakozás lehetőségét, elvezesse őket a tiszta forráshoz, a magyar népdalkincshez.

A helyi fellépőket minden évben a Negyedi Magyar Óvoda ovisai és a Pongrácz Agoston Alapiskola tanulói képviselik, idén egy-egy néptáncos összeállítással is készültek. A farkasdi Géczy Márk és Ordódy Márk, akiket a helyi alapiskola igazgatója, Krommel Gabriella tanít zenére, népdalokat énekeltek. Csonka Viktória, akit Varga Mária készített fel, mesét mondott. Fazekas Ádám, a Czafrangó Sylvia Magán Művészeti Alapiskola növendéke népdalokat énekel, tanára Molnár Angelika. „A környékről érkezők közül a Felsőszeli Rozmaring Vegyes

Éneklőcsoport már visszatérő vendégként érkezett, velük már régóta jó az együttműködés. A diószegi Dió Héj Citerazenekar és a Peredi Nőikar első alkalommal vett részt a rendezvényen. A nádszegi Nádos Néptáncsoport is szerepelt már korábban nálunk, mivel nagyon tetszett a közönségnek a műsoruk, ezért most újra felkerestük őket. Mindenképpen szeretnénk volna egy közismert zenekart, így esett a választásunk a Bendőre, amely a saját műsora után a táncban is szolgáltatja a zenét” – sorolta Takács Zsuzsanna szervező. Az Új Szónak azt is elmondta, hogy eleinte évente a kultúrházban tartották ezt a rendezvényt kísérőprogramok és büfé nélkül, de két évvel ezelőtt kihozták a szabad térre és úgy látják, tetszik a közönségnek ez a lazább hangulat. Nagy sikert arattak a Czafrangó Sylvia Magán Művészeti Alapiskola kézműves programjai, a nemezelés, az agyagozás és természetesen a légvárnak is nagyon örültek a gyerekek. A vendégek a büfében helyi készítésű ételekből válogathattak, volt túrós és mákos rétes, pogácsa, továbbá pecsenye, gulyás és többféle üdítő. A késő estébe hajló műsorfolyam és tánc alatt az egész Kárpát-medencét bejárhatták a nézők a dalokon, táncokon keresztül. Helyi támogatók felajánlásának köszönhetően értékes tomboladíjak sorsoltak ki a Hagományörző Esten, amelyet jótékonyági adománygyűjtéssel is egybekötötték a félig negyedi származású, Pereden élő, súlyos egészségügyi problémákkal küzdő Darázs Lara javára.

ANKÉT: Vélemények és gondolatok a miniszterelnök elleni merényletről

Less Károly

„Ok-okozatban gondolkodó embernek tartom magam. Tetteinknek, szavainknak, gondolatainknak következményei vannak. Két éve már nem mérettettem meg magam a helyhatósági választásokon, mert témérdek mennyiségű szűklátó-körü gyűlöletbeszédet, személyeskedést és lejáratást tapasztaltam. Szerettem volna elhívni – megyei pályázaton keresztül – egy Komáromban rendezendő konferenciára – építő jellegű vitára – jónéhány EP-képviselőjelöltet. Ennek a fő célja lett volna egy szlovák és egy magyar politikai magaskultúra elhíntése mindenféle mocskolódást, személyeskedés nélkül, csak a jelleme tudására, tapasztalataira kiélezve. Sajnos, ezt elutasították. Társadalmunkban a lopás, csalás felett többé-kevésbé szemet hunynak az emberek, viszont a gyilkosság, a gyilkossági kísérlet megbocsáthatatlan bűn. Az erőszak minden formáját elítélem. Ha valaki egy törvényesen megválasztott alkotmányos tisztségviselőre támad, az olyan, mintha egy nagy közösség, egy ország ellen követne el merényletet. Elkeserítőnek találom, hogy ezt a tragikus eseményt az EP-választások előtt néhányan ravaszul kihasználják. A miniszterelnök úrnak mielőbbi felépülést kívánok!”

Danczi József

„A sajnálatos történetek ellenére tesszük a dolgunkat tisztességesen tovább, szervezzük a rendezvényeket. Nem szabadna rettegésben, félelemben élni az embereknek.”

Demko Nikola

„Nem helyeslem az elkövető tetteit, de nem vagyok meglepve a merényleten. Úgy gondolom, hogy ez a jelenlegi szlovákiai helyzet csúcspontja, az erősen polarizált társadalom, a polgárok csalódottsága a javasolt változások és törvények miatt.”

Bankó Tamás

„Az egymást követő két választás és a vele járó kampány megosztotta és egymás ellen hangolta az embereket. A politikusok napi szinten uszítják a szavazókat, legyen az jobb- vagy baloldal. Sajnos, várható volt, hogy egyszer valakinél elpattan a húr. De azt, hogy valaki merényletet hajt végre egy politikus ellen, szerintem senki sem gondolta vagy tudta volna elképzelni.”

Pataki Tamás

„Megdöbentett az eset. Malina Hedvig ügye, a Kuciak-gyilkosság és a Tepláreňes terrortámadás után egy újabb tördőfés ez az államiság szívébe, amely sok mindenre rámutat és megváltoztat. A közbeszéd végleteleg való lezüllesztése, a gyűlölet fizikai világba való manifesztációjához vezetett. Ismét. A társadalmunk végleteleg polarizálódott, az emberek egymásban ellenséget látnak, nem polgártársat. Az intézményrendszerekbe vetett hit soha nem látott mélységekbe süllyedt. Ehhez Fico is hozzájárult, de a merénylet túlmutat minden civilizációs normán és elítélendő. A demokratikus berendezésünket, az egész társadal-

mat érte támadás. Hány emberben fortyoghat hasonlóan elfolytott gyűlölet, mint az örült merényletben? A titkosszolgálat és a testőrök felelősségét is firtatnám. Čaputová és Pellegrini kiállása és nyugalomra intése követendő példa. Bárki, aki politikai profit céljából tovább uszít bárki vagy bármilyen csoport ellen, az olajat önt a tüzre és a gyűlöletspirál elhatalmasodásához járul hozzá.”

Horváth Enikő

„Mélyen elítélem a merényletet és nagyon remélem, hogy felnyitja sokak szemét és rájönnek, hogy az

indulatos cselekedeteikkel csak további indulatot szítanak.”

Győry Attila

„Amikor szembe jött velem a hír, hogy valaki lelőtte Fico miniszterelnököt, a legelső gondolatom az volt, csak ne egy magyar legyen az elkövető. Belegondolni is borzalom, miféle kontextusba kerülne a felvidéki magyarság. Immár tudjuk a merénylet személyét – ne is ragozzuk. Csak remélem, hogy a gátat, amely évekig állta a nyomást, újraépítjük. Mi, a társadalom. Ami történt – nem tömegérzés. Ettől mi – a társadalom – jobb vagyunk.

Nem engedhetjük meg, hogy erőszakra erőszakkal válaszoljunk, mert az erőszakspirál nem a mennybe, hanem a pokolba indul. Azt kívánom, hogy Robert Fico – noha nem kedvelem, mint politikust – épüljön fel maradandó sérülések nélkül. Most a kezem nyújtom neki, mint szlovákiai magyar polgár. Kívánom, hogy ismerje fel az új korszak hajnalát. Meg kell békülni egymással, bár ez most úgy tűnik, hogy szinte lehetetlen. A militáns duma itt most helytelen, inkább lépünk be végre a társadalmi megbékélés új korszakába.

(Összeállította: kzs, száz, nr, já, fotó: TASR/AP)

RÖVIDEN

Peking és Moszkva közös álláspontja

Peking. Oroszország és Kína atomhatalmi biztonsági övezetek kialakítását szorgalmazza a különböző katonai szövetségek között abban a nyilatkozatban, amelyet a két elnök tett közre közösen. „Az atomhatalmaknak meg kell őrizniük a globális stratégiai stabilitást, tiszteletben kell tartaniuk az egyenlő és oszthatatlan biztonság elvét, illetve nem szabad egymás létfontosságú érdekeit megsérteniük” – olvasható Hszi Csin-ping kínai és Vlagyimir Putyin orosz elnök állásfoglalásában. Hangsúlyozták, „különösen a katonai szövetségek bővítésétől, valamint más atomhatalmak közvetlen határára hídfoállások létesítésétől” kellene tartózkodni. (MTI)

Moldovában az unióról szavaznak

Chisinau. Október 20-án népszavazást tartanak Moldovában az Európai Unióhoz csatlakozásról – erről döntött az egykori szovjet köztársaság törvényhozása. Az október 20-i dátumot a 101 fős parlamentben 56 képviselő támogatta, és gyorsan elfogadták azt is, hogy egyidejűleg tartásuk meg az elnökválasztást is. A parlament oroszbarát ellenzéki pártjaihoz tartozó 24 képviselő nem vett részt a szavazáson. Brüsszel előzőleg decemberben jelentette be, hogy megkezdik a csatlakozási tárgyalásokat Chisinauval. A moldovai ellenzéki pártok nem értenek egyet a felgyorsult európai integrációval. (MTI)

Szkopje nevével provokálja Athént

Szkopje. Nem Észak-Macedóniának, hanem az ország korábbi nevével, Macedóniának akarja hívni hazáját a választásokat megnyerő Belső Macedón Forradalmi Szervezet Pártjának elnöke, Hrisztijan Mickoszki, aki ezzel felrúgná azt a 2018-as megállapodást, amely lezárta a névvitát Görögországgal. Mickoszki azt mondta, alapvető joga van arra, hogy úgy hívja az országát, ahogy akarja. Hozzátette, ha Görögország úgy gondolja, ezzel felrúgnák a 2018-as preszpai egyezményt, forduljanak a Nemzetközi Bírósághoz. A nyugat-balkáni ország neve hivatalosan 2019 januárjában változott meg Macedóniáról Észak-Macedóniára. (MTI)

Fel akarta gyűjtani a zsinagógát

Párizs. Lelőttek a rendőrök az észak-franciaországi Rouen városban egy késsel és fémrúddal felfegyverkezett férfit, aki fel akarta gyűjtani a helyi zsinagógát. A szemtanúk füstöt láttak felszállni a normandiai város történelmi központjában lévő zsinagógából. A helyszínre érkezve a rendőrök szembesültek a gyűjtogatóval, aki kezében késsel fenyegetően közeledett. (MTI)

Orbán meglovagolja a merényletet

ÖSSZEFOGLALÓ

Budapest. **Orbán Viktor magyar kormányfő kampányában azonnal kihasználta a Robert Fico elleni merényletet, a tényeket tudatosan elferdítve háborúpárti és baloldali elkövetőről beszélt. Ódor Lajos korábbi szlovák miniszterelnök szerint jó lenne, ha a külföldi politikusok nem informálnák félre az embereket a Fico elleni merénylet után.**

„Az elkövető egy háborúpárti ember volt. Miután a baloldal háborúpárti, nem indokolatlan azt mondani, hogy egy progresszív, baloldali elkövetővel van dolgunk” – erre jutott Orbán Viktor tegnap a Kossuth rádióban, amikor a szerdai, Robert Fico szlovák miniszterelnök ellen elkövetett merényletről beszélt. Szerinte ugyan a titkosszolgálatok még dol-

goznak a merénylet összes körülményének felderítésén, de annyi biztos, hogy „progresszív baloldali gondolkodású, háborúpárti” elkövetőről van szó. Orbánhoz ezek szerint továbbra sem jutott el az az információ, miszerint a szlovák miniszterelnök merényletjét, a 71 éves Juraj Cintulát a magyar média egy része félrefordítás miatt nevezte baloldalinak (az eredeti szlovák szövegben szereplő „levický” (Léva városába való) jelzőt fordítja úgy a legtöbb fordítóprogram, hogy baloldali („lavicový”). A magyar politikus ezt követően összeesküvés-elméletet vázolt fel, mert szerinte „nem indokolatlan azok a kombinációk, amelyek összefüggésbe hozzák a merényletet a háborúval. Nagy erők állnak a háborúpárti politikusok mögött, általában a háborúpárti álláspont mögött, a Soros-birodalomtól kezdve a fegyveripar, a hitelezők, tehát nagy kutyák és nagy, erőteljes erőközpontok érdekelték abban, hogy ez a háború folytatódjon, sőt kiterjedjen.”

Ódor Lajos korábbi szlovák kormányfő a Partizánnak adott interjújában arról beszélt, „jó lenne ezt a tudást adni a külföldi politikusoknak is, hogy ne informálják félre a külföldi embereket, és ne ebből kovácsoljanak maguknak politikai tőkét, mert látuk, hogy az csak megint visszajön hozzánk, mint a bumeráng” – mondta arra utalva, hogy Orbán a Facebook-oldalán baloldali, háborúpárti aktivistának nevezte Fico merényletjét. „Sokan nézik a magyar sajtót Dél-Szlovákiából, ezért nem lenne jó, ha közvetett módon próbálnák rosszabbá tenni a hangulatot” – magyarázta Ódor. A magyar politikára, a hazai kampányra is lehet hatása a Robert Fico szlovák miniszterelnök elleni merényletnek – vélekedett Szentpéteri Nagy Richard alkotmányjogász, politikai elemző. „Mint egy falat kenyér, mint egy égi manna, úgy kellett” valami a Fidesznek, ami lökést adhat propagandájuknak – tette hozzá az alkotmányjogász.

El kell gondolkodni azon, hogyan lehet jogilag kordában tartani „a véres kommentszekciót”, a gyűlöletkeltő kommentelést – közölte Kocsis Máté az InfoRádióban, azt nem tudta megmondani, mikor lesz ebből törvényjavaslat, de „reméli, hogy hamar”. A Fidesz frakcióvezetője annak kapcsán fejtette ezt ki, hogy a Robert Fico elleni merénylet után a közösségi oldalakon több, a témáról szóló cikk alatt is gyűlölködő hozzászólások voltak. Úgy fogalmazott, polgárháború zajlik a virtuális térben, arctalan uszítás, és van az „a média-munka, amit a baloldali média megenged magának, az a gyűlöletkeltés, külföldről finanszírozott propaganda, ami teret ad ennek”, vagyis azok a médiumok, amelyek nem törlik az ilyen kommenteket. Itt külön kiemelt egyes nagy olvasottságú portálokat – a Hvg-t és a 444-et – ahol a Fico elleni merényletről szóló hírek alatt szerinte nem törölték az életellenes hozzászólásokat. (MTI, Tlx, 444, Npsz)

Megsorozott krími bázisok

Hónapokig tartó áramkimaradásokkal számol az ukrán kormány. Támadás érte a krími bázisokat. Dánia új katonai segélycsomagot küld.

Kijev. Az erőműveket és alállomásokat ért orosz rakétacsapások következtében mostantól hónapokig tartó áramkimaradásokkal számol az ukrán kormány, augusztustól, szeptembertől várható némi javulás – közölte Jurij Bojko, az ukrán miniszterelnök tanácsadója. A fővárosban, Kijevben is egész utcák maradtak áram nélkül. Hivatalos adatok szerint az áramtermelés 44 százalékkal esett vissza. A szénerőművek áramtermelése szinte teljesen leállt. Károkat szenvedtek a vízerőművek is a Dnyeper (Dnyipro) folyó mentén. Volodimir Zelenszkij ukrán elnök szerint az oroszok még csak az első védelmi vonalat érték el Harkiv megyében. Az elnök kihelyezett haditanácsülést tartott a keleti országrészben lévő Harkiv városban, amelynek

térségét az utóbbi időben hevesen támadják az orosz erők.

Dánia 5,6 milliárd dán korona értékben küld újabb katonai segélycsomagot Ukrajnának – közölte a dán védelmi miniszter. A csomag részeként Koppenhága főként a légvédelmet támogató és tüzérségi eszközöket ad át. Két év alatt Dánia összesen 5,6 milliárd euró katonai és 584 millió euró humanitárius segélyt adott Kijevnek.

Nagyszabású dróntámadást indított az ukrán hadsereg Krím irányába. A műholdképek alapján két vadászbombázó teljesen megsemmisült, egy megsérült és két épület is megrongálódott, egyik súlyosan. Az elmúlt 48 órában ez volt a második kiterjedt ukrán támadás a belbéli támaszpont ellen. Tegnap ugyancsak ukrán támadás érte Novorosszijszk tengerészeti bázisát és Tuapsze olajfinomítóját is. A 400 ezres krími Szevasztopolban nincs internet, akadozik az áramellátás, a térséget szintén dróntámadás érte. (MTI, Portf)

Franciaország jelentős rendőri erősítést küldött Új-Kaledóniába, miután a csendes-óceáni szigeten a héten kitört zavargásoknak több halálos áldozata is volt. A rendőrök száma 1700-ról 2700-ra nő – közölte a francia tengeren túli terület főbiztosa. A tiltakozások azután törtek ki, hogy Párizs szavazati joggal ruházta fel a sziget több ezer olyan francia lakosát, akik legalább tíz éve élnek ott, ezzel tovább növelve az anyaország politikai befolyását. A kitört összecsapások miatt Párizs 12 napos szükségállapotot rendelt el. (TASR/AP)

A MEGBÍZHATÓ HÍRFORRÁS!

Fizessen elő az ország egyetlen magyar nyelvű napilapjára könnyedén az estanok.sk weboldalon vagy olvassa be a QR-kódot.

- Naponta friss és megbízható információk az aktuális eseményekről
- A nap legfontosabb híreit munkanapokon a postaládájába kézbesítjük
- A szombati számot elektronikusan kézbesítjük
- 13 az 1-ben: 1 napilap, 3 magazin, 9 különféle heti és havi állandó melléklet

* Havi átlagár standi vásárlás esetén.

ÚJ SZÓ

Tengeren érkező segélyek Gázába

Jeruzsálem. Partra ért az első segélyszállítmány, mely a Gáza melletti ideiglenes mólón keresztül érkezett a gázai palesztin civilekhez – közölte az Egyesült Államok. Joe Biden elnök márciusban jelentette be, az USA megépít egy úszó kikötőt, amivel segítik, hogy a segélyek tengeri úton eljussanak Gázába. A több száz tonnányi segély szerdán érkezett meg Ciprusra, ahol a hajókra rakodás előtt átvizsgálták, majd a gázai tengerparttól több kilométerre lévő úszó platformra szállították a segélycsomagokat. Itt teherautókra pakolva a mólón keresztül juttatják el a szárazföldre, ahol azonban egyetlen amerikai katona sem száll ki. A szárazföldi és légi segélyszállítmányok korábban nehéznek és veszélyesnek bizonyultak. A Világélelmészeti Program pedig kénytelen volt szüneteltetni a szárazföldi szállítmányokat, miután konvojaira rálöttek és kifosztották azokat. (MTI, Ú)

Ki itt a bunkó?

NAGY
MÉSZÁROS
KRISZTINA

Mosolyog többet, mondják neki a munkahelyén, miközben ő pont az a típus, akit folyamatosan azzal szembesítenek az ismerősök, hogy bunkó. Igen, így, minden mögöttes magyarázat nélkül, csak bunkó. Nem zárkózott, rosszkedvű, gondterhelt...

Már kislányként sem volt előtte egy mosolygós női kép, anyukája folyamatosan panaszkodott, minden terhelte, senki sem adott eleget neki, és ez ki is ült az arcára. Híres volt a városban arról, hogy ő a legbunkóbb dolgozója az egyik hivatalnak. Ebben nőtt a lánya, ez volt a mintája. Érző azonban: így nem tudják őt elfogadni az emberek, eleve hátrányból indul ismerkedéskor is.

A húszas éveiben járó lány igyekszik megfelelni a főnök elvárásainak: jó, jó, mosolygok majd, persze, megy ez! De néhány hét után újabb panasz érkezik rá. „A kasszás túl bunkó” – jegyzi meg az egyik vásárló. Hát újra behívja a főnök: ne már, hogy nem lehet kicsit kedvesebbnek lenni,

nem neki való ezek szerint ez a melő. „Mást kellene keresni” – mondja neki az újabb beszélgetéskor. A lány pedig még haladékat kér, de érzi, nagyon rájár a rúd, így gyakran nyitogatja az álláshirdető portálokat. Munkát keres, ahol minél kevesebbet kell emberekkel érintkezni. Tetszene neki valamilyen online tevékenység. Belegondol, vajon milyen feladatot végezne, csinálna szívesen, ami talán jobban illik a személyiségéhez. Talál is olyan állásajánlatot, bátorságot gyűjt, és elküldi az életrajzát, de nem kap megbeszélésre lehetőséget. Így ezt az egészet úgy értelmezi: ő nem elég jó, ő nem kell, kevés az álmelóhoz, vagy ha nem ő, akkor a végzettsége, de hát ez is ő.

Tehát kapaszkodik a jelenlegi munkahelyhez, mert ez ugye a biztos, még ha nem is tökéletes.

A következő időszakban fogcsikorgatva húzza a száját mosolyra a munkahelyén, legszívesebben viszont sírna, amikor olyanokat kell kiszolgálnia, akik ezt az igyekezetet semmibe veszik. Minden vendégre besugóként tekint. „Na majd ő mit fog rólam írni, vajon ő fog rám panaszt tenni” – ezek a gondolatok cikáztak a fejében. Amikor erre gondolt, a gyomrában szúró fájdalmat érzett, igen, biztosan kirúgják majd, mert nem elég kedves, és százszor

lejátzott monológ indul útjára benne: hát milyen ember az olyan, aki még elég rokonszenvesnek sem tudja eladni magát?

Kétkedni kezdett mindenben, amit tett. Hazament a szokásos útvonalon, otthon az élettársa várta. Kérdezte, milyen napja volt. Mivel ő nem szeretett volna panaszkodni, ahogy az anyja tette, és teszi minden munkanap után, így adta a mindenkinek megfelelő választ: elment. Ebben a szóban is ott volt kódolva az információ, hogy mennyire elégedetlen, boldogtalan vagy még több: talán az is, hogy a partnerében nem bízik eléggé ahhoz, hogy mindezt megossza vele. Az este ennek az elment szónak a súlya alatt telt, kimondatlan feszültségben, egymás mellett, fontos dolgokat nem említve.

Két hét múlva az e-mailes postablábájában megjelenik egy ajánlat, megkeresés, hogy menjen be egy állásinterjúra. Örömmel nyitja ki a postáját, majd megnézi a pozícióra ajánlott fizetést. Csalódottan csukja be az e-mailt, nem elég, bizonygatja, és mivel a megbeszélésre akkor adtak időpontot, amikor munkában van, nem érdemes műszakot cserélnie, így azt válaszolja: már nem aktuális részéről az új munka.

Másnap a kassznál megjelenik a főnök, mert beszélni akar vele.

Közgazdász került az orosz hadsereg élére

RONALD IŽIP

Vlagyimir Putyin újráválasztott orosz elnök a védelmi minisztériumban az elmúlt 15 év legnagyobb átszervezésére szánta el magát. Ez furcsa lépésnek tűnhet, tekintve az orosz hadsereg ukrainai sikereit. Első ránézésre az orosz gazdaság is hasonlóan jól teljesít. Ez utóbbi az utóbbi pár negyedévben évi mintegy 5 százalékkal növekedett, hasonlóan gyorsan, mint a kínai gazdaság.

Vannak országok, amelyek a GDP-növekedés terén remekelnek. Ez eddig elsősorban Kínára volt érvényes. Bár a gazdasági össztermék növekedését jellemzően kulcsfontosságú gazdasági paraméterként tartják számon, vannak kockázataik, melyekről főleg Kína tudna beszélni.

Néhány napja Hugh Hendry, egy befektetési alap volt menedzsere a Bloomberg gazdasági hírportál podcastjában rámutatott pár hiányosságra. Példaként két olyan várost hozott fel, ahol ha híd épülne közöttük, csökkenne a köztük lévő szállítási idő, ami pénzügyi és időmegtakarítást eredményezne. Ha ezek gazdag amerikai városok lennének, akkor a beruházás értéke elérné a pozitív nettó időértéket, amelyet a projektből származó pozitív pénzforgalom hoz létre. Ha viszont ugyanez a híd két szegény kínai város között jönne létre, akkor a híd gazdasági haszna minimális lenne. A hídhoz tartozó megtakarítás olyan kicsi lenne, hogy a beruházás nettó időértéke negatív válna. Ha az állam megépítené a hidat, ezzel ugyan növelné a GDP-t, de a pénzt nem okosan fektetné be, és a projekt után nagy adósságot hagyna maga után, amely a beruházásnak köszönhetően sem térülne meg. A pénzáramlás negatív lenne.

Hasonló elv érvényes az orosz gazdaságra is. A hadiipar lett az orosz GDP-növekedés motorja, de a fegyvergyártás nem eredményezi jólét növekedését. Éppen ellenkezőleg, az ország egyre több olyan árut állít elő, amelyeknek minimális az élettartamuk. Gyorsan megsemmisülnek, és semmivel sem járulnak hozzá a jövőbeli tőkeképzés és a gazdaság későbbi növekedésének támogatásához. Éppen ellenkezőleg, a három műszakos munkával a fegyvergyárak kiszípolozzák a munkaerőt a hazai gazdaságból. Másoknak a hadseregbe kell bevonulniuk, és így kevesebb ember dolgozik, hogy ténylegesen növekedjen a gazdaság. A termelés korlátozott, de a kereslet magas marad. Az infláció ezért emelkedik, és jelenleg közel 8 százalékos. A hatalmas állami kiadások miatt a nyugati inflációval ellentétben az oroszországi infláció nem rövid életű.

Oroszország jelenleg a GDP 6,6 százalékát költi fegyverkezésre, ami több mint százmilliárd dollárt jelent. „Ez a helyzet különös figyelmet igényel” – magyarázta a védelmi miniszteri posztot töltő Dmitrij Peszkov, a Kreml szóvivője.

Egy évvel ezelőtt az infláció Oroszországban alig több mint 2 százalék volt. Az ukrainai háború sokkal hosszabb, mint azt a Kremlben két évvel ezelőtt bárki is tervezte. Ezért a konfliktus menedzselésén változtatni kell! Ezzel magyarázható, hogy az orosz elnök a lojális, de nem túl jó képességű védelmi minisztert, Szergej Sojgut egy olyan közgazdászra cserélte, aki idáig egy napot sem töltött a hadseregben. Az új tárcavezető Andrej Beluszov, a miniszterelnök helyettese és Vlagyimir Putyin régi gazdasági tanácsadója lett. Ennek több oka is van. Beluszov technokrata, workaholista, az állam erős szerepvállalásának fontosságát hangsúlyozza, és a háborús gazdaságot a tervezettség szemzőgéből kívánja irányítani. Logisztikai szempontból a hadviselés során számos hiba történt, de nem ez az orosz hadsereg egyetlen problémája. A múlt hónapban a titkosszolgálat letartóztatta Timur Ivanovot, a védelmi miniszter helyettesét, és korrupcióval vádolták meg. A bürokrácia és a rossz irányítás mellett a korrupció is aláássa az orosz katonai sikereket. Ezek azok a problémák, amelyeket Beluszov a védelmi minisztérium teljes átvilágításával megpróbál majd orvosolni.

A legnagyobb kihívást a Nyugat számára talán Andrej Kolesznyikov szavai jelentik. „Beluszov kinevezése annak a jele, hogy az orosz gazdaság háborús gazdasággá alakul át” – mondta a moszkvai Carnegie Endowment for International Peace egyik vezető munkatársa. Oroszország esetleges ukrainai győzelme geopolitikai, pénzügyi és katonai szempontból egyaránt katasztrófát jelentene a Nyugat számára. Ukrajna támogatására jelentősen kevesebbet fordítanak annál, mint amennyit a többi NATO-tagállam felfegyverzésére költenének abban az esetben, ha hirtelen szemben találnák magukat egy fékevesztett orosz katonai gépezettel. Oroszország katonai kiadásai a hidegháború csúcspontja alatti szintet közelítik meg. Ez a veszéllyel jár, hogy az orosz gazdaság nem lesz képes megbirkózni ezekkel a kiadásokkal. Másrészt az orosz gazdaság jelenleg sokkal erősebb és stabilabb, mint a hidegháború alatt volt. Ha az olajár nem omlik össze, akkor egy ideig aligha számíthatunk nagyobb problémákra. Éppen ezért mostantól közgazdász irányítja az orosz hadsereget, akinek a legfőbb feladata, hogy egy elhúzódozó katonai konfliktus gazdasági kockázatát minimálisra csökkentse.

A szerző a Trend gazdasági lap főszerkesztője

Alexander De Croo belga kormányfő levadászására szólított fel élő adásban egy belga műsorvezető (TASR-képtár)

Fico merénylője másokat is inspirált

A Robert Fico ellen elkövetett merénylet után külföldön is megszaporodtak a politikussokkal szembeni erőszakos megszólalások. Megfenyegették Donald Tusk lengyel miniszterelnököt, egy rádiós műsorvezető pedig a belga kormányfő „levadászására” biztatta hallgatóit.

„A szlovákok szerdán megmutatták, mit kell csinálnunk Donald Tuskkal, ha ellehetetleníti a CPK-t” – írta valaki álneven Donald Tusk lengyel kormányfőnek a közösségi médiában. A fenyegetésről maga Tusk posztolt, azt írta, a szlovák kormányfő elleni merénylet után sok hasonló posztot lehetett látni.

A CPK az a nemzetközi óriásrepülőgép, amelyet az előző kormány stratégiai beruházásként vett tervbe Varso és Lódz város között, és amelynek megvalósítását Tusk kormánya egyelőre nem hagyta jóvá.

A kormányfő bejegyzésére reagálva Adrian Zandberg, a Tusk vezette Polgári Platform (PO) egyik koalíciós partnerének, az Új Baloldalnak a képviselője bírálta a PO-t is egy EP-választási kampányfilmje miatt. „A ti kampányfilmjeitekben is halálfejek vannak” – írta Zandberg. A filmben a PO „Oroszország legnagyobb lengyelországi sikerének” nevezi a legnagyobb ellenzéki erőt, a Jog és Igazságosság (PiS) pártot. A videóban szó van a PiS 2015-ös „törvénytelen győzelméről”, „a fehér orosz és orosz titkosszolgálatok növekvő befolyásáról”, valamint a lengyel hadsereg korszerűsítését célzó beruházások PiS általi állítólagos leállításáról is. A film végén a PiS logója Oroszország címerévé alakul át.

Belgiumban egy műsorvezető egyenesen Alexander De Croo kormányfő „levadászására” biztatót. A műsorvezető szerint a biztonsági intézkedések ellenére látható, hogy

meg lehet ölni egy miniszterelnököt, „ezért azt mondanám, hogy hajrá”.

A miniszterelnök feljelentést tett a flamand Waregem 1 rádió műsorvezetője ellen, aki a Robert Fico elleni merényletről szóló hír beolvasását követően tette a „felhívását”, hogy próbáljanak szerencsét „a biztonsági intézkedések ellenére”.

Alexander De Croo hivatalán keresztül közzétett üzenetben azt írta: „Míg a véleménynyilvánítás szabadsága szent, az erőszakra való felszólítás büntetendő, és a műsorvezető arra bátorította hallgatóit, hogy cselekedjenek”.

A rádiócsatorna közleményt tett közzé honlapján, amelyben bejelentették: azonnali hatállyal felfüggesztette alkalmazottját, és elítéli a „nem megfelelő megjegyzéseket”. Hozzáadták, egy rosszul elszült viccről volt szó, azonban a Waregem 1 úgy véli, hogy kollégájuk rosszul ítélte meg az időzítést és a kontextust, a kijelentést nem lett volna szabad megtenni. (hvg)

FIGYELŐ

Sürgetik a kazánok betiltását az EU-ban

Felszólította 15 uniós ország az Európai Bizottságot, hogy az energiafüggetlenség növelése és az éghajlati célok elérése érdekében helyezze előtérbe a fűtés és hű-

tetés szén-dioxid-mentesítését – írja a Portfolio. Az országok kérik a hőszivattyúk támogatására vonatkozó cselekvési terv közzétételét, sürgetik a gázkazánok betiltását és azt, hogy vizsgálják felül a 2016-os uniós fűtési és hűtési stratégiát a közelgő 2040-es éghajlatvédelmi célokkal összhangban. (infostart)

Végleg hazaköltözött Párizsból

Funtek Frigyes: „Bárhová kerül is az ember, az anyanyelvét, a szülőföldjéhez való kötődését sosem veszíti el...”

SZABÓ G. LÁSZLÓ

Tucatarcok között egy egészen szuggesztív, vonásaiban is különleges arc. Nemzedékének kiemelkedő színészei között is rendkívüli tehetség. Ez volt ő, Funtek Frigyes, a nyolcvanas évek második felében, a Nemzeti Színházban, vagy Maár Gyula Malom a pokolban című filmjében. És ez ma is, túl a hatvanon.

Nagy felfutás volt az övé. Dürrenmatt János királyában ő volt a Fattyú. Aztán Rómeót játszott. Bossaniót A velencei kalmárban. Sütő András Advent a Hargitán című drámájában Zetelaki Gáborból formált emlékezetes figurát. Ezek után találta meg egy kivételes lehetőség, ami száznyolcvan fokos fordulatot vitt az életébe. Egy magyar-francia koprodukcióban készült sorozat, a Moravagine címszerepe. Párizsi lakos lett, ott alapított családot, francia filmekben játszott. Harminchárom év után végérvényesen hazaköltözött. De már nem a gyermek- és kamaszkora színhelyére, a Győr melletti Szanyba, hanem egy másik, környékbeli faluba, Koroncóba.

Három éve, hogy elhagyta Párizst, és visszaköltözött Magyarországra. Tanít a színművészeti egyetemen, rendez különböző színházakban. Színészi felkérések ritkábban találják meg. Nem sajnálja, hogy végleg hazaköltözött? Hiszen kint is mély gyökereket eresztett.

Ez kétségtelen. Végül is életem felét Franciaországban töltöttem. Párizsban, Cannes-ban, Bretagne-ban. Azt sem bántam meg, hogy kimentem, és azt sem, hogy visszajöttem. Pedig sok minden megváltozott itthon. Most, ahogy jöttem az esőben, eszembe jutott pár sor a János királyból, amikor megkoronázzák. „Szar idő. Hétszentség! Ilyen időben kell neki koronázkodnia! A páncélom berozsdásodik.” Ezzel utalnék finoman a jelenlegi helyzetre. Nagyon hasonlít ez a mostani világ ahhoz, amelyet nyolcvannyolcban itt hagytam. Keserűen nézem, mi zajlik körülöttem. Egy dologban van valóságos örömöm. A tanításban. Van tizennégy gyerek, akiket a kollégáimmal együtt kiválasztottunk. Próbáljuk segíteni őket abban, hogy a vágyaikból valamiféle eredmény szülessen. A körforgásban nem vagyok benne. Nem forgatok, nem játszom színházban, nem rádiózom, nem szinkronizálok. De nincs ezzel baj. Nem keresem, nem hajtom a lehetőségeket.

Hogy fest az élete azóta, hogy hazatelepült?

A Kakukkfészket rendeztem a József Attila Színházban, Bereményi Géza Eldorádóját Veszprémben, ősszel pedig az Életrevalók című film alapján készült darabot viszem színre Zalaegerszegen. Azt, ami körülöttem zajlik, rémülten nézem. Igazából nem tudok és nem is akarok eligazodni benne. Hogy hova tartoztam, és most hova tartozom? Magamhoz! Még csak vagy már hatvanhat éves vagyok. Minél inkább futnak az évek, annál jobban becsülök minden pillanatot. Márai Sándor mondta, de akkor már nálam idősebb volt: sok embernek feltűnési, nekem eltűnési viselkedésem van. Egyre inkább én is ezt

„Vigyáztam magamra, ahogy csak lehetett...”

(Talabér Tamás felvétele)

érzem. Bizonyára többre, mint amennyi történik, nincs is szükség belőlem.

Nem fáj ezt így kimondani?

Igazából nekem sem esik jól. De meglehetősen békésen viselem. Húsz éve ugyanaz történik. Minden évadban rendezek egy-két darabot.

De nem csak rendező, sőt elsősorban színész, vagy nem?

Szerintem csak voltam. A színész akkor létezik, ha játszik. Castingokra is csak akkor megyek, ha hívnak. Nem kopogtatok sehol, hogy jó napot kívánok, erre jártam, gondoltam, benézek. Zetelaki Gábor mondja ezt Sütő András darabjában.

Micsoda előadás volt! Éveken át alig lehetett jegyet kapni rá. Őrzi még az emléket?

Nem lehet a régi emlékekből élni! Ha hívnak, megyek, és teszem a dol-

gomat. Azt, amihez értek talán. Lehet, hogy már meg is kopott bennem a lendület, vagy az a vágy, ami évekg vitt előre. Lehet, hogy ennyi volt, és nincs több belőle.

Kamera előtt mikor állt legutóbb?

Lassan három éve, A besúgó című sorozatban. Remek munka volt. Csupa fiatal és egészen új technika. Más-hogy dolgoztunk, mint akkor, amikor még ment a tekerés. Jó ismeretség lett ez a mai generációval. Csaplár elvtársat, az Állambiztonság vezetőjét játszottam. Ilyen embertől rettegtünk

Még valami...

Cannes-ban, a balettintézet soknemzetiségű növendékeinek Madách Imre művét, Az ember tragédiáját rendezte meg. „A világ legszebb történeteinek egyike – mondja. – Kiváló a francia fordítás.” A darab öt képét fűzte össze, így született belőle balettszínházi előadás.

nyolcvanötben. Borzasztó nagy mellet, lendülettel és energiával álltunk ki akkor Sütő András mellett. Volt, aki megütötte a bokáját. Mások mellett én is. A sorozatban a másik oldalon álltam. Különös időutazás volt ez.

Mit tett annak idején, hogy megütötte a bokáját?

Nagy volt a szám. Ott szólaltam meg, ahol nem kellett volna. Illetve kellett, ez így volt rendjén. Pusztán igazságérzetből azt mondtam, hogy nem tilthatja meg nekünk Ceausescu elvtárs, hogy a budapesti Nemzeti Színházban eljásszuk egy jelentős erdélyi magyar író csodás színdarabját. És ezt rossz néven vették valahol.

Mivel büntették?

Nem kaptam semmit. Még Jászai Mari-díjat sem. Az összes barátom, aki mellettem állt, de nem szólt, megkapta közvetlenül utána. Én nem. Ez mindig így szokott lenni. Van egy fekete bárány, aki béget.

De becsülettel, egyenes gerinccel.

Közben annyit dolgoztam, hogy egyre inkább úgy éreztem, élet he-

lyett valami mást élek. Akkor döntöttem Franciaország mellett. A kint töltött harminc-egynéhány évről el lehet mondani, hogy szép volt, gazdag volt, igazán tartalmas. Minden nehézséggel együtt. De kinek az életében nincsenek tragédiák? Hatvanhat éves koráig sok minden történik az emberrel. Felborul a házassága, megbetegszik, valaki meghal mellette.

Nemes vonásait mégis sikerült megőriznie. Hogyan?

Valószínűleg a hiúságomnak köszönhetően. Vigyáztam magamra, ahogy csak lehetett. De a genetika is közrejátszott benne.

Meg az is, hogy vidéken nőtt fel, ahol nem kerülte el a kétkezi munkát, hiszen kamaszként ácsmester édesapja mellett dolgozott.

Most is vidéken élek. Méhészke-dem. Folyamatosan kémlelem az eget, hogy milyen az idő, hogyan befolyásolja a repce és az akác virágzását. Hat méhcsaládról gondoskodom. Örökség. Édesapámnak ötven-hatvan kaptár méhe volt, amikor abbahagyta. Kisgyerekkoromtól mentem vele. Aztán ahogy megérkeztem Koroncóra, valami erő arra húzott, hogy nekem ezt folytatnom kell. Találtam egy házat, ami nagyon a szívemhez nőtt. Parasztkorok stílusban épült 2008-ban. Nem kellett újjáépítenem, csak kitakarítani és kifesteni.

Párizsba azért visszajár?

Nemrég voltam kint a fiamnál, Sándornál. Mindenképpen ő áll az első helyen nálam. Bretagne-ba is visszajárok, ott él a legtöbb francia barátom. Mérheterlen öröm, amikor velük vagyok. Nagyon jó érzés, amikor egész nap franciául beszélek. De bárhová kerül is az ember, bármi történik is vele, az anyanyelvét, a szülőföldjéhez való kötődését sosem veszíti el.

Cannes-ban balettintézeti növendékeknek tanított színészmesterséget. A tánccal is szoros kapcsolatban volt?

Itthon néptáncos voltam. A hetvenes évek végén, nyolcvanas évek elején engem is beszippantott a táncmozgalom. Lehet, hogy jobb táncos lett volna belőlem, mint színész? Ma már nem tudjuk eldönteni.

Ha holnap új filmszereppel kínálnák meg...

... nem ugranék rögtön. Biztos, hogy nem. Színházban sem játszom már hosszabb ideje. A gyakorlat, az egyszerűen nyilván visszajönne minden, ettől nem félek, csak más lenne. Nincs hiányérzetem. Ebből ennyi járt. Elfogadom a dolgok állását. Ilyen a világ. Volt idő, amikor 250 kilót akartam felemelni, miközben a súly csak 25 kiló volt. Vagy annyi sem. Megnéztem nemrég a Semmelweis-filmet. Gálffi Lászlót csodáltam benne, akivel régen volt egy közös tévéfilmünk. Egy fiú bőrönddel. Fialalok voltunk mindketten. És most láttam őt éretten, szakállasan lenyűgözően játszani. Boldogság volt nézni. Azt mondtam, Istenem, milyen gyönyörű férfi lett! Minden mondata, gesztusa, rezdülése, tekintete végtelenül igaz. Arra gondoltam, ebben a filmben szívesen lettem volna az ő helyében. De rögtön felötölt bennem a kérdés: vajon tudtam volna-e ugyanilyen jó lenni?

A szerző a Vasárnap munkatársa

Ráckevei Annával a Malom a pokolban című filmben

(Képtárca)

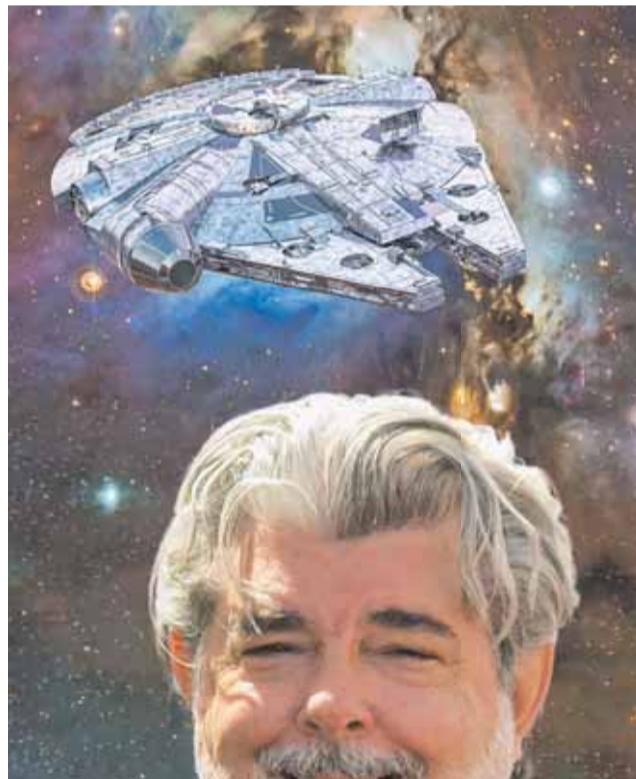
80 éves George Lucas, a Csillagok háborúja univerzumának megálmodója

A kaliforniai Modesto városkában született 1944-ben. Apja, a helyi papír- és irodaszerbolt vezetője szeretne volna, ha fia a családi üzletet viszi tovább. Az ifjabb Lucas azonban nem sokat tanult, inkább a képregényeket falta, és autóversenyzői álmokat szőtt. Érettségije előtt nem sokkal súlyos autóbalesetet szenvedett, s rádöbbsent, hogy valamit kezdenie kell az életével. Belevetette magát a tanulásba, fel is vették a modestói főiskolára, ahol pszichológiát és antropológiát hallgatott, főként a mítoszok és mesék foglalkoztatták, szakdolgozatát Propp mesemorfológiájából írta.

Ezután a Dél-kaliforniai Egyetemen filmkészítést tanult, s már első munkája, a THX 1138 című rövidfilm elnyerte a Nemzeti Diákfilmfesztivál fődíját és a Warner Brothers ösztöndíját. Ennek révén ismerkedett meg Francis Ford Coppolával, akivel 1969-ben független stúdiót alapítottak. Itt forgatta le a THX 1138 visszatérő nélkül maradt játékfilmváltozatát, s az anyagi nehézségek miatt a két barát útjai egy időre szétváltak. Coppola elkészítette A Keresztapát (1972), Lucas pedig 1973-ban a félig-meddig önéletrajzi ihletésű Amerikai graffitit. A film a közönség és a kritika körében is sikernek bizonyult, öt kategóriában – köztük Lucast a rendezésért és a forgatókönyvért – Oscarra jelölték, s annyi pénzt hozott, hogy saját céget alapíthatt Lucasfilm néven.

Ötletekben nem szűkölködött, de a Csillagok háborújának filmtervét a nagy stúdiók elutasították. Végül a 20th Century Fox mégis beszállt, s egy tunéziai sivatagban megkezdődött a sokszor napi 18 órás forgatás. Lucas az ifjú tehetségek (Mark Hamill, Carrie Fisher, Harrison Ford) mellett a brit Sir Alec Guinness is megnyerte az 1977. május 25-én bemutatott, hét Oscar-díjat nyert film számára. A „messzi-messzi galaxisban” játszódó úrmese soha nem látott sikert aratott, három hónap alatt 100 millió dolláros bevételt termelt.

Lucas a pénzt ismét befektette, kibővítette cégét, egy trükkstúdiót és egy utómunkálatokkal foglalkozó vállalkozást is létrehozott. 1979-ben elkészítette az Amerikai graffitit második részét, de mivel ez nem aratott sikert, visszatért a Csillagok háborújához. Következett 1980-ban a Birodalom visszavág, majd 1983-ban A jedi visszatér, ezekben írói és produceri minőségben vett részt. A közönség változatlanul imádta a Skywalkereket, Darth Vader és társaik kalandjait, a busás bevétel lehetővé tette számára, hogy régi álmát megvalósítsa Kaliforniában felépítse saját kis birodalmát,

(Fotók: Shutterstock)

Május 14-én volt nyolcvanéves George Lucas Oscar-díjas amerikai filmrendező, producer, a Csillagok háborúja univerzumának megálmodója, Indiana Jones alakjának megteremtője, aki május végén a cannes-i filmfesztiválon tiszteletbeli Arany Pálma díjat vehet át.

a Skywalker Ranchot. Lucas rendezőként visszavonult, ám annál több energiát és pénzt fektetett a produceri munkába, támogatta

többek között a neves japán rendező, Kurosava Árnýklovás című filmjét. Jó barátságba került Steven Spielberggel is, akinek felvette:

készítsen filmet az általa kitalált kalandor-régész Indiana Jonesról. Spielberg Lucas anyagi segítségével el is készítette Az elveszett frigyláda

fosztogatóit (1981), a főszerepre a Csillagok háborújából jól ismert Harrison Fordot kérték fel. A kasszasiker ezúttal sem maradt el, így

Indy 1984-ben, 1989-ben, 2008-ban és 2023-ban is visszatért a filmvászonra.

A kilencvenes években három új Csillagok háborúja-film elkészítése mellett döntött, amelyek az eredeti trilógia előzményeit mesélik el. A Baljós árnyak (1999), A klónok háborúja (2002) és A Sith-ek bosszúja (2005) egyaránt nagy kasszasiker volt, bár vegyesebb kritikákat kaptak, mint az első három film. Lucas 2012-ben négy milliárd dollárért eladta produkciós cégét a Disney Stúdióknak, a vételárból egymilliárd dollárt jótékony célokra, elsősorban oktatási programokra adományozott.

2014-ben lett az új Star Wars-trilógia kreatív tanácsadója, és már ebben a szerepében támogatta a 2015-ben bemutatott újabb Star Wars-trilógia első részének, Az ébredő Erőnek a megszületését. A rendezői székbe J. J. Abrams ült. 2017-ben folytatódott a trilógia Az utolsó Jedik címet viselő részével, amely – szakítva a korábbi Star Wars-hagyományokkal – éppen ott folytatta, ahol az előző epizód véget ért. A szereplők új generációját Rian Johnson instruíta. 2019-ben került a mozikba a trilógia utolsó része, a Skywalker kora, amelyet ismét J. J. Abrams rendezett. 2022-ben Lucas forgatókönyvíróként részt vett az Andor című nagy sikerű akciófilm-sorozat munkálataiban, amely a Csillagok háborúja világában játszódik.

Lucas négy Oscar-jelölést követően 1991-ben megkapta az életmű Oscarral egyenértékű, producereknek adományozható Irving G. Thalberg-émlékdíjat. 2005-ben átvehette az Amerikai Filmintézet életműdíját, 2013-ban az Egyesült Államok legmagasabb művészeti kitüntetését, a Nemzeti Művészeti Érdemérmét, 2015-ben pedig a washingtoni Kennedy Központ díját.

Bevételeinek jelentős részét jótékonyági célokra fordítja. 2014-ben feleségével 5,6 milliárd forintnak megfelelő összeget adományozott a világ tíz legjobbja közé tartozó Chicagói Egyetemnek. 2016-ban 10 millió dolláros adománnyal alapítványt hozott létre egykori alma matere, a Dél-kaliforniai Egyetem filmművészeti iskoláján, majd egy évvel később újabb 10 millió dollárral támogatta, hogy minél több társadalmi réteg tehetséges fiataljai sajátíthassák el a szakmát.

Várhatóan 2025-ben megvalósul régi álma, ugyanis megnyílik Los Angelesben a filmes látvány evolúciójának történetét feldolgozó Lucas Museum of Narrative Art, ahol többek közt a filmrendező festmény-, illusztráció- és digitális művészeti gyűjteményét is láthatja majd a közönség. (MTI)

A tárgy eredetiségében rejlik az érték

„A konzerválás a szemléletünk, és a minimális beavatkozás az irányelvünk” – állítják igen határozottan az Iparművészeti Múzeum textil- és viseletgyűjteményének restaurátorai, Moór Anikó, Nagy Rebeka és Perger Andrea. Ellátogattunk a műhelyükbe, ahol a Ráth-villa következő időszaki kiállításához, a Dresszkód: art decóhoz készítették elő a műtárgyakat, ruhákat és kiegészítőket.

Restaurálni vagy konzerválni?

Hogy miben különbözik egy textilrestaurátor és egy szabó munkája? Mindenben – mondják egybehangozva a kollégák. Nem az újraalkotás ugyanis a feladatuk, és az esetek 90 százalékában más típusú varrások és technikákat alkalmaznak, mint a szabók. Továbbá nem szabnak és nem is vasalnak. A mai technológiákkal nyilván sokkal jobb minőségű ruhákat és kiegészítőket készíthetnének, mint elődjük, de nekik az eredeti tárgy megőrzése a céljuk – annak összes esetlenségével, furcsaságával, hibájával.

A „restaurálás” szót nem szívesen használják, sokkal inkább a „konzerválást”. A szemléletük ez, és a minimális beavatkozás a céljuk. A varrónő vagy a szabó látja, hogy valami elszakadt, koszos vagy hiányos, és szeretné megjavítani, a restaurátorok csak a tárgy megőrzését szolgáló beavatkozásokat végzik el. Kizárólag esztétikai okokból nem korrigálnak. Díszítményt nem egészítenek ki, nem hímeznek vagy varrnak vissza lehullott flittereket, gyöngyöket. Ezzel ugyanis nyomokat tüntetnének el, ez pedig gyakorlatilag hamisítás lenne. Készülhet digitális rekonstrukció vagy másolat, amely sokkal többet ad vissza a látogatóknak a műtárgy eredeti pompájából.

A restaurátorok munkája nem mindig szövegezett erről, és most is műhely-, iskola- és személyfüggő, ki mennyit nyúl bele egy tárgyba. Sokkal erősebb az etikai stop egy múzeumban, mint egy magángyűjtőnél. A gyűjtőt érdemes tájékoztatni az eredetiségben rejlő értékről, és nem vállalnak a szakmailag kérdéses kérést.

Milyen képességek kellenek ehhez a szakmához?

Nem nevezhetjük hatalmasnak a textilrestaurátor-szakmát, néhány

alapvetően mindenki minden csiná, de jó, ha van kutatási területe, amelyben elmélyedhet. Andreának ilyenek az egyházi viseletek, a szőnyegek, Anikó diplomamunkája a cipőkről szól, de érdeklik a világi viseletek és kiegészítőik, a falikárpitok, jelenleg a múzeum történelmi szövetgyűjteményének műszeres vizsgálataival foglalkozik a doktori kutatásában. Rebekát pedig a régészeti textilek mellett különösen az anyag- és készítés technikai vizsgálatok foglalkoztatják.

Veszélyek: hallottak már a múzeumbogárról?

A megőrzés feladataihoz tartozik az is, hogy árgus szemekkel

Moór Anikó textilrestaurátor

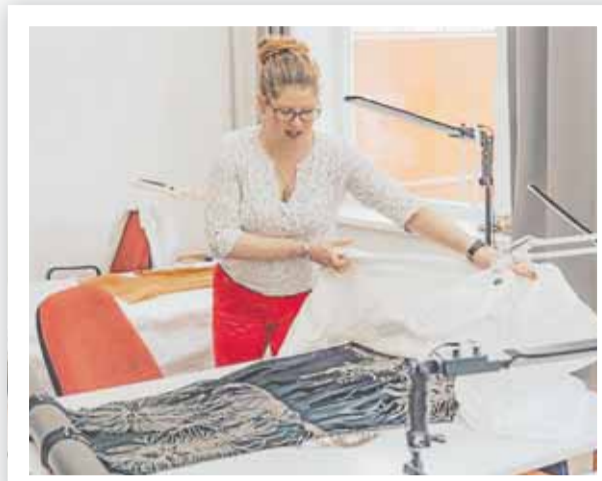

Perger Andrea textilrestaurátor

szőr antropológusként végzett, majd muzeológusként, és csak azután választotta a restauratori pályát.

Perger Andrea is a gyakorlatias, kreatív, tudományos, de a művészethez közelálló feladatokat kereszte. A kezűgyesség és a türelem – ez mindenképpen szükséges ehhez a szakmához. Egy-egy műtárgy konzerválása akár több száz munkaórát is igénybe vehet. A múzeum textil- és viseletgyűjteményében

figyelik, és jelzik a muzeológusoknak, ha egy felajánlott vagy megvásárolt műtárgy károsíthatja a gyűjtemény többi tárgyát. Rengeteg veszély bújhat meg egy beérkező tárgyban: például egyes műanyagok gyorsan öregednek, s az ennek során kipárolgó anyagok károsak lehetnek a többi műtárgyra. A penészgombák, a rágcsálók, a rovarok szintén problémaforrást jelenthetnek, ezért az újonnan érkező műtárgyakat többféle vizs-

Nagy Rebeka textilrestaurátor

(Fotók: IMM)

ténon túl mélyfagyasztással fertőtleníttik, majd kiporszívózzák.

Nem olyan régen szedték le a Ráth-villa faláról, *A mi szecesszióink* című kiállításból az ikonikus Vörösruhás nő-falikárpitot, amely **Rippl-Rónai József** munkája, és a nyáron Franciaországban mutatják be. Amikor a műtárgy visszakerült a villából a textil- és viseletgyűjteménybe, azonnal túlesett a fagyasztáson. Nem mintha bármi megtámadta volna, ez esetben az eljárás a megelőzésről szól. Mivel szabadon állították ki a villában a kárpitot, fokozott fertőzésveszélynek volt kitéve. Gyapjából készült, amelyet kimondottan szeretnek a molyok, a textilek legkomolyabb ellenségei. Legjobb monitorozással kivédeni a kártevőket – mondják.

Beszélgetésünk idején az elszívófülkében kezelték egy olyan esztélyi köpenyt, amelynél azt feltételezték, hogy a múzeumba kerülése előtt a fertőtlenítésre vagy molyirtásra használt vegyszer kikristályosodott a szőrmén. Ez az anyag az emberre is veszélyes. Lehetnek

nyomai szabad szemmel is láthatóak, de mikroszkóppal a kisebb rovarok nyomait és végtermékeit fedezik fel. Az anyagokat a karan-

ugyanis a korábban használt fertőtlenítőszer, -vegyszerek között olyan vegyületek, amelyeket mára betiltottak – rákkeltő hatásuk mi-

att. A restaurátorok manapság kevés vegyszert használnak, minden korábban potenciálisan veszélyes anyaggal kezelt műtárgy esetén köpenyt, maszkot és kesztyűt húznak – saját érdekükben.

Tisztítás és gyűrődésmentesítés mosógép és vasaló nélkül

A tisztítás sem úgy megy itt, ahogy képzelnénk. Nem jöhet szóba se mosógép, se tisztítószalon, se vasalás. Amit érhet víz, azt a nagy fémkádjukban áztatják, de a 30-40 négyzetméteres szőnyegek esetében ez kihívást jelent. A kád dőlésszöge állítható, lefolyhat rajta a víz. Ha az anyag nem mosható, akkor pára kamrát építenek köré. A vasalás azért kizárt, mert az elemi szálak közé hirtelen behatoló magas hőmérséklet és a páratartalom a legrosszabb kombináció, ami a textilt érheti. A tárgy elemi rostjai hirtelen megduzzadnak, majd gyorsan visszaugranak az eredeti méretre, ez „feszültséget teremt” a textilben. Ezek a gyors változások hosszú távon károsítják a műtárgyat. Ha ráncos a ruha, több órán keresztül ultrahangos hidegpárást használhatnak hozzá. Így kíméletesen felpuhulnak a szálak, és formára igazítható lesz az anyag. A párást után úgynevezett rovartüvel megtűzik. Ez a rovartüvel, amelyet eredetileg tényleg rovarokhoz használtak a gyűjtők és a rovartudósok, sokkal vékonyabb, mint a hagyományos gombostű. A nedvességnek is jobban ellenáll, rozsdamentes acélból készül. Mivel sokféle anyagnál nyomot hagy a tű is, ezért itt üveglapokat tesznek a szélükre, hogy kifeszüljenek.

A különböző feladatok megoldásához kreatívnak kell lenni, sokat kölcsönöznek különféle szakmák és hobbi kreatív eszközhasználatából. Párásítójukat például akvarisztikai üzletben vásárolták, és használnak orvosi eszközöket is: fogászati vagy szemészeti. Akad a szerszámjaik között szállkacsipesz vagy különböző méretű görbetű. Ez utóbbival egy oldalról varrhatnak, nem kell forgatni az anyagot. Ki gondolta volna, hogy pont ebben a műhelyben találkozunk egy zacskónyi, pontosabban félkilónyi ólomsőrétel. Ezeket a lesúlyozáshoz, a kisimításhoz használják a restaurátorok.

Kihívások és hamisítványok a textilgyűjteményben

A textil- és viseletgyűjteményben több mint 25 ezer műtárgyat őriznek. Restauratori szempontból Moór Anikó legnagyobb kihívása a diplomamunkája volt, két pár

cipő a 18. század legelejéről. Nem is tudja, azóta foglalkozott-e ennyit bármelyik műtárggyal. Amióta emlékeztet a munka: bontás nélkül, minden öltést megőrizve konzerválta a cipőket. Perger Andrea ugyanígy, bontás nélkül restaurált egy 17. századi miseruhát. A kérdés az volt: hamisítvány-e az öltözet? A műtárgyat egy olyan kereskedőtől vette a múzeum a 20. század elején, akinek a neve műtárgyhamisításhoz köthető. A miseruha bélése alatt viszont számos magas minőségű textil bizonyított a tárgy eredetiségét.

Nagy Rebeka egy mitrát (püspöksüveget) emel ki, amelyet a Színekre hangolva című kiállításra kezdett restaurálni. A szakirodalom szerint a 18. századra datált műtárgyon a hímzés korábbinak tűnt az analógiák alapján, az alapszövet és a forma pedig későbbinek. Ahogy elkezdett dolgozni rajta, az alján megbontotta a varrást, és a belső merevítésen láthatóvá vált egy felirat: „Szét szedte egy hunczut zsidó, össze állította (sic!) 1885. január 7-ikén Alapi Salamon Margit”. A konzerválást követő rövid összefoglaló megírása során arra jutottak, egy korábbi elrongyolódott hímzést hasznosított újra a mitrához az az **Alapi Salamon Margit**, aki **Czobor Béla** művészettörténész házvezetője és mindenese volt.

Felkészülés a Dresszkód: art deco című kiállításra

A restaurátorok most a *Dresszkód: art deco* című időszak kiállítás anyagát készítik elő, amelynek kurátora a gyűjtemény vezetője, **Csepregi Noémi**. Azért ez a feladat is okozott némi fejtörést. Több korabeli ruhán a gyöngyök nehezek, nem rakhatják próbababára, ugyanis nem bírja el a súlyt a majd százéves alapszövet. Mondjuk az a lehetőfinom anyagból készült ujjatlan, egyenes szabású estélyi, amely körülbelül 1,5 kiló gyöngyöt és flittert tart, és feltehetően egyszer, maximum kétszer hordta a tulajdonosa. Ezt feketve mutatják majd be a kiállításon. Ma már valószínűleg nem venne ilyen senki, nem tudná megfizetni ezt a

rengeteg munkát. Maximum, ha magának varná meg valaki, akkor készülhetne hasonló 2024-ben.

Mutatnak egy másik estélyi ruhát is, amely olyan keskeny derekú hölgyé lehetett, hogy a legvékonyabb szaténbára sem fér fel, ezért újat kellett rendelni hozzá.

Tollak, boák, műanyag gombok jönnek elő ebben az időszakban. Az egyik ruha esetében a galléron, az övön, az ujjvégen van egy textilvég műanyag bevonattal és levélmotívummal, amely nagymértékben töredezett. Akkoriban az izgalmas kiegészítőket eléggé gyakran műanyagból készítették, de ezek a plasztikok kezdetlegesek voltak a maiakhoz képest. A töredezett felületet kell helyrehozni, ez esetben a textilalpra fixálni, hogy ne törjön tovább. Kiegészíteni természetesen nem fogja – teszi hozzá Perger Andrea.

Egy újabb öltözképpel meggyengült gombját szándékosan nem gombolja be Anikó, amíg nem muszáj.

A kiállításon a bábu derekára rögzített textilre erősíti majd, hogy ne sérüljön a vékony szövet. Fogadóruha vagy pongyola lehetett eredetileg. A meggyengült részeit alátámasztja selyemszövetrel és hernyóselyemszállal rögzíti. Ígyekszik olyan konzerváló öltéseket használni hozzá, amelyek alig látszódnak.

Rebeka egy viszonylag jó állapotú, selyemszátén alapra készült ruhát mutat meg, amelyet babán fognak kiállítani, de a gyöngyök ezen a ruhán is súlyosak, megterhelik a szövetet. Ezért műtárgybarát poliuretán habból készül egy forma, amelyet a babára erősítenek, és erre a formára tűzik a tárgyat a korábban már említett rovartúval.

A kalapokat és cipőket hidegpárával lágyítják, kitérítik, hogy a formája megmaradjon. Apró tárcákat, bőrröndöket és más kiegészítőket készítenek elő, hogy átfogó képet adhassanak az 1930-as évek viselettörténetéről. Ami kimarad a kiállításból, azokat megtekinthetik majd a tárlathoz készült katalógusban. (IMM)

Chang és Eng Bunker 1811-ben születtek kínai szü-

lőktől az akkori Sziámban, a mai Thaiföldön. Az ikrek a bordakosár közepén összenőtt testtel jöttek a világra, de ezt csak születésükkor fedezték fel. Édesanyjuk a fiúk születése előtt már négy egészséges gyermeket szült, és úgy tűnt, ez a terhesség sem okozott problémát. Az ikreket később számiaknak nevezték el, amely kifejezés azóta minden országban elterjedt. A rendellenesség ellenére úgy nevelték őket, hogy a lehető legnormálisabb életet éljék, és fokozatosan megtanultak például futni és úszni is. Az ikrek kacsojások eladásában segítettek, hogy a családot elartsák, de a sors végül teljesen máshová sodorta őket.

Miután 1824-ben Robert Hunter skót kereskedő felfedezte őket, öt évbe telt, míg sikerült kijuttatnia a fiúkat Sziámból. Így az akkor 17 éves ikrek Ázsiából Amerikába utaztak, ahol szaltóikkal, illetve egyéb mutatványokkal kezdték szórakoztatni a közönséget. A testvérek gondosan félretették a pénzt a napi többórás fellépések után. Később előadásokat tartottak Nagy-Britanniában is, ahol felkeltették a kíváncsi tudósok figyelmét. A kutatók különböző vizsgálatokat hajtottak végre az ikreken, és arról kezdtek vitatkozni, hogy vajon egy szétválasztó eljárás esetén túlélné-e a dolgot. A legendás brit sebész, Cooper azonban azt mondta, hogy jelenlegi állapotukban sokkal több pénzt

A világ leghosszabb ideig élő sziámi ikreiként kerültek be a rekordok könyvébe.

keresnének, mintha külön élnének, és szerinte így is tökéletesen boldogok lennének.

A fiúk később függetlenítették magukat, de miután megunták ezt a nomád életmódot, úgy döntöttek, hogy Észak-Karolinában telepednek le. Amerikai állampolgárok lettek, és 200 hektár földet vásároltak. Szokatlan külsejük ellenére nagyon szerették a csinos nőket. Egy 31 éves korukban Hunterhez írt levelükben azt írták, hogy élvezték a szerelmi életüket, és amint szép feleségeket találnak, újra jelentkeznek. Hamarosan feleségül vették egy szomszédos farmer lányait, a nővérek az ágy mindkét oldalán aludtak. Adelaide-del és Sarah Yatesszel összesen 21 utódot nemzettek, Chang tíz, Eng pedig tizenegy gyermek apja volt. Érdekes volt az is, hogy az utódaik mindössze néhány nap különbséggel születtek, mintha a testvérek a megtermékenyítésben is összehangoltan működtek volna együtt. Miután a két nővel egy fedél alatt való együttélésük kezdett ellenérzéseket kiváltani, úgy döntöttek, hogy két házba költöznek. Az ikrek így felváltva töltötték az időt mindkét házban. Mivel rabszolgákat tartottak, akik

Az első sziámi ikrek bizarr története

Az első sziámi ikrek a Bunker testvérek voltak – akik után a sziámi nevet a többi összenőtt testrésztű újszülött is örökölte. Két nővel éltek, és összesen 21 gyermeket nemzettek. Bizarr élettörténetük végül – 150 évvel ezelőtt – egy napon ért véget.

(Fotók: Getty Images/NMH)

közül sokan hétévesnél fiatalabbak voltak, helyzetük a polgárháború után jelentősen romlott. Elvesztették rabszolgáikat, ezért visszatértek a fellépésekhez.

Chang, miután már korábban átesett egy agyvérzésen, 1874-

ben, 150 évvel ezelőtt, 62 évesen meghalt. Ikertestvére, Eng alig két órával később követte őt a túlvilágra. A halotti anyakönyv szerint az első testvér mellkasi vérrögben halt meg, míg a második testvér a megdöbbenéstől halt meg, amikor

felfedezte az első testvér halálát. Ennek ellenére a világ leghosszabb ideig élő sziámi ikreiként kerültek be a rekordok könyvébe, amíg Ronnie és Donnie Gaylon le nem előzte őket, akik 68 éves korukig éltek. (1. pluska)

Jubileumi könyv Doncsev Toso születésnapjára

Május 9-én, csütörtökön tartották Doncsev Toso bolgár–magyar író, szociológus legfrissebb könyve, a *Korszakok korlátai* bemutatóját a budapesti Benczúr Ház Kulturális Központban.

A bolgár apától és magyar anyától született Doncsev Toso író, szociológus áprilisban töltötte be a 80. életévét. A szép évforduló mellett az új, *Korszakok korlátai* címre keresztelt, a budapesti Napkút Kiadónál megjelent kötete bemutatója alkalmából tartottak jubileumi ünnepséget és könyvbemutatót a 19. század második felében épített terézvárosi Egyedi-palotában.

Navarrai Mészáros Márton újságíró, író a rendezvényen elhangzott megnyitóbeszédében kiemelte: a születésnapos tollforgató kötete – a szellemi példaképek, Marcus Aurelius római „filozófus-császár” és Márai Sándor, a nagy magyar író nyomdokain haladva – elméleteket tartalmaz. La-punk munkatársa felidézte, hogy másodjára dolgozott irodalmi szövegeken Doncsev Tosóval, akinek a *Haramiák lakomája* című, 2021-ben magyarul és 2022-ben bolgáruul megjelent könyvét is szerkesztőként gondozhatta. „Bár a forma néhol hosszabb, néhol rövidebb, egy valami közös minden szövegben: a meginghatatlan világlátás” – értékelte. Mint elmondta, az egykori Kisebbségi Kerekasztal ügyvezető elnöke és a szófiai Magyar Kulturális Intézet korábbi

igazgatója „alapvetően erkölcsi kötelezettségekről, történelmi igazságtételekről, társadalmi anomáliákról, generációs problémákról”, valamint „film és irodalmi-társadalomtudományi alkotásokról” ír, de „az öregség, a család és a derű is helyet kap” a 2024-ben és 2023-ban jegyzett munkáiban.

Doncsevet irodalmi pályafutásáról és közéleti munkájáról Erős Kinga irodalomtörténész, kritikus,

a Magyar Írószövetség elnöke kérdezte. Az idén nyolcvanéves alkotó a második világháborús Budapesten született; édesapja korábban a bulgáriai Draganovból emigrált az akkori Magyar Királyságba, édesanyja Gyöngyösön élt. „Az anyai őseim azonban a felvidéki Dukafalváról származtak, a dédapám, egy bizonyos Vargányi János onnan jött le Gyöngyösrre. A fia, ifjabb Vargányi János már ott szü-

Doncsev Toso író és Erős Kinga irodalomtörténész a könyvbemutatón

(Fotók: Pintér Ákos)

letett” – mesélte el az érdekeséget, majd arról is szólt, hogy a szülei 1940-ben kötöttek házasságot és zöldség-gyümölcs kisboltot üzemeltettek.

A *Korszakok korlátai* három fejezetben adja közre Doncsev publicisztikai és szépirodalmi írásait. Ennek kapcsán úgy fogalmazott: „Írok arról is, hogy a bolgár dédapám kertészként márt járt nálunk, de csak az édesapám költözött ide. A bolgárok és magyarok együttélését példásnak látom, éppen ezért példászerűként hivatkozom rá. Ez egy konfliktusmentes egymás melletti létezés, amely évszázados múltra tekint vissza.” Mint kifejtette, meglátása szerint „a világ sokszínű lett, talán kicsit össze is zsongorodott, így azt hiszem,

az írásaim nem hatnak túlnálul egzotikusnak. Mindenkihez szólunk”.

A könyvbemutatón rendhagyó díjátadás is történt, amikor Jordan Eftimov bolgár író, költő, irodalomtörténész, a szófiai Új Bolgár

Egyetem docense átadta Doncsev Tosónak az Aleko elnevezésű nemzetközi novellapályázat fődíját, amelyet az észak-bulgáriai Szvistov városa ítél oda. Az elismerést, amelyet korábban több magyar író is megkapott, egy magyar nyelvű szövegekből összeállított bolgárra fordított, satirikus novellafüzérével nyerte el. A születésnapot annak a Bolgár Kulturális Fórumnak a munkatársai is köszöntötték, amelynek alapítója és tiszteletbeli elnöke.

Doncsev Toso, aki számos bolgár és magyar állami, irodalmi és nemzetiségi kitüntetés birtoka, 2009 óta a Magyar Írószövetség, 2011 óta már a Bolgár Írószövetség tagja is. A *Korszakok korlátai* a tizenegyedik könyve, szépirodalmi munkái bolgár nyelven is elérhetőek. (úsz)

Kos (III.21.–IV.20.)

A mai nap ideális arra, hogy bővítse a ruhatárát. Vásárláskor a változottság kedvéért a saját megérzéseire és az ízlésére kellene

hagyatkozni ahelyett, hogy annyira aggódik amiatt, hogy mások vajon mit fognak gondolni.

Bika (IV.21.–V.21.)

A nap mottója a tudás és a tanulás. Sajnálja, amiért nem járt ilyen vagy olyan iskolába vagy programra? Ha ilyen kérdések

járnak a fejében, ne feledje, hogy a kreativitása és a tudása, tehetsége nem függ a végzettségével.

Ikrek (V.22.–VI.21.)

Egy fontos szakasz lezárult, befejezett egy nagyszabású munkát, s most azon van, hogy learassa szorgalma, kitarása gyümölcsét.

Ne legyen annyira éhes az elismerésre, és ne igyekezzon kierószkolni. A munkája beszél ön helyett.

Rák (VI.22.–VII.22.)

A környezetben élők néha kritizálják a felszabadult hozzáállását. Csak azért, mert az ő elképzeléseik nincsenek szinkronban

az önével, ez semmiképpen sem érvényteleníti őket. Mindkét nézőpontnak van létjogosultsága.

Oroszlán (VII.23.–VIII.23.)

A legjobb, ha egy kis önvizsgálatot tart. Túl büszke, vagy túl alázatos? A buddhisták szerint a spirituális beteljesedéshez vezető

út abban rejlik, ha tudjuk, hogyan építjük fel az egészséges egónkat. Érdemes lenne belevágnia.

Szűz (VIII.24.–IX.23.)

A kis válság is válság, nem igaz? Ma a magánéletében is számíthat rá. Mivel nem az a típus, aki megoldatlanul hagyja a problémákat,

nem halogatja tovább a rendezésüket. Rengeteg kérdés merül fel, amit párjával tisztáznai akar.

Mérleg (IX.24.–X.23.)

Valaminek meg kell változnia. Tudta, amint ma reggel felébredt. A tükörképe lendületet ad néhány fontos elhatározáshoz. Itt az

ideje, hogy diétába kezdjen, és elkötelezze magát a testmozgás mellett. Jobban fogja érezni magát!

Skorpió (X.24.–XI.22.)

Úgy érzi, érzelmi hullámváson ül, egyszer fent van, máskor lent. Ahelyett, hogy a szeretteit is magával ragadná erre a vad hullám-

vasútra, miért nem hagyja egy kis időre maga mögött a megszokott környezetét? Sokkal jobban jár!

Nyilas (XI.23.–XII.21.)

Érdemes lenne megnéznie az ébresztőóráját, hogy biztos legyen benne, tényleg felébredt-e. Hajlamos arra, hogy a saját kis

álomvilága gubójában maradjon, mélyen a saját gondolataiba sűppedve. Itt az ideje felébredni!

Bak (XII.22.–I.20.)

A mai nap alkalmas arra, hogy újragondolja azokat a társadalmi értékeket, melyeket magától értetődőnek vesz. Miután évekig hallgatta, hogy mi az, amit

„egyszerűen nem szokás”, nem üdítő elgondolkodni azon, hogy talán mégiscsak meg kellene tenni őket?

Vízöntő (I.21.–II.19.)

A jó hír, hogy a helyzet csak jobb lehet. Ám ma megpróbáltatások várhatnak önre. Ha szülő, a gyerekek folyton könyörögni fognak

valamiért. A szerelmi élete sem mentes a kétségektől, amelyek mintha ott lebegnének ön felett.

Halak (II.20.–III.20.)

Valami van a levegőben, ami a változás vagy a megújulás irányába tereli önt. Elérkezettnek látja az időt, hogy átalakítsa az otthonát?

Ha igen, akkor vágjon bele! Vegye körül magát azokkal a dolgokkal, amelyeket szeret.

A jó író ma csakis reakciós lehet

A darabokban meglehetősen fontos szerepe van a csodáknak. Ha egyetértéssel. Vagy te a szinte hihetetlen események feltorlására más szót használnál? Sors? Véletlen?

Az olvasók és a nézők két kifejezés közül választhatnak. Az első „a körülmények különlegesen ritka egybecsengése”. A másik pedig a „csoda”. A földi élet tulajdonképpen semmi más: vagy a körülmények különlegesen ritka egybecsengése, vagy csoda. Semmi mást nem tapasztalunk meg a létezésben.

Szerinted léteznek csodák? A múltban és a jelenben fontosak az életedben?

Nem tudom, hogy a nyilvánvaló csodák – amikor egyértelműen azt tudjuk mondani, hogy nem a körülmények különlegesen ritka egybecsengéséről van szó – mennyire fontosak. Megdöbbentő, hogy a Bibliában Jézus Krisztus a csodatételei után – gondoljunk főleg a csodálatos gyógyulásokra – ezeknek az eseményeknek a szemtanúit milyen gyakran kéri arra, hogy hallgassanak róluk. Mintha Krisztus úgy érezte volna, hogy a vallásra nézve a természeti törvények ilyenfajta spektakuláris semmibe vételének inkább káros hatásai vannak. Mintha a hitben valami sokkal fontosabbról lenne szó, valami sokkal mélyebbről, mint hogy egy-két remek trükkre támaszkodjunk. Még az is lehet, hogy végül eredményben ezek fölöslegesek, mert – ahogy erre már utaltam – a természet semmi más, mint maga a nagyszabású valóságértelmezés. Lehet, hogy újabb csodákra kérni a teremtet istenkísértés.

A jó színdarabnak legfőképpen jó szövegnek kell lennie? Precízen és gondosan megírt mondatokra van szükség? A színdarab irodalom? Vagy inkább turbulens, dinamikus és frappáns dialógusok sora? Esetleg erős és szuggesztív szituációkról van szó, amelyeknek hangsúlyos az érzelmi töltete, és majd szétrobbannak a feszültségtől és a konfliktustól?

Ezek közül minden és semmi. Ismerek kiváló darabokat, amelyek tele vannak dinamikus dialógusokkal – és ismerek gyalázatosan gyatra darabokat, amelyek tele vannak dinamikus dialógusokkal. Ismerek kiváló darabokat, amelyek majd szétrobbannak a feszültségtől – és ismerek kiváló darabokat, amelyekben egyáltalán nincs feszültség.

Általában prózai műveket alkalmazol színpadra. Miért nyúlsz korábban már megírt történetekhez?

Azért, mert azok a témák és történetek, amelyeket kínálnak, sokkal jobbakként, mint azok, amelyeket én találok ki.

Molnár Xénia, Fabó Tibor és Szvrček Anita a Föltámadás egyik jelenetében

(Fotók: Dömötör Ede/Komáromi Jókai Színház)

Daniel Majling a pozsonyi Szlovák Nemzeti Színház prózai társulatának a dramaturgja. De nem csak színházi (át)íróként ismert. Egy szűkebb szubkultúrában képregényeivel szerzett nevet magának, 2017-ben pedig izgalmas posztmodern irodalmi játékra hívta az olvasókat: ekkor adta közre *Ruzkák klazika* című „antológiáját” („összeállította és fordította: Daniel Majling”), melyben pseudo-orosz novellái olvashatók. (2022-ben *Oroz klazika* címmel magyarul is megjelent György Norbert fordításában, a Typotex Kiadó gondozásában.) A sors – avagy „a körülmények különlegesen ritka egybecsengése” – úgy hozta, hogy a kötetben szereplő három történet alapján megírt színmű hamarabb jutott el a premierig Prágában, mint a könyv az olvasókhoz a boltokban. A Föltámadást most mutatja be a Komáromi Jókai Színház, ennek apropóján a szerzővel beszélgettünk.

A Föltámadás azon kevés színdarabok közé tartozik, amely saját ötletből indult ki, bár ebben az esetben is egy alapszöveg után nyúltál: ez a te saját, Oroz klazika című novellásköteted volt. Milyen volt magadon élőködni?

Nagyon hasonló, mint mikor valaki más szövegeivel dolgozom. Az viszont fontos, hogy novellákról volt szó. Megfogadtam magamnak, hogy soha többé nem adaptálok regényt: borzasztóan idegesítő és fárasztó foglalatosság. Meg kell tartanod az események eredeti időrendjét, az ikonikus jeleneteket, ott hemzseg egy sor mellékszereplő és így tovább. Novellák, elbeszélések átírásánál a munka sokkal nagyobb örömet és szabadságot jelent. Valami teljesen új jön létre. Egy teljesen új történet alakulhat ki, amelyben olyan szereplők találkoznak és reagálnak egymásra, akik az eredeti szövegekben nem futnak össze. A néző, aki olvasta az eredeti szövegeket, valami olyasmit lát, ami nagyon ismerős, de mégsem ismer rá. Olyan ez, mint egy zenei variáció az eredeti témára. Úgy gondolom, hogy a Jóakaratókon kívül – eredetileg Jonathan Littel regénye – az összes átíratom, ami ért valamit, novellák alapján készült.

Mikor és hogyan jöttek létre az alapnovellák és miben tűntek színházi szempontból érdekesnek?

A darab egészen praktikus megfontolásból született. Michal

Vajdička rendező, akivel gyakran dolgozunk együtt, a prágai Dejvicei Színházban Peter Weiss Marat/Sade-ját állította volna színpadra, de az olvasópróbák alatt valamin megakadtak. Nem tudom, pontosan mi történt, mindenes-

Daniel Majling
(Fotó: Peter Procházka)

re két hét múlva föladták, és Mišo fölívott, hogy nincs-e a fiókomban valamilyen szöveg. Abban az időszakban raktam össze az Oroz klazikát. Olyan novellákból állt össze a kötet, amelyeken kisebb-nagyobb kihagyásokkal 15 éven át

dolgoztam. Visszaírtam Mišónak, hogy most valami egészen mással vagyok elfoglalva. Megkérdezte, hogy mi az, megírtam, hogy egy novelláskötet, Mišo pedig megkért, hogy küldjem át őket. Elolvasta az összeset, és azt akarta, hogy írjam át ezeket a történeteket párbeszédbe. Vagyis, hogy válaszoljak a kérdésekre, ezekre a szövegekre egyáltalán nem úgy gondoltam, mint színházi szempontból izgalmas anyagra, nem sejtettem, mi jöhet létre belőlük. Erre nem is volt idő. Írni kellett.

Miért az a darabod címe, hogy Föltámadás?

Ezt végképp nem tudom. Tulajdonképpen azt sem tudom, hogy ki adta a címet. Azt hiszem, Mišo volt. Az Oroz klazika egyik novellájának az a címe, hogy Voszkreszenyje, vagyis Vasárnap, és könnyen lehet, hogy Mišo rosszul olvasta el, így Vzkriesenie lett a címe, vagyis Föltámadás. A legszebb, hogy ez a novella végül nem is került bele az átíratba. Rejtélyes ez az egész. Lehet, hogy a cím annak a következménye, hogy a diszlexiás Mišo kihagyott egy szótagot annak a novellának a címéből, amelynek semmi köze sincs a végső szöveghez. De az is lehet, hogy minden teljesen másként történt. Talán úgy érezte, hogy a darab végén bekövetkezik valamiféle föltámadás, az élet újjászületése.

(Folytatás a következő oldalon.)

(Folytatás a 11. oldalról.)

Konzervatív drámaíróknak és színházi alkotónak nevezné magad?

Nem tudom. Talán igen. Hogy valami „új”, a posztmodern időkben már csak arra utal, hogy mikor született egy adott műalkotás, de semmiképpen nem jelöl esztétikai kategóriát vagy kritériumot. 100 évvel ezelőtt a művészet még avantgárdként hatott – a társadalom előőrseként működött, amely valamire halad. A múlt nemcsak azt a sort jelentette, amely megelőzte a jelent, és a jövő sem csak annyit jelentett, hogy az az időszak, mely a jelent követi, mindkét megnevezés minősítő kritériumokkal volt terhelve. A tegnapi az, amit el kell hagyni, mert elmaradott, sötét, kevésbé fejlett. Ezzel ellentétben a holnap volt mindig az értékesebb, és mindenképpen jobb, mint a ma. Ezért a művészet, amely közelebb van a jövőhöz, jobb, mint az, ami közelebb áll a sötét tegnapokhoz. A két világháború és az összes totalitárius rendszer után már sokkal szkeptikusabbak vagyunk a fényes jövővel szemben. Az ismerőseim jó része annak örülne, ha a történelem már a 19. században véget ért volna a liberális demokrácia fukuyamai paradicsomában. Természetesen ott valahol a művészettörténet is véget érne. Azonban a történelmünk nem ért véget a liberális demokrácia paradicsomában, és tartok tőle, hogy a világ a katasztrófa felé rohan. A művészek feladata ebben az esetben nem az, hogy mint avantgárd előőrsek meggyorsítsák a folyamatokat, hanem éppen ellenkezőleg – minél inkább lelassítsák azokat. Azt gondolom, hogy a jó író ma csakis reakciós lehet. Ez nem az én agyszüleményem. Ha valaki ma avantgárd művész akar lenni, akkor valószínűleg egyáltalán nem érti, mi történik a világban, és csak a saját fogyasztói szokásai által hagyja magát vezérelni, ami folyamatosan új színházmodellt, telefont, autót, számítógépet, miegyebet követel meg.

Fontos, hogy a színdarabod orosz közegben játszódik?

Ez nem orosz, hanem pseudo-orosz közeg. Bizonyos írók regényeinek az Oroszországa. Még inkább: az az Oroszország, amely bizonyos írók regényei nyomán a nem orosz olvasóik fejében, képzeletében létezik. Végül soron viszont szinte mindegy, hogy ez a darab Szentpéterváron vagy New Yorkban játszódik. Mikor a novellákat írtam, azért választottam a pseudo-orosz környezetet, mert az orosz irodalmi klisé sokkal erősebb nálunk, mint – mondjuk – az amerikai. Ha rekonstruálni szeretnék a szlovák színház történetét egyetlen nemzeti drámairodalmán keresztül, akkor ez a vállalkozás egészen sikeres lehet Janko Borodáč, Miloš Pietor, Ľubomír Vajdička, Roman Polák és, mondjuk, Marián Amsler orosz klasszikusokból kiinduló rendezései alapján. Minden más nemzeti irodalom felől közelítve viszont elég nagy gondot jelentene. Ezért dolgoztam az orosz kontextussal. Amikor viszont Prágában bemutatatták a darabot, áttettük amerikai közegbe. Ez 2016-ban volt, két évvel a Krím annektálása után, és a dejticei színészeknek elég volt mindenkiből, ami orosz. A jelenlegi háború nagyon sokat ártott az orosz klasszikusoknak. Nem gondolom, hogy már az orosz klasszikusokban ott lenne a nagybirodalmi álmok írmaga, hogy azt sem gondolom, hogy Schiller műveiben benne van a náciizmus előszele, de teljes mér-

Hostomský Fanni és Szebellai Dániel az előadásban

tékben értem, hogy Moszkvában 1942-ben nem volt valami erős készlet Schillert állítani színpadra, ugyanúgy, ahogy most nincs nagy kedv a nyugati színházi kultúrában Dosztojevszkijvel foglalkozni. Mindenesetre fontos volt, hogy ez a darab egy olyan közegben játszódjon, amelyben léteznek kultikus és általánosan elismert írók, akiknek az új regényei nagyon várt társadalmi eseményre tudnak válni, amelyekről intenzíven beszélnek, vitáznak a tévében és a rádióban is. Ebből a szempontból nyugodtan át lehet tenni amerikai, angol, francia kontextusba is... Lehet, hogy még a magyar is szóba jöhet. De határozottan nem maradhat szlovák közegben. Szlovákiában ugyanis nem valósulnak meg ezek az elvárások. Nálunk nem létezik olyan szerző, akinek a könyvét mindenki feszülten várná.

Beszélgéseink során többször is megjegyezted, hogy gyakorló evangélikus vagy. Fontos ez valamilyen módon a Föltámadás szempontjából?

Igen! Remélem, hogy miután a nézők megnézik az előadást, mindenkori gyakorló evangélikussá válik.

Meglehetősen letaglózó képet festesz az emberi kapcsolatokról, a szerelemlről, az élet értelméről. Nem ijedtél meg ettől te magad is? Ez az egész tényleg ennyire átláthatatlan és kiábrándító?

Számomra ez a kép letaglózónak tűnik? Ott van egy alkoholista, aki a világ abszurditásának a megismerése után rálatál valami lényegesre. Ott van egy pszichológus, aki ugyan rájön arra, hogy mindent félreértett, ami körülvette, de a végén mégsem a kiábrándulás győzedelmeskedik. És folytathatnám. A drámatörténetben elég sok példát találnánk sokkal letaglózóbb és vizsgálatlanabb befejezésekre.

A szereplőid sokat szenvednek, gyakran tanácstalanok, válság helyzetekbe kerülnek. Te is válságban vagy általában? Gyakran szenvedsz?

Egyáltalán nem. Nem tapasztaltam meg semmilyen nagy, világ-szintű generációs traumát – nem küldtek az első világháború lövészárkaiba, nem álltam sorban a munkahivatal előtt, nem soroztak be a második világháborúban, nem bányáztam uránércet Jáchymovban. Nem éltem meg nagy személyes

traumát sem. Az én legnagyobb egészségi problémám az első stádiumban lévő aranyerem. Senki sem halt meg idő előtt, túl fiatalon a családomban az elmúlt 100 évben. Nincsenek egzisztenciális gondjaim. Hétfé harmonikus párparkcsolatban élek. Leginkább annak a tudatosítása miatt szenvedek, hogy mindez milyen könnyen megváltozhat, és hogy milyen pusztítóan hathat ez rám, mivel nem vagyok igazán edzett szenvedésügylet. Lehet, hogy ez a sok szenvedés a darabjaimban egyfajta igyekezet, hogy legalább így eddzem magam, bizonyos körülményeket szimulálva.

Milyen a kapcsolatotod a magyar kultúrával? Mint Daniel Majlingnak. Mint szlovák színházi alkotónak.

Magyarország, illetve a magyar-ság számomra a legközelebbi és a legkorábbi másság. Gömörben születtem, húsz kilométerre a magyar etnikai határtól. Magyarul egy szót sem tudok, de elég volt kicsit délebbre menni, és bár minden ugyanúgy nézett ki, mint otthon, mégsem értem semmit. A főiskolás évek alatt kezdtem közeledni a magyar kultúrához, ismerkedtem vele. A szomszéd kollégiumi szobában lakott Lax Judit, Kerekes Vica és Bárczi Rita, én pedig mindent megtettem, hogy fejlődjenek a mi kulturális kapcsolataink. A melléke-sebb dolgokról is szólva, kedvelem Krasznahorkai Lászlót, Karinthy Frigyes és Örkény István humorát.

Milyen találkozásaid, tapasztalataid voltak eddig a magyar színházzal?

A magyar színházat főleg három rendező munkásságán keresztül figyeltem – ők Mundruczó Kornél, Pintér Béla és Schilling Árpád. Mindhármuk előadásai gyakran föl-bukkantak a Divadelná Nitra nemzetközi színházi fesztiválon. Schilling Sirája és Feketeországa nagy hatással volt rám. És nem csak rám. Úgy gondolom, Michal Vajdička számára is nagyon inspiratívok voltak. Ami a szlovákiai magyar színházat illeti: őszintén örülök, hogy a Föltámadást éppen Czajlik József rendezi. Már a főiskolás évek alatt nagy rajongója voltam, a Hozomány nélküli menyasszony című előadását – egy igazi orosz klasszikus, Osztrovszkij alapján – többször is megnéztem.

Forgács Miklós

A kétségbeesés lázadáása

Örült időkben élünk. Olybá tűnhet, hogy a bibliai hét csapást idéző természeti jelenségek – például az özönvízszzerű esőzések Dubajban vagy a halak tömeges pusztulása Vietnám túlhevült víztározójában – túlfűtött politikai és társadalmi környezetünket tükrözik vissza.

Ilyen időkben döntő fontosságú, hogy hideg fejjel tudjunk gondolkozni, és minél közelebbről, tárgyilagosan és szenttelenül legyünk képesek elemezni a furcsa, bizarr jelenségeket. És manapság kevés furcsább jelenség van, mint az a tiltakozáshullám, amely a Hamász tavaly októberi terrortámadására adott izraeli válasz, Gáza bombázása és inváziója nyomán robbant ki.

Tényként kell elfogadnunk bizonyos politizált muszlimok retorikáját, például azokat, akik nemrégiben Németországban, konkrétan Hamburgban tüntettek, és azt skandálták, hogy „Kalifat ist die Lösung” (vagyis: „a Kalifátus a megoldás”). És el kell fogadnunk, hogy a zsidók tömeges jelenléte ellenére a tüntetők között nyilvánvalóan akad legalább néhány töről megszett antiszemita (mint ahogy Izraelben is vannak népiörtó mániakusok).

Számos kommentátor felhívta a figyelmet a mai palesztinpartí tüntetések és a vietnámi háború elleni 1968-as diáktüntetések közötti párhuzamra, de Franco Berardi olasz filozófus egy fontos különbségre mutat rá. Legalábbis retorikailag az 1968-as tüntetők kifejezetten azonosultak az antiimperialista Vietkong állásponjtájával

akciója a tiltakozásokra alátámasztja Berardi hipotézisét. A kemény fellépést nem az a félelem motiválja, hogy a tüntetések új politikai mozgalmat indítanak el; inkább pánikreakciónak tűnik – reménytelen kísérlet a törlésre, hogy ne kelljen szembenéznünk a társadalmainkat átható kétségbeeséssel.

Ennek a pániknak a jelei mindenhol jelen vannak, ezért engedjük meg, hogy csak két példát hozzak fel. Először is, a múlt hónap végén 12 amerikai szenátor levelet küldött a Nemzetközi Büntetőbíróságnak, és szankciókkal fenyegette meg, ha az úgy döntene, hogy elfogatóparancsot ad ki Benjámin Netanjahu izraeli miniszterelnök ellen. Bár ez az akció szigorúan republikánus vállalkozás volt, Joe Biden elnök adminisztrációja szintén nyomást gyakorolt az Nemzetközi Büntetőbíróságra, hogy ne emeljen vádat izraeli tisztségviselők ellen a Gázában elkövetett háborús bűnök miatt. Az ilyen fenyegetések nem kevesebbet jeleznek, mint a közös globális értékek megszűnését. Bár ez az eszmény mindig kissé képzetes volt (az Egyesült Államok például sosem csatlakozott a Nemzetközi Büntetőbírósághoz), a kormányok legalább úgy-ahogy tiszteletben tartották a szellemiségét.

A második közelmúltbeli példa ugyanezt a következtetést támasztja alá. Május 4-én Franciaország (tartva magát a németek által kimondott vízumtilalomhoz) megtagadta a beutazást Ghassan Abu-Sitta brit-palesztin sebésztről, akinek a tervek szerint tanítvány-

tétében... Jelenleg a tömeges kiéheztetés és éhínség lehetőségét követjük figyelemmel Gázában. Ezek a vádak nem antiszemita. Ez a valóság.”

Az október 7-i támadások után Izrael a Hamász tetteinek nyers valóságát hangsúlyozta. Beszéljenek magukért a képek – mondták az izraeli rakéták és drónok csapásai katasztrófákról és nemi erőszakokról az elkövetők felvételeket készítették, ezeket bárki láthatja. Nem volt szükség bonyolult kontextualizálásra.

Nem mondható-e el ugyanez a gázai palesztinok szenvedéséről? Beszéljenek önmagukért a képek. Nézzük meg az éhez emberek a rögtönzött sátrakban, a lassan haldokló gyerekeket, miközben az izraeli rakéták és drónok csapásai továbbra is rommá, majd törmelékké zúzzák az épületeket, hogy a végén csak por maradjon belőlük.

Eszembe jut, amit Michael Ignatieff (akkor még újságíró) írt 2003-ban az Egyesült Államok iraki inváziójáról: „Számomra az a kulcskérdés, hogy mi lenne a legjobb eredmény az iraki nép számára – mi tudná valószínűleg a leginkább javítani 26 millió iraki emberi jogait. Ami mindig megörjített az ellenzékben [a háború el-lenzékekben], az az volt, hogy soha nem Irakról volt szó. Ez az egész egy népszavazás volt az amerikai hatalomról.”

Nem mondhatjuk, hogy ugyanez áll most a háborúellenes tüntetésekre. Egyáltalán nincs szó a palesztin, az izraeli vagy az amerikai hatalomról tartott népszavazásról – a tüntetőket mindenekelőtt egy kétségbeesett könyörgés hajtja, hogy egyszerűen állítsák le a palesztinok gyilkolását Gázában.

Mit teygen tehát a Biden-kormányzat (már azon kívül, hogy Kamala Harris alelnök arcát Taylor Swiftre cseréli az idei kampányban)? Először is, az Egyesült Államok csatlakozhat ahhoz a globális kezdeményezéshez, amely Palesztina államiságának az elismerését célozza. A palesztin államiság egyáltalán nem akadályozza a közel-keleti békét, hanem ellenkezőleg, előfeltétele a két fél közötti komoly tárgyalásoknak. Ezzel szemben az elismerés elutasítása (vagy végtelen elodázása) elkerülhetetlenül alátámasztja azt a fatalista következtetést, hogy a háború az egyetlen lehetőség.

Bármilyen furcsán hangzik is, annak vagyunk most tanúi, hogyan üt vissza Amerika hegemoniájának az elvesztése (ahogy az lát-tuk, amikor az Egyesült Államok kivonult Észak-Szíriából, majd Afganisztánból). Ideális esetben az USA egyszerűen a tenger felől elfoglalná Gázát, helyreállítaná a békét és a rendet, és humanitárius segítséget nyújtana a lakos-ságnak. De ne számítsunk erre. Ellenben mindig bizhatunk abban, hogy az Egyesült Államok elszakítja a lehetőséget, hogy megmaradt birodalmi hatalmát jó cél érdekében vesse be.

Slavo Žižek

A slavo Žižek a European Graduate School filozófiaprofesszora, a Londoni Egyetem Birkbeck Bölcsészettudományi Intézetének nemzetközi igazgatója

©Project Syndicate

Palesztin gyerekek otthonuk szétbombázott romjai között Rafahban

(TASR/AP-felvétel)

és egy szélesebb, pozitív értelmű szocialista projekttel, míg a mai tüntetők nagyon ritkán azonosulnak a Hamázzal, ehelyett „a kétségbeeséssel azonosulnak”.

Ahogy Berardi mondja: „A kétségbeesés az a pszichológiai és kulturális vonás, amely megmagyarazza a fiataloknak a palesztinokkal való széles körben való azonosulását. Úgy gondolom, hogy a diákok többsége ma tudatosan vagy tudattalanul az életkörülmények visszafordíthatatlan romlását várja, a visszafordíthatatlan klímaváltozást, a hosszan tartó háborús időszakot, a jelenleg zajló konfliktusok nukleáris eszkalálódását, a valószínűleg elkerülhetetlenül reális veszélynek tekintett geopolitikai térkép számos pontján.” Ennél talán jobban nehéz lenne megmagyarázni a helyzetet. A hatóságok visszatérítő elnyomó re-

most kellett volna tennie a francia szenátus előtt arról, amit a háború áldozatainak kezelése során Gázában tapasztalt. Amikor a cenzúra és a marginalizálás ilyen durva példái a szemünk előtt zajlanak, már egyáltalán nem túlzás azt állítani, hogy a demokráciánk összeomlóban vannak.

Mindenki tudja, hogy a gázai helyzet elfogadhatatlan. De sokan nagyon sok energiát fordítottak arra, hogy elodázzák a válság által megkövetelt beavatkozást.

Ha ki akarunk keveredni a zsákutcából, az egyik lehetséges mód, hogy nyilvánosan támogatjuk a diáktüntetőket. Hogy Bernie Sanders amerikai szenátor április 28-án fogalmazott: „Amit Netanjahu jobboldali, szélsőséges és rasszista kormánya tesz, az példátlan a modern hadviselés tör-

Magyarok Szlovákiában címmel szervezett konferenciát a 2021-es népszámlálás magyar vonatkozású eredményeiről a Nemzetpolitikai Kutatóintézet Budapesten. A tanácskozáson a Kisebbségi Szemle folyóirat 2023-as számaiban közölt, a népszámlálás adatait sokrétűen feldolgozó tanulmányokat ismertették a szerzők, zárásuk pedig egy kerekasztal-beszélgetésre került sor. Tátrai Patrik (HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont) vezetésével Farkas György (ELTE TTK), Kapitány Balázs (KSH Népeségtudományi Kutatóintézet) és Szarka László (Rubicon Intézet, Selye János Egyetem) osztották meg gondolataikat a censusból kirajzolódó tendenciákról és azok esetleges jövőbeli vonatkozásairól.

Módszertani dilemmák

A beszélgetés során bűvópatak-ként újra és újra felbukkant a lélekszám csökkenésének háttere és mértéke. Ezzel indította okfejtését Kapitány Balázs is, ugyanis az általa vártnál végül magasabbnak bizonyult a magyarok száma (közbevette: 10% körüli csökkenésre számítottak), illetve ugyanez érvényes az összlakosság számára is. Mint fogalmazott, a Kárpát-medencében az összes többi census jóval rosszabb eredményeket mutatott Romániában, Szerbiában és Horvátországban is. Ugyanakkor nem biztos abban, hogy a végleges szlovákiai adatok függetlenek az alkalmazott módszertantól. Emlékeztetett, hogy a második nemzetiségről sok szó esett, ám egy másik módszertani újítás már kissé elszáradt: ez pedig az, hogy egy több mint 254 ezres csoportot valójában meg sem kérdeztek, s nekik gépileg generáltak adatokat nemzetiségi hovatartozás nélkül. Ezt Kapitány módszertanilag „csúszos pályának” minősítette, ami komoly félreértelmezésre ad lehetőséget – noha maga az eljárás nem példanélküli, hiszen a román népszámlálás során egymillió főnek generáltak hasonló módon statisztikai tulajdonságokat. Komárom etnikai összetételénél például 53% a magyar lakosság aránya, 14% pedig egyéb nemzetiségű, miközben utóbbiak jelentős része épp a nem megkérdezett csoportból került ki – figyelmeztetett.

Farkas György az előző két népszámlálás adataiból kiindulva úgy vélte, hogy most, 2021-re fog felgyorsulni a szlovákiai magyarok fogyása, ám ez nem következett be. Ami a konkrét helyszíneket és sajátosságokat illeti, a Szenc környékén tapasztalható váltásra hívta fel a figyelmet, ahol az anyanyelvhez képest többen jelölték meg magyarként a nemzetiségüket. Ez szerinte „szerencsés fordulatként” is felfogható, ráadásul egy olyan helyen, ahol szuburbanizációs folyamatok vannak jelen. Feltételezhető, hogy a fiatal generációhoz tartozó népesség attitűdváltását tükrözi a jelenség.

Szarka László első megszólalásában és később is egy sor olyan jelenségre hívta fel a figyelmet, amelyeket egyszerűen nem lehet mérni a népszámlálás módszereivel. Ilyen például az etnikai vegyesség vagy a különféle belső társadalmi folyamatok. Utóbbiak közé sorolta a hétköznapiakban erősödő, szlovák

A kerekasztal résztvevői: (balról) Farkas György, Kapitány Balázs, Szarka László és Tátrai Patrik

(A szerző felvétele)

Mérlegen a szlovákiai magyarok és a 2021-es népszámlálás

Lassabban csökken a szlovákiai magyarság száma, mint amire a 2000 óta tapasztalható tendenciák alapján számítani lehetett, ám bárhogyan is definiáljuk a helyzetet, világos, hogy számos társadalmi és szakpolitikai kérdésre kell választ találni Dél-Szlovákiában. Ezek közé tartozik egyebek között a romák helyzetének rendezése, az iskolarendszer újragondolása, a schengeni szempontú és határon átnyúló intézményfejlesztés, valamint a szlovákiai magyarok új nemzedékének identitása. Így is össze lehetne foglalni azt a kerekasztal-beszélgetést, amelyre a Bethlen Gábor Alap budapesti székházában került sor négy szakember részvételével.

dominálta kétnyelvűséget. Emellett hozzátette, nagyon fontos volna az adatokat nem megyék vagy járáások szintjén vizsgálni, hanem a szlovákiai magyarok által lakott kistérségekben kellene elvégezni ezeket a feladatokat. Ezt nem valamiféle „katasztrófaturista” indítatásból kellene megtenni, hanem azért, hogy világossá váljanak az „igazi terek” közti különbségek, legyen szó akár a Sajó, akár a Csermosnya vagy a Zsitva völgyéről.

Később a statisztikai módszertan további korlátait vetette fel. Szerinte a népszámlálás csődöt mondott abban, hogy a két- és vegyesnyelvűséget, vagy például a vegyes házasságban élő gyerekeket igazán megragadja. Utóbbiak „nem lesznek szlovákok azzal, hogy szlovákul írják be őket”, mivel nekik adott esetben otthon magyar mesekönyveket olvas a szlovák nemzetiségű szlovák pedagógus édesanyjuk. „Hát őket számold meg...” – nyomatékosította a gondolatát.

Farkas György figyelemreméltónak tartja, hogy sem pozitív, sem negatív értelemben nem történt trendfordulás. Hangsúlyozta, már több mint 100 éve léteznek a kényszerközösség, ami a „többségi nemzet részéről múló mellékhatásként feltételezett dolog volt – s ez a múltás kicsit lassabb, mint amilyenek a mellékhatást elszenvedők valaha is feltételezték”. Hozzátette: egy évszázad alatt sokkal nagyobb lehetett volna a szlovákiai magyarok fogyása. Ugyanakkor a valaha rögzítettnek tekintett nyugat-szlovákiai magyar tömb már nem létezik, ez az egység ugyanis az Érsekújvár–Komárom közti térben már kétféle oszlik.

Kapitány Balázst meglepte, hogy a második nemzetiség kínálta lehetőség ellenére mégis, „milyen alacsony mértékű a vegyesség”. Vagyis nem volt semmi akadálya annak, hogy valaki például úgy legyen szlovák, hogy másodlagosan magyarnak is vallja magát egy olyan közegben, ahol elterjedtek a vegyes házasságok, és hosszú ideje zajlik az asszimilációs folyamat. Összességében tehát „keveset hozott és keveset is vitt el” a második nemzetiség, s a várakozásaihoz képest sokkal erősebb „határmeghúzás” rajzolódott ki a szlovák és a magyar etnikum között.

Megszámlálhatatlan romák

Ezen a ponton merült fel a beszélgetés másik vezértémája: a romák kérdése. Kapitány Balázs szerint ugyanis az a másik fontos következménye a népszámlálásnak, hogy az egész Kárpát-medencében „fel kell adnunk azt az illúziót, hogy a népszámlálási eredményekkel bármit is tudunk kezdeni a romákkal kapcsolatban”. Rámutatott: nemcsak Szlovákiában, hanem például Magyarországon és Romániában is zuhan a romák száma – miközben nyilvánvaló, hogy nem ez zajlik a valóságban. Regionális szinten már felfedezni véli azokat a magukat mindenképpen magyarnak valló személyeket, akiknek jelentős része roma lehet. Ahhoz, hogy a magyarok és romák helyzetét a népszámlálás után túllépve átgondoljuk, szerinte aprómunkára van szükség.

A feladat teljesen egyértelmű, ugyanis a romák aránya már akkora az adott közösségekben, hogy már az összemutatókra is befolyással vannak.

Tátrai Patrik részéről felmerült az a téma is, hogy a szlovákiai magyar „intézményhasználók” egy jelentős része roma háttérű. Tud-e ezzel kezdeni valamit a magyar közpolitika, illetve mennyire tükröződik ez a kérdéskör a népszámlálásban? – tette fel a kérdést.

Szarka László elmondta, egy jelenleg is folyó kutatás foglalkozik a dél-szlovákiai magyar iskolákban tapasztalható inkluzivitással. Konkrét jelenségeként előfordul például, hogy a roma gyerekek gyakran nem tudnak magyarul az alsó tagozat első két osztályában. Ezekre a helyzetekre, amelyek a Mátyusföldtől egészen Kelet-Szlovákiáig tapasztalhatóak, szerinte „nem vagyunk felkészülve”. Emellett tapasztalható egy másik jelenség is: az újonnan létrejövő egyházi iskolákba kerülnek a magyar gyerekek, míg a roma tanulók maradnak az állami oktatási rendszerben. „Hogy ez mi mindenért rossz, azt nem itt kell megbeszélni, de nagyon fontos lenne, hogy ennek a várható negatív következményeiről kezdődjön el egy szakmai diskurzus is” – fejegette.

Tátrai ehhez hozzáfűzte, hogy 2011-ben még kedvezőbb képet mutatott az akkori roma társadalmi összetétel, mint a legutóbbi népszámlálás alapján. Ma már ugyanis egyre inkább csak azok vallják magukat romának, akikre „ráillik a roma stigma”, s kedvezőtlen társadalmi helyzetben vannak – míg a számok azt mutatják, hogy a roma középosztály menekül ezen stigma elől.

Kapitány Balázs mindezt kiegészítve elmondta, 2011-ben még Szlovákiában is jellemző volt, hogy a számlálóbiztosok személyesen segí-

tettek az ívek kitöltésénél, ami nem volt teljesen online folyamat. Ebben az esetben „nem volt mit tagadni”, ha teljesen egyértelmű volt a roma mivolt. Ám a kérdés egészében véve bonyolult, s nem tudjuk pontosan, hogy identitás- vagy csak módszertanváltás áll a romák körében tapasztalható tendencia mögött.

Farkas György hívta fel a figyelmet arra az Alsó-Garam mente kapcsán, hogy míg a zselízi roma közösség korábban a magyar többséghez vonzódott, mára fordulat állt be: a szlovákok felé tájékozódóan a romák, ugyanis időközben ők kerültek többségbe a városban. Ezt egyfajta „veszteségnek” is lehet minősíteni szerinte, ugyanis a romák akár a magyar közösség távlati fenntartásában is szerepet játszhatnak. Ha a szlovákiai magyarság egy viszonylag nehezen megfogható csoport, akkor a romákra ez még inkább igaz, őket emiatt a helyszínen leginkább a kulturális antropológia eszközeivel lehet megragadni – nyomatékosította.

Újragondolás, új koncepciók

Tátrai Patrik szerint a népszámlálásokból kitűnik, hogy a magyar és egyáltalán, a kisebbségek társadalmi pozíciói elmaradnak a többségi nemzetekéhez képest, így például érzékelhetően kedvezőtlenebb településszerkezeti és gazdasági mutatókkal rendelkeznek. Ezek alapján milyen potenciális cselekvési területeket lehet azonosítani? – kérdezte beszélgetőtársaitól.

Kapitány Balázs felhívta a figyelmet egy kistérségi iskolahálózat elemzés elkészítésére – hozzátette, volt is példa ilyenre a román nép-

számlálás kapcsán. Erre egész egyszerűen azért van szükség, mert míg a „saját faluját mindenki ismeri”, addig az azt körbevevő térség viszonylatában már nincs átfogó gondolkodás.

Farkas György arról beszélt, úgy tűnik, hogy a magyar nemzetiség vállalása a szlovák többség szemében ma már nem tűnik annyira stigmának, mint a korábbi időszakokban. Hozzátette, szlovák oldalon is látják a számokat, s szerinte ott senkit sem zavar, ha „szép lassan elfogyunk” – viszont mivel a közösség „meglepően kitartó”, elképzelhetőnek tartja, hogy lehetséges egy stabilitási pont elérése például 300 ezer fős létszámmal, ha időben fedezzük fel, hogy hol is van ez a pont.

Szarka László felhívta a figyelmet arra, hogy a szlovákiai településfejlesztésben a következő 40–50 év távlatában számolnak egy „Nagy-Pozsony-tervvel”, amely például Malackától Dunaszerdahelyig integrálná a térséget. Úgy látja, a tendenciák ismeretében fontos lenne, hogy ehhez fűződően legyen egy magyar régiófejlesztési terv is. Az etnopolitikának szerinte egy sor alapvető szakpolitikai célkitűzést kéne újragondolnia – a munkaerő-közvetítéstől a nyugdíjasotthonok létesítéséig –, de nem valamiféle reciprocitási logikával, hanem érdemi együttműködésben gondolkodva. Ami az oktatást illeti, meglátása szerint egy regionális és transznacionális egyetemet lehetne Komáromban kifejleszteni a Selye János Egyetemből.

A beszélgetés zárórészt Tátrai Patrik a jövőképe további elemeiről faggatta a kutatókat. Szarka László további fontos folyamatként beszélt arról, hogy a dél-szlovákiai városi-nyos tér keresi a maga központját. „Dunaszerdahely, úgy látszik, megtalálni véli, belőle lesz egy fontos magyar központ. Ezt talán már Komáromtól sem lehet elvitatni, főleg ha ezt a »két város/egy város« projektet nem zavarja meg semmi a következő 20 évben” – boncolgatta. Ettől a térségtől keletebbre tekintve felhívta a figyelmet arra a jelenségre, hogy az egykori fontos központok, mint például Léva, „lassan bezárnak” a magyar népesség eltűnése miatt.

Másfelől azonban a szlovákiai magyarság adaptációs készsége azt mutatja, hogy megtanult együttélni a schengeni helyzettel, amit viszont az anyaország nem veszi igazán komolyan – vélekedett Szarka. Míg hidak és műszaki hálózatok ténylegesen épülnek, addig ez az intézményrendszerrel nem történik meg. Felhozott egy egyszerű példát: a hetente egymillió ember által olvasott Nők Lapja kétszer annyiba kerül Szlovákiában, egész egyszerűen azért, mert az árszabást a piacra hagyták, ami viszont értelemszerűen nem kedvez a kisebbségi helyzetben levő magyaroknak.

Farkas György hozzátette, ha Magyarország „jól csinálja a dolgokat”, az mindenképpen kritikus fontosságú tényező, és stabil hátszéllel adhat a megmaradáshoz. Végül felvetette, hogy felnövekvőben van már a szlovákiai magyarok új, következő nemzedéke, „akiknek el kell magyarázni, hogy ők miért szlovákiai magyarok”. Ők már nem nagyon találkoznak személyesen olyan emberekkel, akik megélték a 20. század sorsfordulóit, s velük gyakorlatilag „egy új történet kezdődik”.

Vataščin Péter

RÖVIDEN

Készül Enyedi Ildikó új filmje

Budapest. A Csendes barát című projekt a magyar filmipar eddigi legsikeresebb női rendezőjének vezényletében készül. Olyan világsztárokat sikerült becserekésznie a magyar stábnak, mint a vélhetően mit sem sejtő Léa Seydoux, Johannes Hegemann, Sylvester Groth és Luna Wedler. A forgatókönyvet Enyedi Ildikó írta, az operatőr Pálos Gergely, a látványtervező Láng Imola.

A magyar Nemzeti Filmintézet által is támogatott alkotás költségvetése 10,5 millió euró. (juk)

Jordán Tamás

(Székárossy Zsuzsa felvétele)

Kórházba került Jordán Tamás

Budapest. Nemrégiben kórházba került a magyar szcéna egyik legfontosabb szereplője, a Nemzeti Színház korábbi igazgatója, aki több tucat magyar film főszerepében is feltűnt.

A méltán népszerű Jordán Tamás színművész szerint a művész szerepét nem lehet színészre és rendezőre osztani, és az jár a legjobban, aki lelki traumájára talál gyógyírt egy-egy színházi előadásban. (k)

Cseh Tamás kiadatlan dalai

Budapest. Western dalok címmel jelenik meg hamarosan egy várva várt válogatás a legendás dalszerző-énekes, Cseh Tamás eddig kiadatlan dalaiból.

A jól ismert dalok különleges hangszerezést kaptak a jubileum alkalmából. A Petőfi Irodalmi Múzeum hosszabb ideje őriz egy kézzel írt levelet, amelynek feladója jelezte, hogy több kiadatlan számot ismer Cseh Tamás hajdani repertoárjából.

A frissen maszterelt anyagon eddig sosem hallott, illetve jól ismert dalok követik egymást. Ezeket a vadnyugati (as) helyszín és téma kovácsolja egységbe.

Cseh Tamás a korábban szerzett dalait még magának, vagy szűk baráti körben énekelte egy szál gitárral, saját angol szövegekkel. Ezekről pedig számos hangfelvétele tanúskodik. 1970-től már Bereményi Gézával írtak dalokat, köztük vadnyugati ihletésűeket is. Ezekben sokszor elmosódik a határ a vadnyugat és Budapest között, a romantikán és nosztalgian túl az is kirajzolódik, hogy a legendás karakterek, pisztolyhősök hogyan keresik a helyüket a kádári Magyarország fővárosában. (MTI)

Tudósok és üstökösök

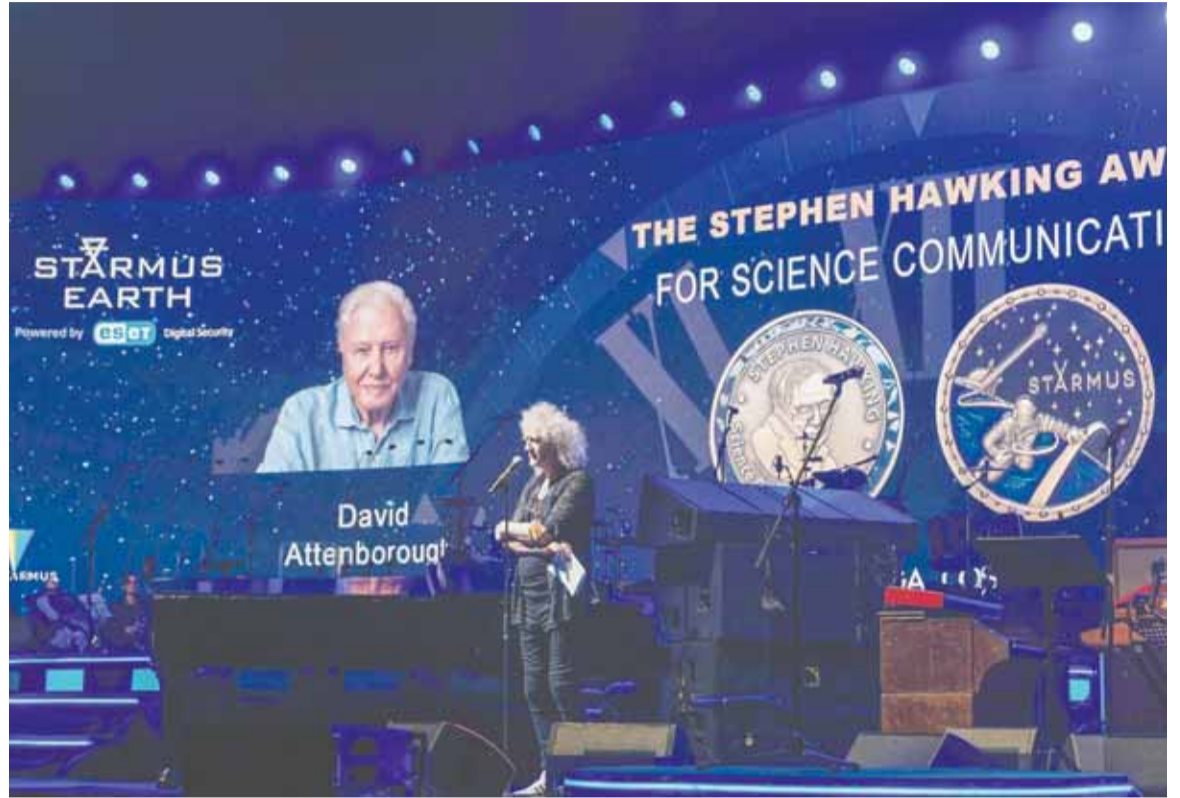
Pozsonyban zajlott a Starmus, a világ legnagyobb tudomány-népszerűsítő fesztiválja

JUHÁSZ KATALIN

Négyen kaptak Stephen Hawking-érmet szerdán a pozsonyi Starmus fesztiválon a tudományos kommunikáció terén eddig elért eredményeikért. Egyikük másnap azt is megtudhatta, hogy üstököszt neveztek el róla.

Nyugalom, nem lesz szó asztrofizikáról, kvantummechanikáról. Művészeti innovációkról annál inkább. A zsűri hozzáállását talán az eddigi díjazottak listája mutatja legjobban: Jane Goodall, Elon Musk, Buzz Andrin űrhajós, Brian Eno, Brian May. Jean-Michel Jarre, Hans Zimmer, aki sok tudományos-fantasztikus film zenéjét írta, vagy éppen az Agymenők (The Big Bang Theory) sorozat forgatókönyvírói, akik közelebb hozták a tudomány világát az utca emberéhez.

A Starmus (a csillagokból és a zenéből született mozaikszó) mindig más-más világvárosban zajlik – idén Pozsony adott otthont neki május 12–17. között. Ez volt egyébként az első kelet-európai helyszín a fesztivál kilenc éves történetében. A hazai arénaszakma láthatta, hogyan kell világszínvonalú vizuállal feltuningolni tudományos előadásokat. Az arénában hatalmas LED-kivetítők segítették az előadókat, a pódium sci-fi hangulatot árasztott, és még „a terem búróját” is folyamatosan moz-

Sir Brian May méltatja Sir David Attenborough érdemeit Pozsonyban

(A szerző felvételei)

helyszín, bár kassai kutatók, egyetemi oktatók is útra keltek, hogy meghallgassák külföldi kollégáik, köztük nyolc Nobel-díjas tudós előadásait.

Mivel a fesztivál alapítói, Garik Israelian és a Queen zenekar gitárosaként világhírűvé vált Brian May asztrofizikusok, eddig az űr kutatás

A leghíresebb felszólaló Jane Goodall etológus és antropológus volt, a csimpánzok szociális életének kutatója, aki pár napja töltötte be 90. életévét. Az ő tiszteletére Rick Wakeman, a rockzene egyik leginnovatívabb billentyűse írt egy számot, amelynek ősbemutatója Pozsonyban volt. Maga a szerző adta elő a művet a Szlovák Filharmonikusok társaságában. És amikor a mit sem sejtő, 90 éves Jane Goodall felment a színpadra megköszönni a dalt, az egész aréna percekig állva ünnepelte őt – szerintem nagyobb tapsot kapott, mint maga a mű.

Sylvia Earle és Laurie Anderson személyesen vették át az elismerést. Ez utóbbi másnap, előadóként is szerepelt a programban. Arról beszélt, hogyan elemizte a Bibliát egy szuperszámítógéppel Ausztráliában, hogyan építhetünk modern kori Noé bárkáját kulturális értékeinkből, és miért írt tavaly operát Thomas Pynchon Súlyszivárvány című regényéből, amelybe egyébként Elon Musk karakterét is beépítette.

A New York-i művész az elmúlt

értetődő természetességgel mozog a zene és a képzőművészet világa között – az éneklés mellett profi szinten hegedül, és szobrászművész-diplomája is van. A 76 éves alkotó az új médiumok iránti érdeklődése miatt a technológia művészeti célokra való hasznosításának egyik úttörője volt, jóval az elmúlt tíz év technológiai boomja előtt. Már első, 1981-es zenei albumának Big Science volt a címe, és legtöbb dalában azóta is az emberi lélek és a technika viszonyát boncolgatja. És férje, Lou Reed halála óta élelnebben érdeklődik az általa művelt, sőt tanított tai-chi iránt. A pozsonyi hallgatóságot is sikerült megmozgatnia, finoman jelezve, hogy ebben a meditatív gyakorlatsorban rengeteg felfedezendő érték rejlik.

Ezek után a színpadára penderült egy amerikai űrkutató, aki közölte Laurie Andersonnal, hogy az illetékes bizottság róla nevezett el egy újonnan felfedezett üstököszt. A művész láthatóan köpni-nyelni nem tudott a meglepetéstől. Egyébként eddig kevés nőről neveztek el üstököszt – inkább el sem árukom a számot – egyikük viszont épp Jane Goodall.

A Starmus nem csupán a Tipos arénában zajlott. A rendezvény keretében világhírű tudósok adtak elő pozsonyi egyetemeken, a Fő tér pedig promobázissá alakult, ahol az utca embere is részt vehetett különböző kísérletekben. Jean-Michel Jarre vasárnapi nyitó show-járól pedig már lelkendeztünk.

A fesztivált nálunk az ESET szoftvercég finanszírozta, ezt is fontos megemlítenünk, mert a Starmus szervezői minden országban helyi szponzorokra számítanak. És a szlovákiai támogatóknak hála Pozsony bekerült a nemzetközi sajtóba, az az nem csak a döbbenetes merénylet kapcsán kaptunk némi reflektorfényt ezen a héten. Egyébként a szerdai díjátadó előtt a fesztiválapító Garik Israelian személyesen fejezte ki megdöbbenését, hangsúlyozva, hogy a Starmus elítéli az erőszak minden formáját. „Hiszen számunkra a tudomány és a művészet közös pontjainak keresése a legfontosabb, amit csak egy biztonságos világban folytathatunk.”

Laurie Anderson a tai-chi mozdulatait tanítja a közönségnek

gó apró, világító gömbök díszíteték. Ez egyébként csupán a szakmai rész körítése, mert a díjátadó gálán régi barátaim, az RTVS sokat látott operatőrei is elismerően hűmögtek, bólogtattak munka közben. Szerintük ilyen az igazi tévéshow.

A gálán díjazták Christopher Nolan amerikai filmrendezőt, akinek tudomány-népszerűsítő szerepét talán nem kell elemeznünk. Laurie Anderson multimediális művészt, akiről még lesz szó, Sylvia Earle tengerbiológust, valamint David Attenborough-t, akinek kézzel írott levelét Brian May olvasta fel a díjátadó ünnepségen. A 98 éves brit természet-tudós sajnálja, hogy nem utazhat Pozsonyba, de rengeteg dolga van mostanában. Nos, ehhez nincs mit hozzáfűznünk.

A pozsonyi arénában egyébként nem volt teltház, mint legutóbb Norvégiaiban, ahol naponta hatezren ültek a tudományos előadásokon. Talán a hazai érdeklődők számára meglehetősen borsos, kétszáz eurós hejtijegyek miatt telt meg csak félig a

Az Offspring zenekar szerda esti koncertjére átalakult az aréna

dominált a programban. Idén a távoli égitestek helyett a Föld került fókuszba, illetve a bolygónkat sújtó klímagondok. Brian May szerint ezt a problémát lehetetlen úgy leegyszerűsíteni, hogy az utca embere is azonnal megértse...

negyven év egyik legsokoldalúbb és legaktívabb kísérletezője. Zenész, zeneszerző, performanszművész, képzőművész, író és filmrendező – legutóbbi, Heart of a Dog című alkotását a Los Angeles Times experimentális csodaként méltatta. Magától

DAC: az év meccsén Európa a tét

LENCSÉS ZOLTÁN

Ma Trencsénben (17.00) a szezon legfontosabb mérkőzése vár a DAC labdarúgócsapatára. A sárga-kékek csak egy győzelemmel mehetnek biztosra a zsolnaiak ellen, más eredmény esetén könnyen lemaradhatnak a dobogóról, és ezáltal a nemzetközi szereplésről is.

A DAC a 2018/19-es szezon óta sorozatban hatszor kvalifikálta magát a nemzetközi kupaporondra. Idén nehezebb dolga lesz, mint a korábbi években bármikor, az utolsó fordulóban a közvetlen rivális ellen, idegenben kell bebiztosítani az Európa-konferencialiga-selejtezőt érő dobogót. Ráadásul szinte biztos, hogy csak egy győzelem esetén juthatnak ki Európába a sárga-kékek.

A matek egyszerű

A Niké Liga győztese, a pozsonyi Slovan már hetekkel korábban bebiztosította elsőségét, így indulhat a Bajnokok Ligája selejtezőjében. Szlovákia további három csapatot delegálhat a nemzetközi kupaporondra: a kupagyőztes az Európa-liga-selejtezőben, a két dobogós pedig az Európa-konferencialigában indulhat.

A korábbi években rendre a dobogón végzett a kupagyőztes, így a szezon végén mindig rendeztek rájátszást a 4–7. helyezettek között az utolsó, Európát érő helyért. Idén erre nem kerül sor, mert a rózsahegyek nem végezhetnek az első háromban.

Az utolsó fordulóban a Trnava–Žilina–DAC hármasküzd a két kiadó EKL-helyért. A legkönynyebb helyzetben egyértelműen a nagyszombatiak vannak, akik hazai pályán fogadják a zólyombrezóiakat, és ha hozzák a kötelező győzelmet, akkor a Žilina–DAC mérkőzés eredményétől függetlenül dobogósok lesznek.

A DAC viszont kizárólag a győzelemmel mehet biztosra. Egy döntéssel a zsolnaiak mögött maradna a tabellán (pontegyenlőség esetén az egymás elleni meccsek döntenek), ebben az esetben csakis egy

Mindkét fél jó formában várja a sorsdöntő mérkőzést

(Fotó: Somogyi Tibor)

meglepő nagyszombati vereségben reménykedhet. A dunaszerdahelyieknek az a verzió sem kedvez, ha kikapnak, miközben a Spartak döntetlenezik – az egymás elleni meccsek gólkülönbsége miatt ebben az esetben is a sárga-kékek húznák a rövidebbet... Győzelmi kényszerrel beszélni tehát abszolút helyénvaló.

Remek formában

Azt Dunaszerdahelyen is érzik, hogy nincsenek könnyű helyzetben, de a csapat remek formába került az elmúlt hetekben, így mindenki optimista. A DAC az utóbbi nyolc fordulóban veretlen maradt, öt győzelem mellett háromszor döntetlennel, ráadásul négyszer kapott gól nélkül hozta le a találkozót.

A sikerben komoly érdeme van Xisco Muñoz vezetőedzőnek, aki április elején tudatosította, hogy a télen igazolt kilenc játékos jelentős része hasznavehetetlen, és kialakít-

tott egy nagyon stabil kezdőcsapatot, amelyben tovább építette a jó perspektívával rendelkező Csinger, Vitális és Brunetti, de Trusa és Herc megfelelő pozícióját is megtalálta a pályán. A Világi-érában egyedülálló módon sorozatban hat meccsen futott ki a pályára ugyanaz a kezdőcsapat, és ez jó hatással volt az eredményekre.

Vitális nélkül

Ma megszakad ez a folytonosság, a spanyol vezetőedző ugyanis másfél hónap után először változtatni kényyszerül a felálláson. A nagyszombatiak ellen Vitális Milán megkapta szezonbeli ötödik sárga lapját és eltávolítását tölti, valamint a megsérült Herc szereplése is kérdéses, bár pénteken már a csapattal edzett a középpályán.

A DAC 2018 augusztusa óta, sorozatban huszonegy mérkőzésen mindig betalált legalább egyszer a zsolnaiaknak. Ha ehhez hozzáveszünk, hogy Muñoz tavaly novemberi kinevezése óta Popovics kapus már tízszer (!) lehúzta a rolót, máris nem tűnnek olyan rosszknak a csallóközi esélyei. Persze a Michal Ščasný által irányított zsolnaiak is bizhat-

nak a jó formában, az elmúlt hetekben a DAC-hoz hasonlóan ők is legyőzték a Slovant és a Spartakot, és öt forduló óta veretlenek.

„Büszkék vagyunk magunkra, amiért egyáltalán ilyen helyzetbe kerültünk, hogy megküzdhessünk a második helyért. Remek, hogy közvetlen párharcban dőlnek el a fontos kérdések. Az utolsó lépés áll előttünk, amely – ahogy a mondás tartja – mindig a legnehezebb, de ez az ellenfélre is igaz” – nyilatkozta Matej Trusa, a DAC támadója a klubhonlapnak a mérkőzésen a foci-Eb-re is nevezett Ivan Kružliak fújja a sípot, a VAR-szobában Gemzický ügyel. A találkozó a Voyo előben közvetíti. A zsolnai stadionban felújítási munkálatok zajlanak, így a meccset Trencsénben rendezik.

A találkozó súlyát a dunaszerdahelyi szurkolók is átérzik, a klub közlése szerint villámgyorsan elkapkodták a trencsényi vendégszektorba szóló jegyeket. Sőt, a szurkolói csoportok kommunikációja alapján a szomszédos szektor is a vendégek fogják uralni. „Remélhetőleg szombaton közösen ünnepeljük meg a sikert és az európai kupaszereplés kivívását” – bizakodott Trusa.

EREDMÉNYEK

Labdarúgás

SPANYOLORSZÁG, 36. forduló: Almería–Barcelona 0:2, López (14., 67.); Real Sociedad–Valencia 1:0, Silva (3.); Las Palmas–Betis Sevilla 2:2, Suárez (28.), Moleiro (64.), ill. Marmol (21., öngól), Pérez (49.).

CSEHORSZÁG, a bentmaradásért, 3. forduló: Bohemians–Karlín 1:3, Matoušek (20.), ill. Mikuš (48.), Budínský (53.), Čavos (89.); Jablonec–Pardubice 3:0, Polidar (64.), Kratochvíl (78.); Nápřstek (87.); Zlín–České Budějovice 1:1, F. Žák (62.), ill. Tranziska (52.).

Jégkorong

NHL, playoff, elődöntő – Keleti főcsoport, 6. meccs: Carolina–NY Rangers 3:5 – a sorozat végeredménye 2:4, továbbjutott: Rangers.

Nyugati főcsoport, 5. meccs: Vancouver–Edmonton 3:2 – az egyik fél negyedik győzelméig tartó sorozat állása 3:2.

VB, Csehország – A csoport: Kanada–Norvégia 4:1 (1:0, 1:0, 2:1), Tanev (12.), Mangiapane (23.), Cozens (47.), McCann (59.), ill. Solberg (43.); Finnország–Ausztria 2:3 (2:0, 0:1, 0:2), Mäenalanen (3.), Kapanen (29.), ill. M. Huber (24.), Nickl (50.), Baumgartner (60.).

1. Kanada	4	3	1	0	0	20:10	11
-----------	---	---	---	---	---	-------	----

2. Svájc	4	3	1	0	0	16:8	11
3. Csehország	4	2	1	1	0	15:9	9
4. Finnország	4	2	0	1	1	14:5	7
5. Ausztria	4	1	0	1	2	15:20	4
6. Norvégia	5	1	0	0	4	9:19	3
7. Dánia	4	1	0	0	3	10:15	3
8. Nagy-Britannia	3	0	0	0	3	2:15	0

B csoport: USA–Franciaország 5:0 (4:0, 0:0, 1:0), Nelson (1.), Boldy (4., 13.), Gaudreau (19.), Pinto (58.); Kazahsztán–Svédország 1:3 (0:1, 0:1, 1:1), Beketajev (46.), ill. M. Johansson (11.), L. Johansson (36.), Zetterlund (42.); Németország–Kazahsztán 8:2 (2:1, 3:0, 3:1), Szuber (2.), Tuomie (3.), Peterka (22.), Reichel (29., 51.), Kaelble (36.), Tiffels (55.), Kästner (59.), ill. Sztarczenko (8.), Koroljov (52.).

1. Svédország	4	4	0	0	0	19:5	12
2. Németország	5	3	0	0	2	24:19	9
3. Szlovákia	4	2	1	0	1	19:12	8
4. USA	4	2	0	1	1	17:11	7
5. Lettország	4	1	2	0	1	11:14	7
6. Franciaország	4	1	0	1	2	7:13	4
7. Kazahsztán	5	1	0	0	4	8:20	3
8. Lengyelország	4	0	0	1	3	7:18	1

Kosárlabda

NBA, playoff, elődöntő – Nyugati főcsoport, 6. meccs: Minnesota–Denver 115:70 – az egyik fél negyedik győzelméig tartó sorozat állása 3:3.

Úszás

KANADAI OLIMPIAI VÁLOGATÓ, Toronto – női 400 m vegyes: 1. Summer McIntosh 4:24:38 – világsúcs (az eddigi rekord 4:25:87).

Kerékpár

GIRO D'ITALIA, 12. szakasz (Martinsicuro–Fano, 193 km): 1. Julian Alaphilippe (francia, Soudal-Quick-Step) 4:07:44; 2. Jhonatan Narváez (ecuadori, Ineos) +0:31; 3. Quinten Hermans (belga, Alpecin-Deceuninck) +0:32; ... 44. Valter Attila (magyar, Visma) +6:03.

13. szakasz (Riccione–Cento, 179 km): 1. Jonathan Milan (olasz, Trek) 4:02:03; 2. Stanislaw Aniolkowski (lengyel, Cofidis) a. i.; 3. Phil Bauhaus (német, Bahrain) a. i. ... 80. Valter A. a. i.

Összetett: 1. Tadej Pogacar (szlovén, UAE) 49:24:38; 2. Daniel Martínez (kolumbiai, BORA) +2:40; 3. Geraint Thomas (brit, Ineos) +2:56; ... 34. Valter A. +38:25.

Sportfogadás

KENO – csütörtök: 8, 10, 11, 13, 17, 21, 28, 29, 30, 33, 42, 45, 49, 51, 59, 67, 69, 75, 78, 79. Keno Plusz-szám: 42. **Péntek:** 1, 3, 6, 10, 21, 24, 33, 36, 38, 40, 41, 47, 51, 55, 63, 67, 73, 74, 76, 80. Keno Plusz-szám: 74.

KENO JOKER – csütörtök: 997041. Nyeremények – 1. és 2. díj: nincs nyertes; 3. díj: 150 euró (2); 4. díj: 30 euró (7), 5. díj: 2,50 euró (87), 6. díj: 0,50 euró (833). **Péntek:** 448655. Nyeremények – 1. díj: nincs nyertes; 2. díj: 150 euró (3); 3. díj: 30 euró (7), 5. díj: 2,50 euró (73), 6. díj: 0,50 euró (819).

SPORTMENÜ

Labdarúgás

NB I, 33. (utolsó) forduló – szombat, 17.45: Fehérvár–Diósgyőr, Paks–Kisvárd, Puskás Akadémia–Debrecen. **Vasárnap, 17.15:** Kecskémét–Zalaegerszeg; **20.15:** Ferencváros–Újpest. A Mezőkövesd–MTK meccs tegnap lapzártánk után ért véget.

1. Ferencváros	32	22	5	5	78:30	71
2. Paks	32	16	7	9	49:41	55
3. Fehérvár	32	16	5	11	55:40	53
4. Puskás Akadémia	32	14	10	8	56:34	52
5. Debrecen	32	14	6	12	48:44	48
6. Diósgyőr	32	12	8	12	50:56	44
7. ZTE	32	12	7	13	53:58	43
8. MTK	32	12	7	13	42:61	43
9. Kecskémét	32	12	6	14	43:44	42
10. Újpest	32	11	4	17	45:65	37
11. Kisvárd	32	9	4	19	39:53	31
12. Mezőkövesd	32	5	5	22	30:62	20

NIKÉ LIGA, rájátszás, 10. (utolsó) forduló, felsőház – szombat, 17.00: Žilina–DAC (jv.: Kružliak), Trnava–Podbrezová (Dzizvjak), Slovan–Ružomberok (Glova).

1. Slovan	31	22	4	5	71:30	70
2. DAC	31	15	10	6	46:30	55
3. Žilina	31	16	7	8	52:42	55
4. Trnava	31	17	3	11	42:29	54
5. Ružomberok	31	12	11	8	37:38	47
6. Podbrezová	31	11	4	16	49:55	37

Alsóház – szombat, 17.00: Košice–Michalovce (Očenáš), Zlaté Moravce–Trenčín (Michel), Banská Bystrica–Skalica (Smolák).

7. B. Bystrica	31	14	8	9	48:39	50
8. Trenčín	31	13	9	9	46:32	48
9. Skalica	31	11	6	14	33:36	39
10. Michalovce	31	6	9	16	29:46	27
11. Košice	31	6	6	19	25:56	24
12. Zl. Moravce	31	2	5	24	19:64	11

Jégkorong

VB, A csoport (Prága) – szombat, 12.20: Dánia–Svájc, **16.20:** Kanada–Finnország; **20.20:** Csehország–Nagy-Britannia. **Vasárnap, 16.20:** Norvégia–Ausztria, **20.20:** Svájc–Kanada.

B csoport (Ostrava) – szombat, 12.20: Lettország–Svédország, **16.20:** Németország–Lengyelország; **20.20:** Franciaország–Szlovákia. **Vasárnap, 16.20:** USA–Kazahsztán, **20.20:** Szlovákia–Lettország.

Kézilabda

FÉRFI NIKÉ HANDBALL EXTRALIGA, döntő, 1. meccs (a párharc az egyik fél harmadik győzelméig tart) – **szombat, 17.00:** Prešov–Považská Bystrica.

A 3. helyért, 1. meccs (a párharc az egyik fél 3. győzelméig tart) – **szombat, 18.30:** Bojnice–HK Košice. **Ligakupa az 5–8. helyért, 4. forduló – szombat, 18.00:** Záhoriaci–Topoľčany; **19.30:** ŠKP Bratislava–Nové Zámky.

Osztályozó az extraligáért, 1. meccs (oda-visszavágós párharc) – **vasárnap, 17.00:** ŠK DAC–Modra.

Kanté és Coman a francia keretben

A sérüléssel bajlódó Kingsley Coman mellett a szaúdi ligában futballozó N'Golo Kanté behívása jelenti a legnagyobb meglepetést a nyári németországi Európa-bajnokságra készülő francia labdarúgó-válogatott keretében.

Didier Deschamps szövetségi kapitány csütörtökön egy francia televíziós show-műsorban hozta nyilvánosságra a 25 fős névsort, melynek legnagyobb sztárja és vezéralakja Kylian Mbappé. Két év után tért vissza a csapatba a szaúdi bajnokságban játszó Kanté és a Real védője, Ferland Mendy. A keretből olyan játékosok maradtak ki, mint Guendouzi (Lazio), Gusto, Nkunku (Chelsea), Diaby (Aston Villa) és a sérült Lucas Hernández (PSG).

A franciák az osztrákokkal, a hollandokkal és a lengyelekkel szerepelnek egy csoportban az Eb-n, a viadalra Luxemburg és Kanada ellen készülnek.

Kapusok: Areola, Maignan, Samba

Védők: Clauss, T. Hernandez, Konaté, Koundé, Mendy, Pavard, Saliba, Upamecano

Középpályások: Camavinga, Y. Fofana, Kanté, Rabiot, Tchouameni, Zaire-Emery

Támadók: Barcola, Coman, Dembélé, Giroud, Griezman, Kolo Muani, Mbappé, M. Thuram

AKTUÁLIS

- ▶ Dejan Sztankovics (FTC) az orosz Spartak Moszkva vezetőedzője lett.
- ▶ A Juventus kirúgta Massimiliano Allegri edzőt.
- ▶ A holland Arne Slot lesz a Liverpool tréner.
- ▶ A Szlovák Kézilabda-szövetség május 29-re halasztotta a Fico elleni merénylet miatt elmaradt, szlovák női bajnoki címről döntő HC DAC–Michalovce mérkőzést. Az eredetileg akkorra kiírt Michalovce–Šaľa meccset játék nélkül a nagymihályiak 10:0-s győzelmével könyvelték el, az érintettek beleegyezésével.

Bősi bunyós sikerek

Huszdik alkalommal került megrendezésre a Kempo Memorial cup névre keresztelt nemzetközi nyílt világtorna Szigetszentmiklóson, ahol Németország, Románia, Ukrajna, Csehország és Magyarország mellett Szlovákia is képviseltette magát 2 klub révén. A Bősi Kempo MMA & BJJ klub Gróf Lóránt versenyzői összesen 16 érmet (5 arany, nyolc ezüst és három bronz) szerezve tértek haza a kétnapos versenyről.

A szombati napon stop semi contact és Gi submission kategóriában indultak a fiúk és a lányok, míg vasárnap a Full B és Full A versenyszámokban bizonyítottak. „A legkiemelkedőbb teljesítményt Lakatos

Jánoska nyújtotta, aki százszázalékos mérleggel, három kategória három aranyával tért haza. Szintén első helyen végzett Hölgye Zselyke és Csaplár Levente is, de az összes harcost dicséret illeti, nagyon fárasztó és kimerítő versenyen vannak túl” – írta lapunknak küldött beszámolójában Gróf Lóránt.

Ugyanezen a hétfőn az említett klub ökölvívószakosztálya Kelemen Balázs vezetésével egy jótékonyági gála esten vett részt Budaörsön. Mindkét bősi harcos bemutatkozó mérkőzésen vett részt 3x2 percben, profi szabályrendszerben. Kulicskó Norbert pontos győzelmet aratott, míg Sárosfai Aron döntetlenezett. (4)

Szigetszentmiklóson is bizonyítottak a bősiak

(A klub felvétele)

A farnadiak stílusosan öt góllal köszöntötték az 50. születésnapját ünneplő klubelnöküket, Nagy „Orosz” Jánost a boriak elleni múlt hétfői mérkőzésen. A lévai területi focibajnokság VIII. ligája 23. fordulójában végül 5:1-es hazai siker került a jegyzőkönyvbe. (Vanek Lajos felvétele)

Az illésházaiak (piros-fehérben) nyerték a bajnokjelöltek csúcsrangadóját

(Fotó: Facebook)

Nézővonzó csúcsderbit rendeztek Illésházán

ÁGH ISTVÁN

Vasárnap a trónkövetelő illésházaiak 2:1-es sikerével fejeződött be a csallóközi csúcsderbi, melynek lefújása után a hazaiak két pontra közelítették meg ellenfelüket, az élen tanyázó gelleieket a dunaszerdahelyi területi focibajnokság AG Sport VII. ligájában.

A presztízscsatán a Dunaszerdahelyen ugyancsak vasárnap délután zajlott DAC–Trnava kerületi rangadó ellenére is közel 600 (!) néző buzdította az alakulatokat. „Későn ébredtünk, már nem tudunk változtatni a kezdési időpontra. Örülünk, hogy a konkurencia ellenére is sokan eljöttek az év mérkőzésének titulált derbi, melyen megtalálták a számításukat. A színvonalra nem lehet panasz, ráadásul vesztes állásból fordítva otthon tartottuk a három pontot” – nyilatkozta lapunknak a bajnokjelöltek csatája iránt tanúsí-

tott nagy érdeklődést kommentálva Marič László, a felső-csallóközi klubelnöke, aki játékosként is részt vállalt a vendéglátók sikerében. Elmondása szerint az első játékrészben kiegyenlített volt a játék, a vendégek a 24. percben gólszákjuk, Martin Hindák találatával vezetést szereztek. „A zömmel fiatalok alkotta kollektívánk önbizalmát nem viselte meg a nyékvárkonyi kudarc. Fontos momentum volt, hogy három perccel a fordulás után Skuby Tibor tizenegyesből egyenlített. A 64. percben Mészáros Árpád lövésével átvettük a vezetést. Előnyünket megőriztük, otthon tartottuk a három pontot. Teljesen megérdemelten, szerintem jobban akartuk a győzelmet. Emberhátrányban fejeztük be az összecsapást, ugyanis Nagy Eriket második sárgája után kiállította a játékvezető, aki piros lappal büntette edzőnket is. Győzelmünkkel feladtuk a leckét az éllovasnak, mely továbbra is lépéselőnyben van. Azon leszünk, hogy az utolsó fordulóig legyen miért küzdenünk” – elevenítette fel a

rangadó legfontosabb mozzanatait, utalt az izgalmas végjáték lehetőségére a hazaiak tisztségviselője és labdarúgója.

Idősebb Pinte Attila, a gelleiek edzője szerint az első félidőben vendencei játszották a prímét. A mérkőzés fordulópontja Hindák elpuskázott ziccere volt a második félidő elején. „Két kirívó egyéni hibánkat góllal büntették a hazaiak. A büntető egyébként jogos volt. A második félidőben nem volt átütőerő együttesünkben, ebben a sérülések is fontos szerepet játszottak. Megnehezítettük a dolgunkat, de sorsunk továbbra is a mi kezünkben van. Két pont az előnyünk az illésházaiak előtt, akikkel ősszel hazai pályán ikszeltünk, náluk viszont kikaptunk. Nincs pánikhangulat, megyünk tovább. A célunk változatlan: a bajnoki cím megszerzése. Ennek érdekében pontokra, győzelmekre lesz szükség a pontvadászat hajrájában. A jó játékerőt képviselő csallóközúrtiek elleni szombati hazai találkozón is győzelemre hajtunk.”

HÍRKOSÁR

► Atlétika

29. SAČUROVSKÁ 15 (Varannói járás, 90 résztvevő): 1. (A kategória 1.) Martin Foleta (Kassa) 52:32, 2. (A kategória 2.) Michal Červeňák (Nyitra) 55:48, 3. (C kategória 1.) Anatolij Malij (Malij team) 56:14... 18. (B kategória 6.) Pachota István (Nagykapos) 1:10:04... 68. (1 kategória 3.) Tisza Erzsébet (Kassa) 1:31:27... 73. (E kategória 5.) Huszár Tibor (Kenyheč) 1:33:28.

5 km (68 résztvevő): 1. Michal Jenčo (MARAS team) 17:42, 2. Karol Hönsch (Nagyimihály) 20:14, 3. Adrián Grigef (Órmező) 20:27... 36. Papp Zoltán 27:16, 37. Vargaestók Géza 27:44 (mindketten nagykaposaiak). (pan)

Sztropkón a verseny közbeni frissítés is biztosítva volt

(Fotó: Klub bežcov Sztropkov)

42. SZTROPKÓI 20-AS (64 résztvevő): 1. Anatolij Malij (Malij Team) 1:20:09, 2. Rastislav Skubeň (VzS OS SR) 1:23:12, 3. Michal Červeňák (Nyitra) 1:24:18... 59. Tisza Erzsébet (Kassa) 2:13:31... 61. Huszár Tibor (Kenyheč) 2:14:34;

11. SZTROPKÓI 10-ES (72 résztvevő): 1. Jozef Stefaňák (MARAS team) 39:37, 2. Vladimír Lipták (Svidník) 40:53, 3. Jaroslav Hnatko (Sztropkó) 42:02... 40. Papp Zoltán (Nagykapos) 58:30. (pan)

Extraligások lettek a nagykaposi asztaliteniszezők

PANKOVICS MIKLÓS

Történelmi sikert értek el a nagykaposi asztaliteniszezők az I. liga keleti csoportjának megnyerésével. Ezzel a sikerrel ugyanis a következő bajnoki szezonra már a legfelsőbb osztályban, az extraligában kezdhetnek el.

Az elsőseget már az utolsó előtti, 11. kettős fordulóban bebiztosította a csapat, amikor is hazai környezetben az első mérkőzésen 11:3-ra legyőzte a Kysucké Nové Mesto együttesét. Az ezt követő, zsolnaiak elleni 6:8-as vereség – függetlenül az utolsó kettős forduló eredményétől – már nem befolyásolta a végső első helyezését. Az Ung-vidéki alakulat végül 17 győzelemmel, 3 döntetlennel és 2 vereséggel fejezte be a 2023/2024-es kiírást.

A bajnokságról, a csapat szerepléséről és a jövőről Popély István, a Nagykaposi Asztaliteniszkлубot 2004-től vezető elnök számolt be lapunknak. „Rendkívüli ez az esztendő számunkra, amellet, hogy az országos bajnokság legfelsőbb osztályába jutottunk, egyben az 50 évvel ezelőtt, 1974-ben Energetik néven alapított asztalitenisz-egyesület lét-

rehozását is ünnepeljük. Hála mindezt az idén 83. életévében járó Kristóf Valentinnak, akinek irányításával mindez megvalósulhatott – mondta Popély. – A bajnokság megnyeréséért nagy köszönetet kell mondjak a fiúknak, mindenkinek, aki a siker érdekében dolgozott. Játékosaink kitartóak voltak, becsülettel küzdöttek, aminek megett a nem várt, de annál boldogabb, megérdemelt eredménye. Körülbelül a bajnokság felénél, amikor még veretlenül álltunk az élen, éreztük meg azt, hogy van keresnivalónk a végső sikerért zajló versenyfutásban. Ez a lehetőség dupla erőt, nagyobb elszántságot adott

TÉNYEK

► I. LIGA, kelet, 12. (utolsó) kettős forduló

Stará Lubovňa/Jakubany–Veľké Kapušany A 7:7, nagykaposi pontszerzők: Estók István 3, Matúš Király 2, Popély Ádám 1, Estók–Király; Kežmarok–Veľké Kapušany A 9:5, Király, Jakab Szabolcs 2-2, Molnár István 1

A bajnokság végeredménye: 1. Veľké Kapušany A 59 pont, 2. Kežmarok 51, 3. Nižná B 50. (pan)

nekünk, aminek aztán meg is lett az eredménye. Játékosaink közül kiemelném Estók Istvánt (42 mérkőzés,

38 győzelem, 4 vereség, 90,48 %), Peter Tušimot (48-40-8, 83,33 %), Matúš Királyt (57-36-21, 63,16 %) és Tomáš Kukučkat (41-24-17, 58,54 %), de jól beilleszkedtek a fiatalok is, különösen a 15 éves Popély Ádám remekelt, amikor lehetőséget kapott. Korosztályos bajnokságokban, versenyeken, érmes helyezéseivel már bizonyította tehetségét.”

Ami a nagykaposaiak játékoskeretét illeti, Tušim és Kukučka távozik a csapattól, helyükre ambiciózus fiatalokat keresnek, de a csapat gerince megmarad. „Ha nem jönnek közbe váratlan események, akkor szerintem van rá esély, hogy elkerüljük a kiesést, hiszen ez lesz az elsőleges célunk. Menet közben pedig sok minden előfordulhat... A jó szerepléshez természetesen az anyagi háttér is biztosítva kell legyen. Fő támogatónk továbbra is a város marad, remélem azonban, hogy időközben mások is akadnak majd. Mérkőzéseinket továbbra is a Sportok házában játszunk, ahová szeretettel várjuk az asztalitenisz kedvelőit, de nemcsak őket, a sportszerető közönséget is. Bizonyára érdekes, izgalmas mérkőzések szenttanúi lehetnek majd. Jelenlétük nekünk is bátorítást, nagyobb harciasságot adhat” – tette hozzá Popély.

Az extraliga első párharcai szeptemberben kezdődnek el.

Középen kék ingben Popély István, tőle balra Kristóf Valentin, Petrikán Péter polgármesterrel és a játékosokkal

MEGEMLEKEZÉS

*Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap,
de szívünkben örökre ott marad.*

Fájó szívvel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk halálának 7. évfordulóján

FARKAS VALÉRIÁRA
(Béke).

Emlékét őrző családja DPR240390

ADÁSVÉTEL

- **AKCIÓ!** Kemény tűzifa.
Tel.: 0915 985 922. DPR240261
- Eladók 32 hetes, vörös tojtyúk, 4,50 €/db, 10 darabtól ingyenes házhozszállítás. Érdeklődni: 0036 30 0831 912. DPR240324
- Eladó 6 fajta, tálcás paprikapalánta, 0,45 €, 2 fajta tálcás paradicsompalánta, 0,45 €, 0917 722 688, 035 7774 580, Gúta. DPR240340

ADJA FEL NÁLUNK APRÓHIRDETÉSÉT!

Megteheti **telefonon:**
Kis Szilvia **0918 865 748**
vagy **e-mailben**
silvia.kis@uj szo.com

Palántavásár a Nyárasdi AGROCENTRUM -ban!
Zöldségpalánták:
paprika, paradicsom, zeller, konzervuborka, hokkaido, cukkini, patisszon, saláta, jégсалáta, karalábé, chili, póré, inka cseresznye, fűszernövények.
Viszonteladónak kedvezmény!
Látogasson el árudánkba, ültessen palántáinkból családja egészségére!
AGROCENTRUM Nyárasd
Tel.: 031 55 82 664. DPR240358

AUTÓ – MOTOR

- Eladó OCTAVIA COMBI, 2005, benzin, barna metálfényezésű, 1984 cm³, 200 000 km, szervízkönyv, 2. tulajdonos, nem karambolozott, vontatóhorg, DS. Irányár: 4500 €. Tel.: 0903 367 519. DPR240351

INGATLAN

- Szántóföldet vennék Királyrév és környékén, 0908 885 892. DPR230886

VEGYES

- Lapostető-szigetelés.
Tel.: 0911 288 868. DPR230979
- Tető munkák, **tetőpléhek**, tetőcserepek akciós áron – megegyezés szerint.
Tel.: **0948 848 820**. DPR240248
- Vizes, nedves falak megszüntetése olcsón, 0911 256 085. DPR240250
- Lapostetők szigetelése, 10 év garanciával, 0948 028 351. DPR240289
- Polisztirolos hőszigetelést vállalunk, állványozással, garanciával, +36 20 2737 860. DPR240381

HIRDESSZEN SMS-BEN AZ ÚJ SZÓBAN!

MIT KELL TENNIE?

Küldjön SMS-t a **6667-es számra** a következő módon:

INZ szököz UJS szököz a hirdetés szövege (ékezetek nélkül).
A szöveg a fenti kulcsszavakat és a helyközőket is beszámítva nem lehet hosszabb 160 betűhelynél.
Ha helyesen járt el, SMS-ben visszajelzünk Önnek.
Ellenkező esetben visszaküldjük a hibás SMS-t, melyet kijavítva újra elküldhet.

A szolgáltatás ára.

A díj az SMS-ben feladott hirdetés betűhelyének mennyiségétől függ:

► 50 és kevesebb **1,20 €** ► 51–100 **2,40 €** ► 101–160 **3,60 €**
(áfás árat tüntettünk fel).

A szolgáltatást a válasz SMS díjában számlázza ki a mobilszolgáltató.
(T-Mobile, Orange és az O2 ügyfelek számára is egységes)

Az SMS-hirdetést a csütörtöki ÚJ SZÓ-ban keresse.**Általános üzleti feltételek:**

- A hétfőn 17 óráig helyesen feladott hirdetések a csütörtöki ÚJ SZÓ-ban jelennek meg.
- A szerkesztőség jogot formál a közérkölcöt sértő, illetve a reklámtörvényvel ellentétben álló hirdetések visszatartására. Ez a jelgés, illetve a hirdető telefonszámát nem tartalmazó hirdetésekre is vonatkozik.
- A DUEL-PRESS KFT. az érvényben lévő jogszabályoknak megfelelően dolgozza fel a személyes adatokat. Bővebb információért látogasson el a <https://uj szo.com/gdpr> weboldalra.

ÚJ SZÓ

NYERJ 250 EURÓT 1 VIDEÓVAL, ÉS LÉGY AZ ÚJ SZÓ GYAKORNOKA!

Videópályázatot hirdetünk tehetséges videós fiatalok számára, akik szívesen bemutatnák munkájukat az **uj szo.com** havi több mint félmillió egyedi felhasználójának.

- 16 és 25 év közti fiatal videósok jelentkezését várjuk
- Nevezni minimum 2 és maximum 5 perces videóval lehet
- A pályamunkákat a <https://uj szo.com/panorama/idnul-az-uj-szo-videos-tehetsegkutatoja> oldalon várjuk, ahol további információkat is találsz
- Beküldési határidő: **2024. május 31., 24.00**
- Eredményhirdetés: **2024. június 15.**
- Eredményt két kategóriában hirdetünk: zsűridíj és közönségkedvenc.

NYEREMÉNYEK:

- Szakmai zsűri díja:**
1. helyezés: **250€**
+ szakmai gyakorlat lehetősége az Új Szó szerkesztőségében*
  2. helyezés: **100€**
  3. helyezés: **50€**

Közönségkedvenc:

- 250€**
+ szakmai gyakorlat lehetősége az Új Szó szerkesztőségében*

*kezdés egyéni megegyezés alapján

TÉMAKÖRÖK:

egy-egy megoldandó, sokakat foglalkoztató probléma feltárása a környezetünkben, kisriport egy-egy ambiciózus közösségről, egy-egy érdekes személyiség bemutatása, egy-egy különleges építészeti, természeti érték egyéni látásmódú bemutatása, egy-egy akció végigkövetése figyelmet vonzó feldolgozásban.

A műfaj: történetmesélés.

Részletek:

uj szo.com

SZÍNHÁZ

KOMÁROM

JÓKAI SZÍNHÁZ: Föltámadás 19.00

POZSONY

SZLOVÁK NEMZETI SZÍNHÁZ – új épület: Aida 17.00 Kocúrko 19.00

MOZI

POZSONY

CINEMA CITY – AUPARK: Hogyan mentjük meg a sárkányt? (sp.-kín.) 13.30, 15.40 Back to Black (am.-ang.-fr.) 13.40, 16.20, 19.00, 21.40 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 15.50, 17.50, 19.55, 22.00 Dúne: Második rész (am.) 15.00, 16.00 Garfield 4DX (am.-ang.) 11.00, 13.15 Garfield (am.-ang.) 13.45, 14.40, 16.00, 17.00, 19.20 Garfield SuperScreen (am.-ang.) 12.00 Godzilla X Kong: Az új birodalom (am.) 11.10 A kaszkadőr (am.) 14.40, 17.20, 18.15, 20.00, 21.00 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 13.30, 16.30, 19.30 A majmok bolygója: A birodalom SuperScreen (am.) 14.15, 17.15, 20.15 A majmok bolygója: A birodalom 4DX (am.) 15.30, 18.30, 21.30 Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.-kan.) 11.00, 17.50 Kung Fu Panda 4 (am.) 11.40, 13.45 Nina és a sündisznó titka (fr.-lux.) 11.40 Edes élet (cseh) 11.20 Forgószél (cseh-szlov.) 20.20 Challengers (am.-ol.) 13.20, 19.10, 21.50 A halálkártya – Tarot (am.) 18.20, 20.20, 21.30 Heaven in Hell – Tiltott vágy (lengy.) 13.40, 16.10, 18.40, 21.10 EUROVEA: Hogyan mentjük meg a sárkányt? (sp.-kín.) 10.00, 12.10, 14.20 Back to Black (am.-ang.-fr.) 11.10, 13.00, 15.40, 18.20, 21.00 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 13.40, 15.40, 17.40, 19.40, 21.40 Rigó, rigó, szederinda (svájci-grúz) 16.50 Dúne: Második rész (am.) 10.50, 14.10, 20.00 Ella és a fekete jaguár (fr.) 10.45 Garfield (am.-ang.) 10.00, 11.00, 12.15, 13.15, 14.30, 15.30, 16.45, 17.45, 19.00 A kaszkadőr (am.) 11.15, 14.00, 16.45, 19.30 Polgárháború – Civil War (am.-ang.) 19.20 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 10.40, 11.50, 13.40, 14.50, 16.40, 17.50, 19.40, 20.50, 21.20 Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.-kan.) 11.50, 14.20, 16.50 Kung Fu Panda 4 (am.) 10.20, 12.30, 14.40 Bálnák: A bolygó őrői (fr.) 10.50, 15.10 Forgószél (cseh-szlov.) 19.10, 21.40 Együtt 99 (svéd) 17.10 Challengers (am.-ol.) 17.30, 20.15 A halálkártya – Tarot (am.) 16.30, 18.30, 20.30, 21.40 Ennél csak jobb jöhet (fr.) 12.40, 19.40 Heaven in Hell – Tiltott vágy (lengy.) 11.30, 14.00, 16.30, 19.00, 21.30

KASSA

CINEMAX – OPTIMA: Hogyan mentjük meg a sárkányt? (sp.-kín.) 13.00, 15.10 Back to Black (am.-ang.-fr.) 20.10 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 18.00, 20.35 Finnick – Házi szörnyecskék (or.) 16.00 Garfield (am.-ang.) 13.00, 14.00, 15.20, 16.10, 17.40 Godzilla X Kong: Az új birodalom (am.) 13.30 A kaszkadőr (am.) 18.20, 20.40 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 17.30, 20.00 Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.-kan.) 13.10 Kung Fu Panda 4 (am.) 13.40, 15.50 Bálnák: A bolygó őrői (fr.) 16.00 Nyaralás a Bohárkával (cseh) 14.00 Forgószél (cseh-szlov.) 17.50 Challengers (am.-ol.) 20.20 A halálkártya – Tarot (am.) 18.30, 21.00 Heaven in Hell – Tiltott vágy (lengy.) 15.40, 18.10, 20.30

DÉL-SZLOVÁKIA

DUNASZERDAHELY – CINEMAX: Back to Black (am.-ang.-fr.) 13.10 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 20.20 Garfield (am.-ang.) 13.00, 15.20 A kaszkadőr (am.) 17.30 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 20.10 Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.-kan.) 13.20 Kung Fu Panda 4 (am.) 15.50 Bálnák: A bolygó őrői (fr.) 15.40 Challengers (am.-ol.) 17.40 A halálkártya – Tarot (am.) 20.30 Heaven in Hell – Tiltott vágy (lengy.) 18.00 SZENC – MIER: Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.-kan.) 18.00 Heaven in Hell – Tiltott vágy (lengy.) 20.10 GALÁNTA – MOZI: Kutyák és macskák (fr.) 16.30 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 19.00 Míci Mackó: VÉR ÉS MÉZ 2 (am.) 21.30 ÉRSEKÚJVÁR – MIER: Mása és a medve 2: Dupla moka (or.) 15.00 Django (cseh) 17.00 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 19.30 VÁGSZELLEGE – VMK: Garfield (am.-ang.) 17.30 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 20.00 KOMÁROM – TATRA: Garfield (am.-ang.) 13.15 A kaszkadőr (am.) 15.30 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 18.15 A halálkártya – Tarot (am.) 21.00 PÁRKÁNY – DANUBIUS: Bálnák: A bolygó őrői (fr.) 15.00 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 17.00 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 19.00 LOSONC – STAR: A fantasztikus trió – Giants of La Mancha (ném.-bel.-ar.) 15.40 Back to Black (am.-ang.-fr.) 18.00 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 20.40 Heaven in Hell – Tiltott vágy (lengy.) 18.25 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 19.50 A halálkártya – Tarot (am.) 20.20 Garfield (am.-ang.) 16.00 A kaszkadőr (am.) 17.25 Finnick – Házi szörnyecskék (or.) 16.30 RIMASZOMBAT – ORBIS: Garfield (am.-ang.) 16.00 A halálkártya – Tarot (am.) 18.00 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 20.00

GYŐR

CINEMA CITY: Abigail (am.-ír) 21.00 A halálkártya (am.) 18.30, 20.30, 22.30 A kaszkadőr (am.) 10.30, 12.20, 15.00, 17.40, 19.00, 20.15, 21.40 A kaszkadőr 4DX (am.) 16.10 A majmok bolygója: A birodalom 4DX (am.) 13.15, 18.45, 21.40 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 14.00, 17.00, 20.00, 22.00 Belu – A legbátrabb bálna (kan.) 11.45 Bogó és Babóca 6. – Csengettyúk (magy.) 10.30 Challengers (am.-ol.) 16.15, 19.20 Dúne: Második rész (am.) 10.45 Gyönyörű esküvő (am.) 14.15, 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 Hivatlanok: Első fejezet (am.-rom.) 14.00, 18.00, 20.00, 22.00 Imádlak utátni (am.) 15.50 Képzelt-beli barátok (am.) 13.00, 14.15, 15.15, 16.30, 17.30, 18.45, 19.45 Ki hitte volna? (fr.) 14.30 Kung Fu Panda 4 (am.) 13.10, 17.10 Kung Fu Panda 4 4DX 3D (am.) 11.15 Macskák a múzeumban (or.) 12.30, 15.15 Maga a pokol (am.) 22.00 Nina és a sündisznó titka (fr.-lux.) 10.00, 16.30

RÁDIÓ

PÁTRIA RÁDIÓ

6.00 Hazai magyar zene 7.00 Reggeli 10.00 Hírek 10.05 Szalagtár 11.00 Hírek 11.05 Déliadó – politikai, közéleti beszélgető műsor 12.00 Hírek 12.05 Hangskönyv: Pavol Rankov – A kis dunai háború 13.00 Hírek 13.05 Keleten a helyzet 14.00 Hírek 14.05 Gőmörben a helyzet 15.00 Hírek 15.05 Nyugaton a helyzet 16.05 A nő arcai – Gasparik Maja műsora 17.00 Fülbevaló 17.40 Napzárta

RTL

5.00 Ne vessz csak! 5.15 A semmi közepén III. 5.50 A semmi közepén III. 6.25 Molang VI. 6.30 Mouk 6.55 Kalandos szafari II. 7.15 Kalandos szafari II. 7.40 Frédi és Béné, avagy a két kőkorszaki szaki 8.05 Frédi és Béné, avagy a két kőkorszaki szaki 8.40 Praxis - Az egészség és az igazság nyomában Erős Antóniaival 9.20 Brandmánia 10.00 Lime 10.45 A semmi közepén III. 11.15 Gólkirályság II. 12.35 Venom. Am. akciófilm 14.45 Pókember - Irány a Pókverzum. Am. animációs film 17.20 XXI. század - A legendák velünk élnek 18.00 RTL Híradó - Esti kiadás 18.55 Fókusz Plusz 20.00 Gólkirályság II. 21.25 Szörny Rt. Am. animációs film 23.30 Venom 2. - Véröntő. Am. akciófilm 1.50 Pokoli küldetés. Am. akcióthriller 4.05 CSI: New York-i helyszínelők VI.

TV2

5.00 Teleshop 6.10 Hupikék törpikék 6.40 Magyar népmesék 6.45 Magyar népmesék 6.55 Marvel: Póki és család barátai 7.20 Balu kapitány kalandja 7.50 Trendmánia X. 8.30 SpaTrend-Wellness&Életmód 9.05 Innovátor VII. 9.45 Nagyító IV. 10.20 Poggysá IX. 11.00 Kutyasuli III. 11.35 Nagy Vágy - Debrecen Kupa 12.15 Görögbe fogadva. Spany.-am. vígjáték. Fsz.: Nia Vardalos, Richard Dreyfuss, Maria Adánéz, Maria Botto, Jareb Dauplaise, Rachel Dratch 14.20 A hobbit: Smaug pusztasága. Am. film. Fsz.: Martin Freeman, Ian McKellen, Benedict Cumberbatch, Ken Stott 18.00 Tények 18.55 Tények Plusz 19.45 Halálos iramban 7. Jap.-am. akciófilm 22.30 A kém. Am. vígjáték 1.20 Robotzaru. Am. akciófilm 3.55 Zeneexpressz - Fásy Ádámmal V.

DUNA TELEVÍZIO

5.00 Édes anyanyelvünk 5.05 MMA portrék 5.55 Himnusz 6.00 Híradó 6.30 Nemzeti Sport Híradó 6.35 Időjárás-jelentés 6.45 Magyar Krónika 7.10 Divat & dizajn 7.35 Noé barátai 8.05 Egyszer volt, hol nem volt... Volt egyszer az ötlet 8.35 Theodosia 9.00 Theodosia 9.30 Idojárás-jelentés 9.32 Hazajáró 10.00 Csíksomlyói pünkösdi búcsú közvetítése 13.45 Itthon vagy! 14.05 Fennakadva a fán. Ol.-fr. film 15.30 Álomkertek 16.05 Jézus és... 17.00 Fomenü 17.55 Párizsi beszállók 18.00 Híradó 18.25 Nemzeti Sport Híradó 18.35 Időjárás-jelentés 18.40 SzerencsePerc 18.45 Szerencse Szombat 19.40 Az óriás. Am. dráma 21.25 Még pár dollárral több. Ol.-spany.-ném. western 23.30 Kenő 23.40 Kutyaszeretet. Am. családi film 1.05 Az érzelmek tengerén

DUNA WORLD

5.35 Itthon vagy! 5.55 Magyarország ma 6.15 Uni27 6.35 Mesterember leszek 7.09 Delta 7.35 Opera Cafe 8.05 Itthon vagy! 8.25 Evangélium 8.55 Kárpáti Krónika 9.55 Hogy volt?! 10.50 Magyar Krónika 11.25 Bob herceg. Magy. film 13.00 Híradó 13.25 Szabadidő 14.00-21.30 M4 SPORT+ 14.00 Vízilabda - mérkőzés 15.20 Férfi kézilabda Magyar Kupa 17.15 Bringasport 17.35 OTP Bank Liga 19.40 Férfi kézilabda Magyar Kupa 20.40 3x3-as kosárlabda olimpiai selejtező torna 21.30 3x3-as kosárlabda olimpiai selejtező torna 22.00 Csíksomlyói pünkösdi búcsú közvetítése 0.30 Magyar világ 1.00 Híradó 1.30 Mi, magyarok - portrék, önvallomások, beszélgetések 2.30 Bob herceg. Magy. film

M2

6.25 Rajzfilmek 6.25 Zou III. 6.40 A Mancs orjárat IV. 7.40 Zoom, a fehér delfin 8.30 Panda és Kivi 8.55 A dzsungel könyve III. 10.00 Számoljunk Paulával V. 10.50 Agi Bagi 11.20 Ricky Zoom II. 11.35 Alvin és a mókusok IV. 12.25 Tom Sawyer 13.20 Kérem a következőt! 13.35 Vakáción a Mézga család 14.30 Hétszershép. Ném. mese 15.40 Bobby és Bill II. 16.30 A dzsungel könyve III. 16.55 Alvin és a mókusok IV. 17.45 Panda és Kivi 18.00 Hurvinyek és a mágius múzeum 20.00 Házbibli 22.05 Hans Zimmer prágai koncertje. Ang. film 23.10 Kulisszák mögött az A38 Hajón 0.10 A38 Elektronika 2.20 Mit kíván? 2.50 Kulisszák mögött az A38 Hajón 3.40 Hullámnóssz 4.05 Az A38 Hajó színpadán

VIASAT3

5.00 Dinasztia V., 8. 6.25 Trendközömben XXVIII., 11. 7.00 Doktor House VII., 17. 8.00 Az újonc IV., 18. 9.00 Az újonc IV., 19. 10.00 Az újonc IV., 20. 11.00 Az újonc IV., 21. 12.00 Az újonc IV., 22. 12.55 Ki vele! 13.55 Zöld lámpás. Amerikai kalandfilm 16.15 Ocean's Thirteen - A játszma folytatódik. Amerikai thriller. Fsz.: George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon, Ellen Barkin 18.50 Háborgó mélység. Amerikai akciófilm. Fsz.: Thomas Jane, Saffron Burrows, LL Cool J, Michael Rapaport 21.00 Förtelmes főnökök. Amerikai vígjáték 23.00 Másnaposok 2. Amerikai vígjáték 1.10 Ki vele! 2.10 Doktor House VII. Amerikai drámasorozat, 17. 2.55 Carter II., 5. 3.40 Carter II., 6. 4.20 Szerencsés kutya II., 13. 4.40 Szerencsés kutya II., 14.

Halálos iramban 7.

A Halálos iramban 7 több mint egy évvel az után veszi fel a cselekmény fonalát, hogy a kegyelmet kapott Dom és Brian visszatértek az Államokba. A törvény helyes oldalán kezdenek új életet, mégsem számíthatnak boldog családi életre. Dom nehezen tud újra közel kerülni Lettyhez, Brian pedig furcsán érzi magát kertvárosi átlagpolgárként felesége, Mia oldalán.

Az óriás

Kevin jószívű és jóeszu srác, de megkeseríti az életét, hogy egy ritka betegségben szenved. A szomszédban lakó Max éppen az ellentéte: testileg tül-, szemleileg alulméretezett, így az iskolában is csak bukdaécsol. Amikor tanulóparként egymás mellé kerülnek, magolás helyett nekilátnak, hogy új életet leheljenek kedvenc olvasmányukba, Arthur király történetébe.

Förtelmes főnökök

Dave Harken megalomán marketinges, Dr. Julia Harris szexmániás fogorvos, Bobby Pellitt pedig mindent tönkretesz maga körül. Ők hárman a világ legutálatosabb főnökei. Kurt, Nick és Dale a szenvedő alkalmazottak, akik felbérelnek Jonest három piszkos munkára. Jones azonban csak tanácsadóként hajlandó közreműködni, és azt tanácsolja, egymás főnökeit tegyék el láb alól.

MARKÍZA

6.00 Híradó 6.55 Kutyák és macskák 3.: A mancs parancs. Am. családi vígjáték 8.30 Kivételes Nikol II. Szlov. krimisor., 4. 9.40 Jó tudni! 10.50 Nagy Ö II. 13.10 Bor, mámor, Provence. Amerikai-ang. romantikus vígjáték 15.45 A számolás joga. Am. életrajzi dráma 18.20 Társadalmunk krémje 19.00 Híradó 20.00 Időjárás 20.05 A hónap gólja 20.15 Sport 20.30 Love vadászat. Cseh romantikus vígjáték 23.00 Másnaposok 2. Am. vígjáték 1.10 Elhajlasi engedély. Am. vígjáték 3.00 Másnaposok 2. Am. vígjáték 4.35 UEFA EURO 2024: Magazin

JOJ

5.00 Híradó 5.50 Krimihíradó 6.25 Híradó 7.05 A mieink 7.40 A Mancs orjárat VI. 8.10 Viszlát, nagymama! 8.50 Házi kedvencek 9.25 Geissenék - A milli-osok nehéz élete XIX. 10.35 A tenger vadjai. Am. thriller 12.55 Fogadom. Am. romantikus film 15.15 Inkognitó 16.25 Hogyan várják a költők a csodát. Cseh vígjáték 19.00 Krimihíradó 19.30 Híradó 19.50 Időjárás-jelentés 20.00 Jégkorong-világbajnokság 2024: Franciaország - Szlovákia 23.20 Bullet Head. Bulg.-am. thriller 1.25 Testvérlovászok. Fr.-am.-spanyol western 3.45 Krimihíradó 4.15 Híradó

SZLOVÁK TELEVÍZIO 1

6.20 Trenk a kis lovas 7.15 Múmin-völgyi kalandok 7.55 Tapasztald meg „N” 8.10 Szuper tudomány 8.25 Ifjúági vetélkedő 8.50 Hamza ökológiai expedíciója 9.05 Kedvenceim: Történeket az állatorvosi klinikáról 9.20 Kapucni 9.45 Senki sem tökéletes 10.50 Mennyrszág a szájban 11.25 Rózsák harca 13.10 A test titkai 14.15 Szlovákia, szeretlek! 15.40 Columbo 17.15 Engedetlen 17.45 Úton-útfélen 18.15 Építs házat, ültess fát 19.00 Híradó 19.55 Sport Híradó 20.30 A test titkai 21.40 Citrom show 22.35 Az év slágere 23.40 Ments meg, Uram! Ang.-am. dráma 1.40 Híradó

SZLOVÁK TELEVÍZIO 2

8.55 Szlovák falvak enciklopédiája 9.35 Retróhírek 10.20 Tudomány és technika 10.45 Autószalon 11.15 Generáció 11.45 Televíziós klub síketeknek „N” 12.10 Az én diagnózisom 12.45 Figyelem, esik az SNG! 14.05 Ikonok 14.30 Nem hírességek 15.00 Farmmagazin 15.25 Növénygyűjtemény 15.40 Természettudomány 16.05 A zöld címen 16.20 Vörösbor. Szlov. TV film 17.35 Visszatérés a színészlegendákhoz 19.05 Trenk a kis lovas 19.40 Csodalatos mini stúdió 20.10 Órangyalok 20.40 Hollósvény 22.05 Vizsgálat 22.50 Keressétek a bálványt! Ol.-fr. zenés vígjáték 0.15 Híradó

DOMA

5.10 Mintaapák 6.00 Feleségcsere 7.00 Feleségcsere 8.15 Egyről a kettőre V. 9.00 Egyről a kettőre V. 9.45 Lángoló Chicago VI. 10.40 Lángoló Chicago VI. 11.30 Chicago Med VI. 12.20 Társadalmunk krémje 13.15 Feleségcsere 14.30 Anyuka kiadó III. 15.45 Anyuka kiadó III. 16.45 Anyuka kiadó III. 17.50 Anyuka kiadó III. 18.50 A késeken 20.30 Szudán elveszett fiai. Am. dráma 22.50 Szerelem az alkalmazáson keresztül 3. Len. romantikus vígjáték 1.00 Szudán elveszett fiai. Am. dráma 2.55 Szerelem az alkalmazáson keresztül 3. Len. romantikus vígjáték 4.30 Chicago Med VI. Am. sor., 3.

PLUS

5.55 Titkos élet az állatkertben III. 7.15 A nyaralóban 8.20 Lakásmustra 9.35 Szalvétá nélkül 12.00 Jégkorong-világbajnokság 2024: Dánia - Svájc 15.00 Zsaruk akcióban. Szlovák sorozat 16.00 Jégkorong-világbajnokság 2024: Kanada - Finnország 19.00 Mozimagazin 19.10 A mieink II. Szlov. vígjáték sorozat 19.45 Profik II. Szlovák vígjáték sorozat 20.30 A Flintstone család. Am. vígjáték 22.25 Dertült égből szerelem. Kan.-amerikai romantikus fantasztiikus vígjáték 1.00 Blitz. Am.-ang. krimithriller 2.45 A mieink II. 3.15 Haló 3.40 Házi kedvencek 4.10 A történelem legnagyobb csalásai 4.50 Kutylí Kft.

ÉT1

9.05 Jaroslav Dietl mosolyai 9.45 Gejzir 10.15 Brown atya X. 11.05 Parti 12.00 A fővárosból 12.25 Korunk hobbijai 12.50 Berlin, ahogy mi látjuk 13.00 Híradó 13.05 Az aranykincsről. Cseh mese 14.20 A varázslatos Laskonkáról 14.45 Az utolsó mohikán. Cseh vígjáték 16.20 Hercule Poirot 17.55 A Sára boros partjai 18.25 Srácok akcióban 18.55 Hírek és időjárás 19.00 Híradó 19.52 Sport Híradó 20.10 A természet csodái 20.15 Talán jön a búvészi is, avagy találkozások 22.59 Szerencsepercek 23.00 A Rózsaszín Párduc bosszúja. Am.-ang. vígjáték 0.40 Murdoch nyomozó rejtelylei XVI.

ÉT2

11.00 Autó és motor 11.20 Auto moto teszt 11.40 Babilon 12.10 A periféria központja 12.35 Egy szakáccsal a világ körül 13.30 Duka Dominik bíboros 13.45 Vikiingek. Am. kalandfilm 15.40 Veszélyeztetett Amazonia 16.35 Rejtett drágakövek II. 17.00 Polgárok, a Föld: Az utolsó barátságos a földön - Galápagos-szigetek 18.00 Okavango - az álmok folyója 18.55 Altjai expedíció - Cimrman a szarvasok között 19.20 Szomszédok 19.50 Hírek cseh jelnyelvben 20.00 A híd túl messze van. Am.-ang. háborús dráma 22.55 Manhattant árnyékai. Am. krimi film 0.50 Négy élet. Ang. miniszéria

FILM+

5.20 Meztelen befutó. Sváj. vígjáték 7.20 Idegencs derbi. Am. vígjáték 9.10 Európai vakáció. Am. vígjáték 11.00 Oviaput 2. Am. vígjáték 12.50 Tini titánok - Harca fel! Am. animációs film 14.40 Alvin és a mókusok 2. Am. animációs vígjáték 16.25 Nagyon vadon 3. Am. animációs film. Fsz.: Karley Scott Collins, Crispin Glover, Ciara Bravo, Cody Cameron, Georgia Engel 18.00 Jumanji - Vár a dzsungel. Am. kalandfilm. Fsz.: Dwayne Johnson, Karen Gillan, Jack Black 20.25 Jumanji: A következő szint. Am. kalandfilm 23.00 Halálos fegyver 4. Am. akcióvígjáték 1.40 Invázió. Am. thriller

HBO

6.00 Utolsó játék az aranyért. Sp. dráma 7.50 Az év embere. Am. vígjátékdráma 9.45 A tizenhármak. Am.-ang.-kan. dráma 12.10 Az elnök végeszélyben. Am. akcióthriller 14.25 Volt egyszer egy nyár. Am.-ang. dráma 16.10 Ott vagy, Istenem? Én vagyok az. Margaret. Am. vígjátékdráma 18.00 Birdman avagy - A mellőzés meglepő ereje. Am. fekete komédia. Fsz.: Michael Keaton, Emma Stone 20.00 A homár. Fr.-gör.-holl.-ang. vígjátékdráma 22.00 A tizenhármak. Am.-ang.-kan. dráma 0.30 A Goldmann-ügy. Fr. dráma 2.25 A rosszcsont viszsztatér. Am.-kan. horror 3.55 Szerartás. Belg. thriller

ORF1

12.20 Feketék fehéren 12.45 Feketék fehéren 13.05 A Simpson család 13.25 Nadia süt 13.55 Jamie Oliver: Szeniális egyedényes ételek 14.20 Az ifjú Sheldon 14.40 Az ifjú Sheldon 15.00 Anya 15.20 2024 választások: A demokrácia próbája 16.05 Ausztria: Fegyverválasztás - női katona és pacifista 16.55 Híradó 17.00 Kviz - rossz segítség 18.30 Híradó 18.35 Kviz - rossz segítség 19.20 Labdarúgás 19.51 Időjárás 19.56 Híradó 20.15 Niki Nationale - élet a pole pozícióban 21.10 Hajsz a győzelemért. Ném.-ang. életrajzi dráma 23.05 John Wick: 2. felvonás. Am. akciófilm 1.00 Az óceánok lázadása

EUROSPORT

5.00 Roland Garros 7.00 Giro d'Italia 13. szakasz 8.30 MOUNTAIN BIKE 9.00 Világbajnokság 11.00 Kerékpár Giro d'Italia 13. szakasz férfiak 13.00 Kerékpár Giro d'Italia 14. szakasz férfiak 14.00 Kerékpár Giro d'Italia 13. szakasz férfiak 14.00 Kerékpár Giro d'Italia 14. szakasz férfiak 0.00 Kerékpár Giro d'Italia 13. szakasz férfiak 1.00 Világbajnokság 3.00 Giro d'Italia 14. szakasz

RTL	TV2	DUNA TELEVÍZIÓ	DUNA WORLD	M2	VIASAT3
5.00 A semmi közepén III. 5.45 Fókusz Plusz 6.55 Molang VI. 7.00 Molang VI. 7.05 Molang V. 7.10 Mouk 7.25 Mouk 7.35 Frédi és Béné, avagy a két kökorszaki szaki 8.10 A semmi közepén III. 8.45 A semmi közepén III. 9.20 Állati jó kekszek. Spanyol–am. animációs film 11.25 Dumb és Dumber - Dilibogyók 2. Am. vígjáték 13.15 KicsiKÉM - Sir Austin Powers 2. Am. vígjáték 15.25 Rendőrákadémia 6.: Az ostromlott város. Am. vígjáték 17.25 Marsra magyar! II. Magyar. vígjáték. 18.00 RTL Híradó - Esti kiadás 18.55 Házon kívül 19.25 Cápák között VII. 21.10 The Floor - Csak egy maradhat 22.05 Az Amazonas kincse. Am. akciófilm 0.15 Fedőneve: Oroszlán. Belg.–fr. vígjáték 2.25 Cápák között VII. 4.10 The Floor - Csak egy maradhat	5.00 ÖcsiKém. Kan.–am. vígjáték. Fsz.: Frankie Muniz, Hilary Duff, Keith David, Cynthia Stevenson, Ian McShane, Daniel Roebuck 7.10 A csendőr New Yorkban. Ol.–fr. vígjáték. Fsz.: Louis de Funès, Michel Galabru, Christian Marin, Guy Grosso, Michel Modo 9.25 Négybalkéz. Am. vígjáték 11.30 Pizzarománc. Kan.–am. vígjáték 13.50 Szuperhekus kutya-berben. Am. vígjáték. Fsz.: Chuck Norris, Betty, Erik von Detten, Clyde Kusatsu, Carmine Caridi, Timothy Bottoms 15.45 Tűzgyűrű: Lázadás. Am. film. Fsz.: John Boyega, Scott Eastwood 18.00 Tények 18.55 Tények Plusz 20.00 Next Top Model Hungary 10 22.15 Bosszúvágó. Am. akciófilm 0.50 Wanted. Ném.–am. krimi film 3.15 Vagyunk, akik vagyunk	10.25 Találkozás 10.40 Jó embert keresünk! 10.55 Templomaink 11.00 Pünkösdi református istentisztelet közvetítés Szerencsrol 12.00 Déli harangszó 12.01 Híradó 12.35 Nemzeti Sport híradó 12.45 Időjárás-jelentés 12.50 Jó ébredés szól a nótá 13.15 Halálos tavasz. Magy. film 14.50 Időjárás-jelentés 14.55 A névtelen vár 16.00 Hatoslottó sorsolás 16.05 SzerencsePerce 16.08 Ahol az ég összeesik a Földdel 17.05 Zenés Önök kérték válogatás 17.25 Borbás Marcsi szakácskönyve 17.55 Párizsi beszállók 18.00 Híradó 18.25 Nemzeti Sport híradó 18.35 Időjárás-jelentés 18.45 Hogy volt? 19.45 Magyarország, szeretlek! 21.00 Pál, Krisztus apostola. Am. történelmi kalandfilm 22.45 Kenő 22.47 Időjárás-jelentés 22.55 A feltaláló. Magyar. életrajzi film 1.05 Az érzelmek tengerén	5.00 Híradó 5.35 Itthon vagy! 5.55 Élo egyház 6.15 Esély 6.35 Világ 6.55 Noé barátai 7.28 Novum 7.50 A Nagyok 8.25 Ízörzök 8.55 Borbás Marcsi szakácskönyve 9.35 Főmenü 10.30 Csipke-csodák - A halasi csipkevarrás élő hagyománya. Magy. film 11.00 Csángó pünkösdi szentmise közvetítése Csíksomlyóról 12.00 Ecsetvonások, széke-lyesen. Magy. film 13.00 Híradó 13.25 Magyarország ma 14.00-20.00 M4 SPORT+ 14.00 Góóó! 14.50 OTP Bank Liga 17.15 OTP Bank Liga 19.25 Úti cél: Párizs 2024 20.00 Atlétika - Gyémánt Liga 22.05 Élő népszerűletek - Rimóc 22.30 Szerzetesek kertje. Magy. film 23.05 Itthon vagy! 23.30 Agapé 0.30 Öt kontinens 1.00 Híradó 1.30 MMA portrék	6.15 Rajzfilmek 6.15 Tickety Toc 6.40 A Manes orjárat IV. 7.40 Zoom, a fehér delfin 8.30 Panda és Kivi 8.55 A dzsungel könyve III. 10.00 Számoljunk Paulával V. 10.25 Edmond és Lucy II. 10.50 Agi Bagi 11.20 Ricky Zoom II. 11.45 Alvin és a mókusok IV. 12.25 Tom Sawyer 13.10 Kérem a következőt! 13.35 Vakáció a Mézga családnál 14.30 Piroska és a farkas - Kiszült a Grimm fivérek meséje nyomán. Ném. mese 15.30 Bobby és Bill II. 16.30 A dzsungel könyve III. 16.55 Alvin és a mókusok IV. 17.45 Panda és Kivi 18.00 Vuk 20.00 Akusztik 21.05 Falu Fessőn 21.40 Doktor House VII. Rimóc 22.35 A38 Archív 23.35 Házibuli 1.40 Esti Kornél 2.35 Falu Fessőn 3.05 Akusztik 4.05 A38 BESZTOF	5.00 Szerencsés kutyá II., 15. 5.20 Szerencsés kutyá II., 16. 5.40 Szerencsés kutyá II., 17. 6.00 Doktor House VII., 17-19. 9.00 Ki vele! 10.00 Adom a napom III., 12. 11.00 Trendközömben XXVIII., 12. 11.30 Adom a napom III., 13. 12.30 Adom a napom III., 14. 13.30 Adom a napom III., 15. 14.30 Mia és a fehér orosz-lán. Amerikai kalandfilm 16.45 Zöld lámpás. Amerikai kalandfilm 19.00 Förtelmes főnökök. Amerikai vígjáték 21.00 Förtelmes főnökök 2. Amerikai vígjáték 23.20 Kipörgetve 1.30 Trendközömben XXVIII., 12. 1.55 Doktor House VII. Amerikai drámasorozat, 18 2.40 Doktor House VII., 19. 3.20 Carter II., 6-7. 4.40 Szerencsés kutyá II., 18.

SZÍNHÁZ

KASSA
THÁLIA SZÍNHÁZ: Szerelmem, Sárdy (vendéglátás) 15.00

KOMÁROM
JÓKAI SZÍNHÁZ: Föltámadás 15.00

POZSONY
SZLOVÁK NEMZETI SZÍNHÁZ – új épület:
 Káosz 19.00 Kubo 19.00 Tea a szenátor úrnál 19.30

MOZI

POZSONY

CINEMA CITY – AUPARK: Hogyan mentjük meg a sárkányt? (sp.–kin.) 13.30, 15.40 Back to Black (am.–ang.–fr.) 13.40, 16.20, 19.00, 21.40 Hivatlanok: Első fejezet (am.–rom.) 15.50, 17.50, 19.55 Dűne: Második rész (am.) 15.00, 16.00 Garfield 4DX (am.–ang.) 13.15 Garfield (am.–ang.) 13.45, 14.40, 16.00, 17.00, 19.20 Godzilla X Kong: Az új birodalom (am.) 11.10 A kaszkadőr (am.) 12.00, 14.40, 17.20, 18.15, 20.00, 21.00 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 13.30, 16.30, 19.30 A majmok bolygója: A birodalom SuperScreen (am.) 14.15, 17.15, 20.15 A majmok bolygója: A birodalom 4DX (am.) 15.30, 18.30, 21.30 Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.–kan.) 11.00, 17.50 Kung Fu Panda 4 (am.) 11.40, 13.45 Nina és a sündisznó titka (fr.–lux.) 11.40 Édes élet (cseh) 11.20 Forgószél (cseh-szlov.) 20.20 Challengers (am.–ol.) 13.20, 19.10, 21.50 A halálkártya – Tarot (am.) 18.20, 20.20, 21.30 Heaven in Hell – Tiltott vágó (lengy.) 13.40, 16.10, 18.40, 21.10 **EUROVEA:** Hogyan mentjük meg a sárkányt? (sp.–kin.) 10.00, 12.10, 14.20 Back to Black (am.–ang.–fr.) 11.10, 13.00, 15.40, 18.20, 21.00 Hivatlanok: Első fejezet (am.–rom.) 13.40, 15.40, 17.40, 19.40, 21.40 Rigó, rigó, szederinda (svájci–grúz) 16.50 Dűne: Második rész (am.) 10.50, 14.10, 20.00 Ella és a fekete jaguár (fr.) 10.45 Garfield (am.–ang.) 10.00, 11.00, 12.15, 13.15, 14.30, 15.30, 16.45, 17.45, 19.00 A kaszkadőr (am.) 11.15, 14.00, 16.45, 19.30 Polgárháború – Civil War (am.–ang.) 19.20 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 10.40, 11.50, 13.40, 14.50, 16.40, 17.50, 19.40, 20.50, 21.20 Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.–kan.) 11.50, 14.20, 16.50 Kung Fu Panda 4 (am.) 14.40 Bálnák: A bolygó őrei (fr.) 10.00 Forgószél (cseh–szlov.) 19.10, 21.40 Együtt 99 (svéd) 17.10 Challengers (am.–ol.) 17.30, 20.15 A halálkártya – Tarot (am.) 16.30, 18.30, 20.30, 21.40 Ennél csak jobb jöhet (fr.) 12.40, 19.40 Heaven in Hell – Tiltott vágó (lengy.) 11.30, 14.00, 16.30, 19.00, 21.30

KASSA

CINEMAX – OPTIMA: 15.10 Back to Black (am.–ang.–fr.) 20.10 Hivatlanok: Első fejezet (am.–rom.) 18.00, 20.35 Finnick – Házi szörnyecskék (or.) 16.00 Garfield (am.–ang.) 13.00, 14.00, 15.20, 16.10, 17.40 Godzilla X Kong: Az új birodalom (am.) 13.30 A kaszkadőr (am.) 18.20, 20.40 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 17.30, 20.00 Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.–kan.) 13.10 Kung Fu Panda 4 (am.) 13.40, 15.50 Bálnák: A bolygó őrei (fr.) 16.00 Nyaralás a Bogárkával (cseh) 14.00 Forgószél (cseh–szlov.) 17.50 Challengers (am.–ol.) 20.20 A halálkártya – Tarot (am.) 18.30, 21.00 Heaven in Hell – Tiltott vágó (lengy.) 15.40, 18.10, 20.30

DÉL-SZLOVÁKIA

DUNASZERDAHELY – CINEMAX: Back to Black (am.–ang.–fr.) 13.10 Hivatlanok: Első fejezet (am.–rom.) 20.20 Garfield (am.–ang.) 13.00, 15.20 A kaszkadőr (am.) 17.30 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 20.10 Szellemirtók – A borzongás birodalma (am.–kan.) 13.20 Kung Fu Panda 4 (am.) 15.50 Bálnák: A bolygó őrei (fr.) 15.40 Challengers (am.–ol.) 17.40 A halálkártya – Tarot (am.) 20.30 Heaven in Hell – Tiltott vágó (lengy.) 18.00 **SZENC – MIER:** Garfield (am.–ang.) 15.30 Back to Black (am.–ang.–fr.) 18.00 **GALÁNTA – MOZI:** Finnick – Házi szörnyecskék (or.) 16.30 A kaszkadőr (am.) 19.00 **ÉRSEKÚJVÁR – MIER:** A fantasztikus trió – Giants of La Mancha (ném.–bel.–ar.) 17.30 Garfield (am.–ang.) 17.00 Hivatlanok: Első fejezet (am.–rom.) 19.30 **VÁGSELLYE – VMK:** Garfield (am.–ang.) 17.30 Back to Black (am.–ang.–fr.) 20.00 **KOMÁROM – TATRA:** Garfield (am.–ang.) 12.45 Bálnák: A bolygó őrei (fr.) 15.00 Heaven in Hell – Tiltott vágó (lengy.) 17.00 Back to Black (am.–ang.–fr.) 19.30 **PÁRKÁNY – DANUBIUS:** Bálnák: A bolygó őrei (fr.) 15.00 Nyaralás a Bogárkával (cseh) 17.00 A kaszkadőr (am.) 19.00 **LOSONC – STAR:** A fantasztikus trió – Giants of La Mancha (ném.–bel.–ar.) 15.40 Back to Black (am.–ang.–fr.) 18.00 Hivatlanok: Első fejezet (am.–rom.) 20.40 Heaven in Hell – Tiltott vágó (lengy.) 18.25 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 19.50 A halálkártya – Tarot (am.) 20.20 Garfield (am.–ang.) 16.00 A kaszkadőr (am.) 17.25 Finnick – Házi szörnyecskék (or.) 16.30 **RIMASZOMBAT – ORBIS:** A majmok bolygója: A birodalom (am.) 16.00 Hivatlanok: Első fejezet (am.–rom.) 18.30 A kaszkadőr (am.) 20.15

GYÓR

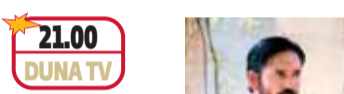
CINEMA CITY: Abigail (am.–fr.) 21.00 A halálkártya (am.) 18.30, 20.30, 22.30 A kaszkadőr (am.) 10.30, 12.20, 15.00, 17.40, 19.00, 20.15, 21.40 A kaszkadőr 4DX (am.) 16.10 A majmok bolygója: A birodalom 4DX (am.) 13.15, 18.45, 21.40 A majmok bolygója: A birodalom (am.) 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 22.00 Belu – A legbátrabb bálna (kan.) 11.45 Bogoy és Babóca 6. – Csengettyük (magy.) 10.30 Challengers (am.–ol.) 16.15, 19.20 Dűne: Második rész (am.) 10.45 Godzilla X Kong: Az új birodalom (am.) 14.00 Gyönyörű esküvő (am.) 10.00, 12.15, 14.15, 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 Hivatlanok: Első fejezet (am.–rom.) 14.00, 18.00, 20.00, 22.00 Imádlak utálni (am.) 15.50 Képzeltelbeli barátok (am.) 10.00, 10.45, 12.00, 13.00, 14.15, 15.15, 16.30, 17.30, 18.45, 19.45 Kung Fu Panda 4 (am.) 10.00, 17.10 Kung Fu Panda 4DX 3D (am.) 11.15 Macskák a műzeumban (or.) 12.00, 15.15 Maga a pokol (am.) 22.00 Nina és a sündisznó titka (fr.–lux.) 10.00, 16.30

RÁDIO

PÁTRIA RÁDIO

6.00 Haza magyar zene **7.00** Hírek **7.05** Világosság **7.45** A Vatikáni Rádió műsora **8.00** Hírek **8.05** HaTuMa **9.00** Hírek **9.05** Posztmodem **10.00** Hírek **10.05** Pentaton **11.00** Pünkösdi istentisztelet – közvetítés a szelvi református templomból **12.00** Hírek **12.05** Élő népzene **13.00** Hírek **13.05** Vasárnap délután **16.00** Hírek **16.05** Fónó – népzenei műsor **17.00** Hírek **17.05** Reggeli Best **17.40** Napzártá

Pál, Krisztus apostola

Kru. 67. Néző, a történelem legvéresebb kezű uralkodója a keresztényeket kiállítja ki bűnösnek Róma felgyújtásáért. Krisztus leghűbb követője, Tarzuzsi Saul, akit a római világ Pálként ismer, utolsó napjait egy rideg és sötét börtöncellában tölti, arra várva, hogy végrehajtsák a császár által elrendelt kivégzését. Barátja és orvosa, Lukács meglátogatja az ítélet végrehajtása előtt.

Förtelmes főnökök 2.

A főnököktől nehéz megszabadulni. Nick, Dale és Kurt végleg a maga ura akar lenni. Magánvállalkozásba kezdenek, ám a főnöklenség örömei nem sokáig tartanak. Egy ravasz befektető tönkreteszti őket, és ök - jogi lehetőségek, és jobb híján - emberrablással próbálják megoldani a helyzetet. A mágnásnak ugyanis van egy kellemetlen, elkégyeztetett nagyfia.

Törésvonal

Kalifornia lakói mindenre fel vannak készülve, csak erre a katasztrófára nem. Amikor 9-es erősségű földrengés dönti romokba San Franciscót, Ray, a profi pilóta és válóléfben lévő felesége, Emma vállalják a lehetetlent. Megpróbálják felkutatni és megmenteni a romok között maradt lányukat. De amikor azt hiszik, túl vannak a nehezén, akkor jön csak a java.

MARKÍZA

6.00 Híradó **6.55** Tom és Jerry **7.00** Tom és Jerry és Óz, a csodák csodája. Am. animációs film **8.10** Charlie angyalai. Am. akcióvígjáték **10.15** Szazam! Kan.–am. kalandvígjáték **13.00** Politikai párbeszéd **13.50** Love vadászat. Cseh romantikus vígjáték **16.25** Felsőalsó IX. Szlovák vígjáték-sorozat, 12. **17.45** Felsőalsó IX. Szlovák vígjáték-sorozat, 13. **19.00** Híradó **20.00** Időjárás **20.15** Sport **20.30** Mindent vagy semmit. Cseh–len.szlov. romantikus vígjáték **23.15** Bloodshot. Am. akciófilm **1.25** Charlie angyalai. Am. akcióvígjáték **3.00** Bloodshot. Am. akciófilm

JOJ

5.15 Házi kedvencek **5.55** Híradó **6.20** Krimihíradó **6.50** Híradó **7.15** A mieink **8.25** A Manes orjárat VI. **8.50** SpongyaBob Kockanadrág XI. Am. sor., 4. **9.20** Pulykaland. USA animációs vígjáték **11.20** A Flintstone család. Am. vígjáték **13.15** A tehetség. Am. dráma **15.30** Új kert **16.35** A nyaralóban **17.45** Lakásmustra **19.00** Krimihíradó **19.30** Híradó **19.50** Időjárás-jelentés **20.00** Jégkorong-világbajnokság 2024: Szlovákia - Lettország **23.20** Vonal III. Cseh vígjáték-sorozat 8/1, 2 **0.25** Porsche 911 - 60. évforduló **1.35** Szakítás megrendelésre. Ném. vígjáték **3.40** Új kert **4.35** A nyaralóban

SZLOVÁK TELEVÍZIÓ 1

7.00 Trenk a kis lovag **7.55** Műmin-völgyi kalandok **8.15** Shane séf **8.30** Meg tudod csinálni! **8.45** Csodálatos „N” stúdió **9.10** A Poprád folyó története „N” **9.35** Autószalon **10.05** Kilátások felülről II. **11.00** Szlovákia képekben **11.25** A világ képekben **11.55** 5 perc múlva 12 **13.05** Polgár az ajtó mögött **13.30** Pénz **14.00** Agatha Christie: Poirot **15.40** A halál eső idején érkezik. Cseh–szlov. bűnügyi film **17.15** Késő éjjel **18.15** Nagy kanállal **19.00** Híradó **19.55** Sport híradó **20.30** Toni - szülésznő **22.05** Citrom show **23.00** A halál eső idején érkezik. Cseh–szlov. bűnügyi film **0.30** Híradó

SZLOVÁK TELEVÍZIÓ 2

9.00 Növénygyűjtemény **9.15** Természetmagazin **9.40** A zöld címen **10.00** „N” Istentisztelet **11.10** Nem hírességek **11.25** Kamarakonzert **11.45** Gyönyörű bölcsesség. Szlov. mese **13.05** Órangyalok **13.35** Elhatározottak vándorolni **14.00** Orientáció **14.40** A vasárban **15.50** Divatbalett'23 **16.05** Dízajn otthon **16.30** A fénykép halott **16.45** Egy kicsit más **16.50** Adela show **17.50** Szóváadászat **18.45** Hollócska, a kis rosszszont **19.00** Trenk a kis lovag **19.20** Andy kalandjai **19.35** Csodálatos mini stúdió **20.10** Zdena Studenková - erő és türekenység **21.00** Bérelt bohóc. Szlov. TV film **22.25** Leni **23.45** Órangyalok **0.10** Híradó

DOMA

5.10 Chicago Med VI. **6.00** Feleségcsere **7.00** Feleségcsere **7.40** Egyről a kettőre V. **9.05** Egyről a kettőre V. **9.50** Lángoló Chicago VI. **10.45** Lángoló Chicago VI. **11.30** Chicago Med VI. **12.25** Társadalmunk képméje **13.55** Feleségcsere **15.20** Nagy Ó II. **17.35** Duna, az Ön szolgálatára VI. **19.00** Duna, az Ön szolgálatára VI. **20.30** A számolás joga. Am. életrajzi dráma **23.05** Gyémántcempészek. Am. thriller **1.00** Mindent vagy semmit. Cseh–len.szlov. romantikus vígjáték **2.45** Gyémántcempészek. Am. thriller **4.10** Szerlem az alkalmaszón keresztül 3. Len. romantikus vígjáték

PLUS

5.55 Titkos élet az állatkertben III. **7.15** A nyaralóban **8.05** Lakásmustra **9.25** Szalvéta nélkül **13.05** Knox atya bünei. Cseh–szlov. krimisor., 8. **14.30** Knox atya bünei. Cseh–szlov. krimisor., 9. **16.00** Jégkorong-világbajnokság 2024: Norvégia - Ausztria **19.00** A mieink II. Szlov. vígjáték-sorozat **19.45** Profik II. Szlovák vígjáték-sorozat **20.30** Hogyan várják a költők a csodát. Cseh vígjáték **23.05** A tenger vadjai. Am. thriller **1.20** Testvérlovászek. Fr.–USA–Spanyol western **3.25** Mozimagazin **3.35** Haló **4.05** Házi kedvencek **4.35** A történelem legnagyobb csalásai

ÉT1

10.35 Teleobjektív **11.10** Novák dinasztia **12.00** Václav Moravec kérdései **13.00** Híradó **13.05** Jakoubek vízimánó bajai. Cseh mese **14.05** Bereznika. Cseh mese **15.00** A világ paramétereinek lánya. Cseh vígjáték **16.05** A lányom műtéje. Cseh dráma **17.30** Falucska **18.25** Amit nagyanyánk tudtak, de mi már elfeleedtünk **18.55** Hírek és időjárás **19.00** Híradó **19.52** Sport híradó **20.05** Sportka és Šance sorsolás **20.10** Szent. Cseh dráma **21.35** 168 óra **22.09** Šťastných 10 sorsolás eredményei **22.10** Hogyan ne rontsa el az életét **23.35** Murdoch nyomozó rejtélyei XVI. **0.25** Gejzír

ÉT2

10.50 Ne hagyj magad **11.20** Keresztény magazin **11.45** A hit útjai **12.15** A csónakházban: Lou Fanánek Hagen **12.45** III. Károly király festő **13.35** Nagy-Britannia varázsa **14.30** Egy karavánban Lengyelországban keresztül **15.00** Medvék Alaszkából **15.55** Cseh misztó **16.20** Kerékpáros távolságok **16.50** Labdarúgás: FNL **19.10** Ladislav Novák **19.20** Érdekeségek a régiókból **19.50** Hírek cseh nyelven **20.00** Sabata visszavagy. Ol.–fr.–ném. western **21.50** Soha többé háborút! Am.–ang. háborús dráma **23.45** Amikor az óceánok elnyelik városainkat **0.40** Romok: A jelenkori hadviselés története

FILM+

5.30 Brazílok. Magy. vígjáték **7.25** Európai vakáció. Am. vígjáték **9.20** Oviapu 2. Am. vígjáték **11.10** Tini titánok - Harcra fel! Am. animációs film **12.50** Alvin és a mókusok 2. Am. animációs vígjáték. Fsz.: Ross Bagdasarian Jr., Anna Farris **14.45** Nagyön vadon 3. Am. animációs film. Fsz.: Karley Scott Collins, Crispin Glover, Ciara Bravo, Cody Cameron, Georgia Engel **16.20** Nagyön vadon: Bolondos vadászidény. Kan.–am. animációs film **18.10** Jumanji: A következő szint. Am. kalandfilm **20.40** Törésvonal. Am. katasztrófafilm **23.00** Az apáca. Am. horror **0.55** Eleven kór. Am. horror

HBO

6.00 A szerlem minden korban virágzik. Am.–kan. romantikus vígjáték **7.30** Dzungel mentőakció 2. – A világ körül. Fr. családi animációs vígjáték **9.00** A nagy dobás. Am. vígjáték

NAPTÁR

Május
18

■ NÉVNAPO

Szombat: Alexandra

Az Alexander férfinév görög eredetű név. Jelenléte a férfiakat vagy a férfiakatól megvédő.

Vasárnap: Milán

Szláv eredetű férfinév. Jelenléte kedves.

■ ESEMÉNYEK

30 éve, május 18-án Izrael ki-vonta utolsó katonai egységeit a Gázai-övezet palesztin részéből, amely 27 év megszállás után ismét palesztin ellenőrzés alá került.

15 éve, május 19-én a dán parlament elfogadta a skandináv országokhoz tartozó Grönland autonómiáját bővítő törvényt.

■ MAI ÉVFORDULÓINK

180 éve, május 18-án született Mészöly Géza festőművész.

115 éve, május 19-én született Sir Nicholas Winton brit tőzsdeügynök, a második világháború előestéjén tízezer prágai zsidó gyermeket megmentő „brit Schindler”.

80 éve, május 18-án hunyt el Szabó Zoltán botanikus, biológus, akadémikus, a genetikai magyar úttörője.

30 éve, május 19-én hunyt el Jackie Kennedy Onassis, John F. Kennedy amerikai elnök, majd Arisztotelisz Onasszisz görög hajómánás felesége, a múlt század egyik legismertebb asszonya.

■ NAPI VÍCI

A kertvendéglőben egy úr odaszállítja magához a pincért:

– Végignézem az étlapot. Mondja, frissek ezek a döglött halak?

– Hogy frissek-e? Ha mesterseges légzést ad nekik, még úszni is fognak.

■ ORVOSMETEOROLÓGIA

Melegfronthatás érvényesül. Migrén, fejfájás jelentkezhet az arra érzékenyeknél.

2

Pusztító viharok Houstonban

Legkevesebb négyen lelték halálukat a csütörtöki Texas déli részén pusztító viharokban, amelyek Houston körzetében mintegy 850 ezer háztartásban okoztak áramkimaradást.

Houston. John Whitmire, Houston polgármestere elmondta, hogy a mentőszolgálatok megszakítás nélkül dolgoznak, de arra kérte a lakosságot, hogy hacsak nem elengedhetetlenül szükséges, ne hagyják el otthonukat, ne menjenek munkába se, mivel sok út járhatatlanná vált.

Whitmire hozzátette: legkevesebb négy halálos áldozata van a viharos időjárásnak. Két ember halálát fák kidőlése okozta, egy személy pedig akkor halt meg, amikor az erős szél ledöntött egy darut.

A százkilométeres szél belvárosi szállodák és irodaépületek több száz ablakát törte be, és az üvegtör-

Két ember halálát fák kidőlése okozta, egy személy pedig akkor halt meg, amikor az erős szél ledöntött egy darut

melék elborította az alattuk húzóó utcákat. Az itéletidő miatt rövid időre Houston két nagy repülőtérén is megállt az élet.

A Houstont is magában foglaló, több mint 4,7 millió lakosú Harris megye körzetében mintegy 855 ezer

fogyasztó maradt áram nélkül. Az áramellátás a szakemberek szerint még több napig akadózhat a régióban az infrastruktúra károsodása miatt.

A houstoni független tankerület péntekre szünetet rendelt el mind a 274 oktatási intézményében. (MTI)

Az ENSZ a biokalózkodás ellen

MTI-HÍRÖSSZEFOGLALÓ

Genf. **Nemzetközi egyezmény elfogadásán dolgozik az ENSZ a biokalózkodás ellen, vagyis a biológiai erőforrások és a tradicionális közösségeknek a biológiai forrásokkal kapcsolatos tudásának jogosulatlan használatának megakadályozása érdekében. Szankciókkal sújtják az országokat vagy vállalatokat, amelyek megsértik az egyezményt.**

A héten Genfben kezdődött nemzetközi konferencia a megállapodás szövegének kidolgozására mintegy 1200 diplomata és kormányzati képviselő részvételével. A cél megaka-

dályozni, hogy vállalatok vagy tudósok növényeket vagy egyéb organizmusokat tulajdonítsanak el más országokból, hogy aztán azokból nagy értékű termékeket, gyógykészítményeket állítsanak elő. Azokat az országokat, ahonnan biológiai erőforrásokat tulajdonítanak el, valamilyen formájú kártérítés illetné meg az elképzelések szerint.

A vállalatoknak a jövőben fel kellene tüntetniük, honnan származnak a termékeikhez használt alapanyagok, így a származási országok ellenőrizni tudják majd, hogy a beszerzések a szükséges engedélykés és megfelelő haszonmegosztási szerződések birtokában történtek-e.

Az afrikai országok nevében Kenya képviselője elmondta: a kontinensen élő közösségek mind-

díg legtöbbször nem részesültek a hagyományos tudásuk alapján és az erőforrásaik felhasználásával elkészült termékek forgalmazásából nyert profitból.

Több mint 20 éve folynak tárgyalások a biokalózkodás elleni egyezményről. A kezdeményezők azt akarják elérni, hogy ha valaki szabadalmaztatni szeretne egy terméket, akkor kötelező legyen feltüntetni a biológiai összetevők származási helyét, illetve azt is, hogy a termék előállításához használták-e valamilyen tradicionális közösség szaktudását. A genfi konferencia résztvevői legkésőbb május 24-ig szeretnék elfogadni a tervezett egyezmény szövegét.

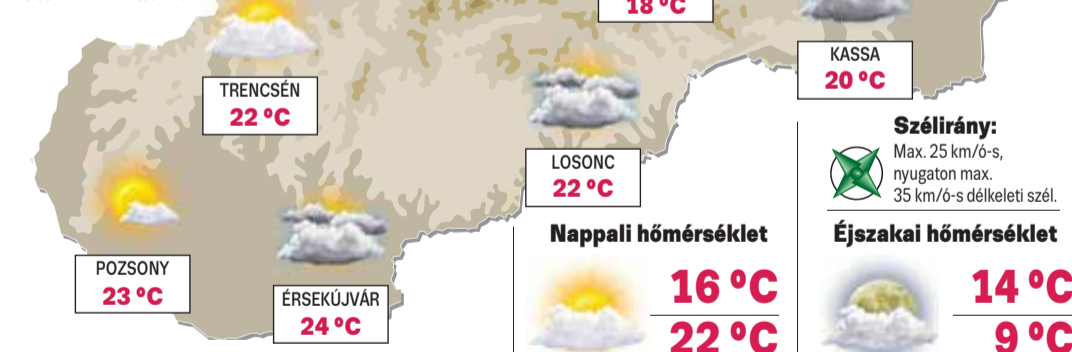
A braziliai őslakos Huni Kuin közösség vezetője, Ninawa törzsfőnök,

1,8 tonna drogot foglaltak le

Madrid. Európa második legnagyobb metamfetamin-fogását hajtották végre Spanyolországban, ahol 1,8 tonna, Mexikóból származó veszélyes kábítószer foglaltak le a mexikói Sinaloa drokartell spanyolországi szervezetének felszámolásával egyidőben. A spanyol rendőrség beszámolója szerint a bünszervezet Madrid, Valencia és Alicante városokban, illetve Tenerife szigetén tevékenykedett, ahonnan a kábítószer Európa egész területén terítették. A művelet során öt gyanúsítottat fogtak el, három spanyol és egy-egy mexikói, illetve román állampolgárt, köztük van a bűnbanda spanyolországi vezetőjét. „Az őrizetbe vettek egy olyan csoporthoz tartoztak, amely a Mexikóból származó kábítószer szállításáért felelt” – ismertette a rendőrségi akció vezetője Marcelino Fernández. (MTI)

Mai időjárás

Tülnyomórészt borús idő, átmenetileg csökkenhet a felhőzet. Napközben helyenként eső, zápor vagy zivatar várható. Nyugaton enyhén felhős lesz az ég, zápor csak szóróváltásos forduló elől. A nappali hőmérséklet 16 és 22 fok között alakul.

Előrejelzés

Szombat

Gyűgy	21°C	Rozsnyó	18°C
Dunaszerdahely	22°C	Szenc	22°C
Komárom	24°C	Csorbátó	10°C
Ógyalla	24°C	Párkány	23°C
Léva	22°C	Nagyszombat	22°C
Nagyvárad	20°C	Losonc	22°C
Nagyroce	18°C	Töketeremes	21°C

Vasárnap

Borult ég, átmenetileg csökken a felhőzet.	8°C
Pozsony	25°C
Érsekújvár	26°C
Losonc	23°C
Kassa	23°C

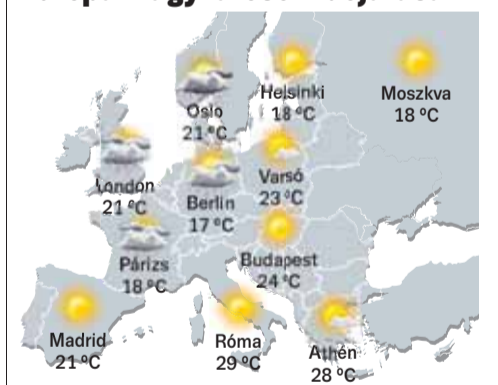
Hétfő

Borult ég, átmenetileg csökken a felhőzet.	11°C
Pozsony	22°C
Érsekújvár	23°C
Losonc	25°C
Kassa	24°C

Időjárás a kiemelt üdülőhelyeken

Velká Rača	13°C	Čičmany	14°C
Csorbató	10°C	Malinó Brdo	13°C
Bachledova dolina	13°C	Kubínska hoľa	13°C
Mýto pod Ďumbierom	14°C	Pezinská Baba	16°C
Martinské hole	10°C	Jahodná	15°C
Krahule	13°C	Drienica	16°C
Donovaly-Záhradiste	11°C	Poľana	11°C

Európai nagyvárosok időjárása

Vízállás

Duna			
Pozsony	– 380 cm	Medve	– 255 cm
Komárom	– 250 cm	Párkány	– 180 cm
Bodrog			
Bodrogszerdahely	– 305 cm		